

Nasmijani **STUŠKO**

List učenika Srednje turističko-ugostiteljske škole
Mostar, 15. svibnja 2012., broj 18., godina XIV.

KONAČNO MINIBUS!

razrednik
Marinko Vrljić

Antonio Knezović

Damir Čarapina

3.b

KONOBARI

Generacija 2011./2012.

Dario Despot

Denis Voloder

Irena Šunjić

Ivan Čupić

Ivica Božić

Josip Bokšić

Josip Mišić

Marina Dragoje

Marina Kudrić

Marko Čavar

Marko Šunjić

Matea Dušanić

Mateo Divković

Miroslav Pušić

Nikola Skoko

Pero Puljić

Robert Knezović

Sanja Puljić

Sveto Ćorić

Valentin Marijanović

Željko Zovko

razrednica
Daria Pavlović

Ana Stanić

Anđela Marić

UČENICI S POSEBNIM

POTREBAMA

Generacija 2011./2012.

Dario Beljo

Igor Sušac

Josip Škegro

Katarina Delić

Kristijan Nikolić

Marina Kustura

Tvrtko Vrljić

Urednikova riječ

NASMIJANI STUŠKO

list učenika
Srednje turističko-ugostiteljske
škole u Mostaru
Ulica Stjepana Radića 3
88000 MOSTAR
Telefon/faks: +387 36 320 107

Glavna i odgovorna urednica:
Blanka Kolenda, prof.

Uredništvo:
Martina Petrić
Marija Jurković
Dajana Jozić
Miran Kohnić
Dario Čakarić
Krešimir Sesar
Ana Marić
Anamarija Vujević
Dajana Drljo
Marijana Dujmović
Marinela Kožul
Helena Sivrić

Slog i prijelom:
Nada Šaravanja

Fotografije:
Marin Knezović

Naklada: 400 primjeraka

Tisak: GRAFIČAR, Mostar

Dragi čitatelji!
U prošlom broju našega školskog lista obećali smo da ćemo ubuduće nastojati iz broja u broj biti što bolji i kvalitetniji. Vjerujem da smo prošlim brojem ispunili tu zadaću, a sve zahvaljujući našim učenicima, članovima Novinarske sekcije i svim profesorima koji su sudjelovali u kreiranju lista.

Kao glavna tema ovogodišnjeg 18. broja Nasmijanog STUŠKA je vijest da je Škola kupila minibus za prijevoz naših učenika s poteškoćama u razvoju te smo odlučili ovaj broj posvetiti upravo njima, našoj posebnoj dječici.

U novome broju STUŠKA obuhvatili smo sve aktivnosti i zbivanja, kojih je u protekloj školskoj godini bilo uistinu mnogo. Tu su članci o knjizi tradicionalne hercegovačke kuhinje, koju izdaje Škola, zatim sudjelovanje na GASTRO natjecanju u Dubrovniku, ravnateljev osvrt na proteklo razdoblje, sudjelo-

vanje na različitim školskim i županijskim natjecanjima te svim bitnijim događanjima u gradu Mostaru. U ovome broju donosimo i tekstove na stranim jezicima, razgovor s našim nastavnicima stručne prakse, raspjevane stranice naših pjesnika, literarne uradke, reportaže, športski kutak, različite zanimljivosti, viceve i još mnogo toga. Trudili smo se napraviti još jedan broj našega školskog lista koji će biti informativan i zanimljiv te se nadam da smo u tome i uspjeli.

Blanka Kolenda, prof.

Novinarska sekcija

U Novinarsku sekciju naše škole uključeni su uglavnom učenici svih odjela, koji već sada gaje veliku ljubav prema novinarstvu. Oni su naše oči i uši, postaju pravi mali istražitelji i tijekom cijele školske godine bilježe sve ono što se događa u školi i izvan nje. Sekcija je i osmišljena s ciljem da se učenicima približi novinarstvo kao struka koja zahtijeva puno domišljitosti, snalažljivosti, ali i upornosti i

hrabrosti. Tako na redovitim sastancima naši mladi novinari uče osnove novinarstva, kako napisati članak, reportažu ili napraviti dobar intervju. Uvijek me iznenadi koliko ideja imaju i kako mogu biti kreativni.

Naravno pozivamo i ostale učenike da se pridruže našoj sekciji, jer tu mogu izmjenjivati iskustva i razvijati svoje interese i talente.

B. K.

Godina obilježena brojnim i značajnim aktivnostima

Kao ravnatelj Srednje turističko-ugostiteljske škole mogu sa zadovoljstvom istaknuti velike značajne aktivnosti naše škole u proteklom periodu. Kao najvažniju zadaću u tom razdoblju izdvojio bih akciju prikupljanja sredstava za nabavku specijaliziranog vozila našim učenicima s poteškoćama u razvoju. Dakle, Škola je uspjela nabaviti skoro novi autobus (2009.) od 17 mjesta s pratećom opremom te se nadam da smo sada mirni jedno duže vrijeme. U ove aktivnosti uključeno je mnogo dobrih ljudi, od kojih bih izdvojio: gosp. Denisa Lasića, gosp. Radu Bošnjaka, gosp. Zdenka Ćosića, gosp. Iliju Vrljića, braću Vladu i Miru Leku, gđu Dijanu Guptu, gosp. Andriju Kikaša, gosp. Vladu Soptu, a svakako i Vladu RH.

Sljedeća važna aktivnost u protekloj godini bila je priprema za sva natjecanja kojih je ove godine bilo poprilično, od natjecanja iz hrvatskog i engleskog jezika, Dana živih reklama, CIVITAS-a, športskih natjecanja do natjecanja učenika i profesora na Mostarskom sajmu i naravno sudjelovanja Škole na Međunarodnom natjecanju turističkih i ugostiteljskih škola u Dubrovniku. Škola je na svim ovim natjecanjima ostvarila iznimne rezultate, a u Dubrovniku je u svih šest disciplina u konkurenciji stranih škola bila najbolja.

Sljedeća značajna aktivnost Škole bilo je njezino predstavljanje na Sajmu srednjih škola u Hrvatskome domu hercega Stjepana Kosače, gdje je naša škola, prema mišljenju sudionika, imala daleko najbolji štand, a svakako i najviše materijala za prezentaciju.

S ponosom želim istaknuti sljedeću aktivnost Škole, koja je, iako doista malo nekonvencionalna, za Srednju turističko-ugostiteljsku školu bila logičan slijed događaja. Naime, radi se o pripremi stručne knjige pod nazivom Tradicionalna hercegovačka jela i vina.

Kompletnu knjigu i sve poslove vezane za njezino izdavanje aktivno rade naši profesori. Aktivni nastavnici kuharstva, ugostiteljstva i hotelijerstva godinu su dana prikupljali prilično zaboravljenu, a ujedno i najvažniju i najatraktivniju hercegovačku kuhinju koju su sljubili s adekvatnim kapljicama hercegovačkih vinograda. Tako je nastao materijal koji je pojedinačno pripreman u našem restoranu Europa, klubu Didaktik, zabilježen fotoaparatom fotografa Marina Knezovića, te su na koncu naši profesori preveli knjigu na engleski i talijanski jezik. Također su je naši profesori lektorirali, a svu tehničku obradu i uređenje knjige uradili su stručni aktivni naše škole. Knjiga će biti

u formatu A4 s vrlo kvalitetnim omotom, na prednjoj i posljednjoj stranici bit će umjetničke slike akademskog slikara Franje Primorca, dok su recenzije napisali vrhunski poznavatelji gastronomije i ugostiteljstva Marica Bukvić, Jure Miličević i Blago Krešić. Knjigu planiramo izdati u rujnu ove godine, ali već unaprijed vlada veliki interes za nju.

Zatim izdvajam objavljivanje 18. broja našega školskog lista Nasmijani STUŠKO pod vodstvom glavne urednice Blanke Kolenda. Sa zadovoljstvom mogu kazati da smo mi prvi nakon rata pokrenuli školske novine koje su u struci ocijenjene iznimno kvalitetnima.

Također moram informirati naše čitatelje da Škola trenutačno sudjeluje u programima međunarodne zajednice. Radi se o programima neformalnog obrazovanja i programu razmjene učenika i nastavnika regija zapadna Hercegovina - Hercegovina i regija Istra - neke talijanske regije. U ovom programu naši učenici i profesori gastronomi praktično razmjenjuju iskustva tradicionalne hercegovačke kuhinje s kolegama iz Istre i Italije. Program traje tri godine i jedan dio aktivnosti vezanih za program do sada je vrlo uspješno ostvaren. Također je u našem restoranu u tijeku tečaj kuharstva koji je pokrenut u suradnji s portalom moj-restoran.info, a vode ga naši stručni nastavnici.

Moram naglasiti kako je naš restoran Europa u protekloj godini imao puno strukovnih aktivnosti kojima smo pratili sva važnija zbivanja u gradu Mostaru. Naši učenici i profesori sudjelovali su u velikom broju domjenaka i različitih promocija od kojih bih izdvojio Večernjakov pečat, na kojem smo sudjelovali sa šampanj-programom i domjenkom za 500 ljudi u Kosači te svečanom večerom za uzvanike u našem restoranu. Također je pet naših profesora ugostiteljstva i kuharstva te 20-ak maturanata (kuhara, konobara i slastičara) sudjelovalo na otvaranju trgovačkog centra Mepas Mall. Iz svega toga razvidno je da se nijedan značajniji i ozbiljniji događaj u gradu, ali i šire ne može s uspjehom obaviti bez sudjelovanja Srednje turističko-ugostiteljske škole.

Za kraj želim da sve ove nabrojene aktivnosti naše škole budu uvod u razdoblje u kojem očekujem još puno dobrih rezultata, tj. da svake godine rezultati budu berem za nijansu bolji.

Zahvaljujem svim svojim suradnicima, odnosno djelatnicima STUŠ-a na uspješno obavljenim zadacima, učenicima na njihovim dostignućima te svima od srca čestitam Dan škole!

ravnatelj
Perkan Pervan

Projekt u kojem su po prvi put zajednički sudjelovale sve srednje škole grada Mostara

Uspješno predstavljanje na Sajmu srednjih škola

Naš štand je ocijenjen kao najbolji i najatraktivniji

Sajam je organiziran s ciljem da se učenici završnih razreda osnovnih škola upoznaju sa smjerovima koje nude mostarske srednje škole

Misija OEES-a u Bosni i Hercegovini organizirala je 16. studenoga 2011. u Maloj galeriji Hrvatskoga doma hercega Stjepana Kosače Sajam srednjih škola grada Mostara. Sajam je organiziran u suradnji s Gradom Mostarom, Ministarstvom prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a i mostarskim srednjim školama, a projekt je značajan jer je prvi takve vrste u kojem su zajednički sudjelovale sve srednje škole na području grada.

Velika zainteresiranost

Sajam je organiziran s ciljem da se učenici završnih razreda osnovnih škola upoznaju sa smjerovima koje nude mostarske srednje škole te mogućnostima da upravo jedna od tih škola bude izbor koji će zadovoljiti njihove interese. Svakih pola sata Sajam je posjećivala jedna osnovna škola, a učenici volonteri su se brinuli da sve bude u redu. Sajam su posjetili i brojni drugi gosti, roditelji i profesori.

Predstavnici svih škola postavili su svoje štandove s letcima, videoprojeksijama i ostalim materijalom te se trudili u najboljem svjetlu predstaviti svoju školu. Za predstavljanje naše škole bili su zaduženi profesori: Robert Buhić, Bernadica Miličević, Adrijana Bagarić i Blanka Kolenda te učenici: Anja Golo, Ana Živkušić, Robert Knezović, Martina Sosa, Ma-

rina Dragoje i Ivan Ivica Zelenika, kao i naši učenici volonteri. Na našem je štandu tijekom cijeloga dana vladala gužva i velika zainteresiranost za zanimanja koja naša škola nudi. Učenici su bili obučeni u svoje uniforme, dijelili su letke i odgovarali na pitanja zainteresiranih učenika i roditelja, a naša učenica Anja Golo dala je i intervju za TV1. Svi su ocijenili naš štand kao najbolji i najatraktivniji.

Izložba portfolija

Drugoga dana Sajma upriličeno je i službeno obraćanje gradonačelnika Mostara, ministra prosvjete, znanosti, kulture i športa, predsjednika dvaju aktiva ravnatelja škola te drugih gradskih dužnosnika i pred-

Marija Groznica osvojila je drugu nagradu Arhiva Hercegovine

stavnika međunarodne zajednice. Tijekom službenog dijela Sajma prikazan je i film o kulturnom i povijesnom naslijeđu grada Mostara, predstavljeni su OEES-ovi projekti kulturne tolerancije provedeni u suradnji s mostarskim srednjim školama te je organizirana izložba portfolija učeničkih istraživačkih radova o temi "Kulturno-povijesno naslijeđe grada Mostara".

Što se tiče tog dijela Sajma, naša škola je zajedno sa Srednjom ekonomskom i ugostiteljsko-turističkom školom trebali obraditi temu "Stari most". Voditelj tog dijela projekta bio je profesor Drago Pandža koji je zajedno s učenicama Ivom Marić i Martinom Kvesić te kolegama iz druge škole izradio portfolio o Starome mostu, osvrćući se posebice na povijest gradnje te njegovu popularnost danas u svijetu.

Na kraju svakako treba naglasiti da je naša učenica Marija Groznica (3. a) osvojila drugu nagradu za rad o temi "Povjesničar fra Dominik Mandić", a koju je dodijelio Arhiv Hercegovine. Tim je povodom Mariji uručena Enciklopedija BiH na školskoj božičnoj priredbi.

Blanka Kolenda, prof.

Učenici su bili obučeni u svoje uniforme, dijelili su letke i odgovarali na pitanja

Tko čeka, dočeka

Od 1997. do 2007. godine naša je škola redovito sudjelovala na Međunarodnom natjecanju učenika turističko-ugostiteljskih škola pod nazivom GASTRO. Iz godine u godinu učenici naše škole (u daljnjem tekstu: Škola) ostvarivali su sve bolje i bolje rezultate. Osvojili su brojna odličja, plakete i javna priznanja. O tomu smo redovito izvješćivali u ranijim brojevima Stuška pa neka nam ovo posluži kao uvod u naslovnu temu.

Četiri godine zaredom (2008. - 2011.) Škola nije sudjelovala na Gastru jer joj je nadležno Ministarstvo uskratilo financijsku potporu, a Škola nije bila u mogućnosti sama iznaći potreban novac za pripremu i odlazak na natjecanje. Zahvaljujući dolasku gospodina Zlatka Hadžomerovića na čelo Ministarstva i njegovoj uvidavnosti prema školstvu i prosvjeti općenito, ukazala nam se prilika ponovno sudjelovati na Međunarodnom natjecanju u Republici Hrvatskoj. Dok smo "prisilno" odmarali od Gastro natjecanja u Hrvatskoj, pripremali smo se i sudjelovali na domaćim bh. natjecanjima na kojima je, doduše, manja konkurencija pa samim time manja i draž za natjecanje. Istina, manji su i troškovi pripreme, kao i odlaska i boravka u mjestu natjecanja.

Svekolikoj je bh. javnosti općepoznato da smo i na "domaćemu terenu" gdje god smo se pojavljivali osvajali mahom prva mjesta, odličja, priznanja, pohvale i nagrade prosudbenih povjerenstava. Sada se vratimo naslovnoj temi.

Tijek pripreme za Gastro 2012.

Stručni aktivisti Škole od početka veljače do polovine travnja, praktički od Božića

Predstavnici naše škole na GASTRO natjecanju u Dubrovniku

do Uskrsa, pripremaju odabrane učenike za ovogodišnje GASTRO natjecanje u Dubrovniku. Nakon uvježbavanja potrebnog znanja i vještina provedene su probe i generalna proba te se s ushićenjem iščekivao dan odlaska u Dubrovnik. Osvanuo je i taj dan, 16. travnja. Ni kiša koja nas je cijelim putem pratila nije pokvarila dobro raspoloženje, optimistične i samouvjerene skupine naših natjecatelja. Po dolasku u Dubrovnik smjestili smo se u prekrasne sobe hotela Argosy, nakon čega smo obavili sve potrebne prijave za natjecanje. Poslije raznovrsnim

jelima bogate večere najavljena je konferencija za ravnatelje i mentore koju će predvoditi najodgovorniji ljudi iz organizacije natjecanja (uglednici Vlade RH, Županije, Grada... predsjednici s članovima različitih povjerenstava i sl.). Informacije koje nam se priopćavaju zbunjuju nas i ne možemo vjerovati da je to tako. Potkraj konferencije s negodovanjem prilazimo radnom stolu tražeći pojašnjenje zašto materinski jezik nas bh. Hrvata tretiraju kao strani jezik. Istina, mi jesmo stranci u Hrvatskoj, ali hrvatski je uvijek bio i, iskreno vjerujemo, uvijek će ostati naš

Josipa Tomić natjecala se u disciplini Pripremanje menija

Mateo Divković natjecao se u disciplini Posluživanje menija

U disciplini Pripremanje barskih mješavina natjecao se Denis Voloder

materinski jezik jednako kao što je i, nazovimo to tako, jezik hrvatskih Hrvata. Dodatno nas je rastužila činjenica da se ovakvo nešto događa upravo u školstvu pa se u čudu pitamo tko su to ti baštinici i čuvari hrvatskoga jezika. Da bi nas donekle utješili i zadržali da ne odustanemo od natjecanja (jer im to nikako ne bi išlo u prilog) obećavaju nam da će nastojati ispraviti tu pogrešku. Vjerujući u obećanje ipak smo optimistično čekali novo jutro i početak natjecanja.

No, ne leži, vraže. Obećanje ludom radovanje. Obmanuli su nas. Iako smo obeshrabreni činjenicom da nemamo mogućnosti natjecati se u konkurenciji svih sudionika, tj. na državnoj razini, naši učenici nastupaju u svojim disciplinama. Budući da su u izvlačenju parova (ždrijebanju) mogli sudjelovati samo u skupini stranih škola (Makedonija, Armenija, Italija i BiH), njihovi nastupi tretirani su kao revijalni dio programa. Domaće (hrvatske) škole su zasebna skupina, a ostali

su im poslužili da natjecanje dobije obilježja međunarodnog karaktera.

Na stranici 19. i 23. Pravilnika o natjecanju koji se odnosi na 7. disciplinu (Poslovanje recepcije) i na 9. disciplinu (Predstavljanje turističke destinacije) stoji: „Članovi ekipe će izlagati na hrvatskom jeziku i stranim jeziku koji su odabrali, a strani natjecatelji (dakle i mi) na jeziku koji su odabrali za natjecanje, a koji im nije materinji.“ Kako to drukčije shvatiti, nego da se sve one koji znaju hrvatski jezik, a pogotovu nas Hrvate iz BiH kojima je hrvatski materinski jezik i koji radimo po istom planu i programu kao i sve hrvatske škole za ta zvanja, onemogućiti da budemo u natjecanju konkurentni hrvatskim školama. Na istoj stranici Pravilnika stoji i ovo: „Prilikom rješavanja situacije podjednako se treba koristiti hrvatski jezik i prijavljeni strani jezik.“ Ovo također tumačimo kao i naprijed navedeno. Dodamo li svemu ovome i tu nelogičnost da su sva

ocjenjivačka povjerenstva državna, tj. da ni u tomu pogledu (što ranijih godina nije bio slučaj) ne postoji međunarodna zastupljenost, onda je logična i činjenica da su inozemne škole uz interesnu korist organizatora samo revijalni dio manifestacije.

Također treba napomenuti kako je, pored brojnih drugih nedostataka u organizaciji, naša profesorica Ines Skoko zamoljena da zamijeni osobu koja je u 9. disciplini trebala simulirati (glumiti) određene scene. Ona je prihvatila misleći da se to odnosi na jedan manji broj nastupa, ali je morala ostati do kraja.

Sve u svemu, naši učenici su u svim zastupljenim disciplinama pokazali zavidno znanje i izvanredne vještine, što nas čini ponosnima. Evo naziva disciplina i imena naših učenika s ovoga natjecanja:

Gastronomske discipline

Pripremanje menija – Josipa Tomić
Posluživanje menija – Mateo Divković
Pripremanje slanog i slatkog jela pred gostom za dvije osobe – Ana Živkušić
Pripremanje barskih mješavina – Denis Voloder

Hotelijske i turističke discipline

Poslovanje recepcije hotela (simulaciju na zadanu situaciju) – Ana Marić
Predstavljanje turističke destinacije – Ana Subašić

Uz ravnatelja Perkana Pervana učenike su na natjecanju pratili mentori Marinko Vrljić, Vlado Jurić, Nikola Raić, Miroslav Kujundžić, Ines Skoko i Jure Filipović. U pripremanju učenica u hotelijersko-turističkim disciplinama sudjelovali su i mentori Bernardica Miličević i Robert Buhić. Prof. Buhić zaslužuje posebnu zahvalnost za vrlo predan rad na obučavanju i uvježbavanju učenica koje su školu predstavile u punom sjaju.

Jure Filipović, prof.

U Pripremanju slanog i slatkog jela natjecala se Ana Živkušić

U Poslovanju recepcije hotela natjecala se Ana Marić

Srednja turističko-ugostiteljska škola sudjelovala na Mostarskom sajmu gospodarstva 2012.

Učenici i nastavnici priredili gastro show

Ovaj gastro show privukao je pozornost brojnih gledatelja koji su uživali u nesvakidašnjem natjecanju, a kasnije su mogli kušati pripremljena jela i koktele

Učenik Denis Voloder pripremao je kratki koktel

U sklopu Mostarskog sajma gospodarstva 2012. na gastro štandu organiziran je gastro show na kojem su sudjelovali učenici i nastavnici Srednje turističko-ugostiteljske škole. Naime, oni su se natjecali u pet disciplina, i to u: pripremanju kratke barske mješavine učenik Denis Voloder i nastavnik Vlado Jurić, pripremanju duge barske mješavine natjecali su se učenik Sveto Ćorić i nastavnik Damir Primorac, flambiranju slanog jela učenici Josipa Tomić i Anđel Krasić s nastavnicima Damirom Primorcem i Miroslavom Kujundžićem, u flambiranju slatkog jela natjecali su se učenici Ana Živkušić i Marko Aničić s nastavnicima Antonijom Škobić i Miroslavom Kujundžićem te u pripremanju brode-

ta od jegulja i žaba učenik Milenko Vrebac i nastavnik Miroslav Kujundžić.

Prema mišljenju stručnog ocjenjivačkog povjerenstva, čiji je predsjednik bio i dugogodišnji djelatnik i ravnatelj naše škole Slavo Bago, za nijansu bolji bili su naši stručni nastavnici, ali zavidno znanje svakako su pokazali i učenici naše škole.

Ovaj gastro show privukao je pozornost brojnih gledatelja koji su uživali u nesvakidašnjem natjecanju, a mogli su kasnije i kušati pripremljena jela i koktele. Posebice atraktivno bilo je flambiranje slanog i slatkog jela, što se i ne može baš često vidjeti uživo. Voditeljica

programa bila je Mija Martina Barbarić koja je animirala naše učenike i nastavnike, kao i sve zainteresirane posjetitelje gastro štanda.

Blanka Kolenda, prof.

Učenik Sveto Ćorić pripremao je dugi koktel

Učenici Ana Živkušić i Marko Aničić flambirali su slatko jelo

Učenici Josipa Tomić i Anđel Krasić flambirali su slano jelo

Srednja turističko-ugostiteljska škola Mostar sudjeluje u projektu KEYQ

Razmjena iskustava s kolegama iz Istre i Italije

Cilj projekta je podržati razmjenu iskustava, sposobnosti, vještina i profesionalca za razvoj integrirane turističke ponude među teritorijima koji se baziraju na kvalitetne proizvode i ugostiteljstvo

Srednja turističko-ugostiteljska škola Mostar sudjeluje u projektu međunarodne zajednice KEYQ čija će realizacija trajati ukupno 27 mjeseci. Radi se o programu razmjene učenika i nastavnika regija zapadna Hercegovina - Hercegovina i regija Istra - neke talijanske regije. Tim su povodom ravnatelj Perkan Pervan i stručni nastavnici Vlado Jurić, Miroslav Kujundžić, Marinko Vrljić, Antonija Škobić i Damir Primorac boravili tjedan dana u Italiji na stručnom usavršavanju i razmjeni iskustava s kolegama iz Italije, Hrvatske i zapadne Hercegovine.

Projekt ima za cilj promovirati održivi razvoj jadranskog područja s točke gledišta turizma valorizacijom tipičnih proizvoda i agroprehrambenih izvora. Tu se u prvom redu misli na gastro-

nomsku kulturu i iskorištavanje tipičnih proizvoda, zatim na za-
pošljavanje te edukaciju građana kako bi postali svjesni potrošnje hrane i kvalitetnih proizvoda. Cilj projekta također je podržati razmjenu iskustava, sposobnosti, vještina i profesionalca za razvoj integrirane turističke ponude među teritorijima koji se baziraju na kvalitetne proizvode i ugostiteljstvo. Škola će svakako imati koristi od ovoga projekta budući da će nastavnici uključ-

ni u projekt stečeno znanje i vještine prenositi svojim učenicima.

Prvog dana boravka u Italiji obišli smo srednju strukovnu školu u mjestu Opicino, gdje nas je dočekaio njihov ravnatelj i nastavnici. Nakon ručka obišli smo školske radionice i njihove školske odjele.

Nakon toga pošli smo za Cividale, gdje smo odsjeli u hotelu, a sutradan smo posjetili njihovu srednju mješovitu strukovnu školu. Tu smo obišli sve radionice i smjestili se u njihov kabinet kuharstva, gdje smo prezentirali naša tradicionalna jela. Tog dana su Talijani prezentirali svoju tradicionalnu kuhinju, sutradan su Istrijani prezentirali svoju kuhinju, a nakon njih mi našu tradicionalnu hercegovačku.

Četvrtoga dana zaputili smo se prema Veroni, gdje smo bili na sastanku profesora, a zatim je uslijedila dodjela certifikata o usavršavanju na europskoj razini.

*Miroslav Kujundžić,
stručni nastavnik*

Razgovor sa stručnim nastavnicima Srednje turističko-ugostiteljske škole Mostar

Stručna praksa ključ uspjeha dobrog školovanja

Stručni nastavnici: Mile Čarapina, Miroslav Kujundžić, Jerko Pejić, Damir Primorac, Ivona Bevanda i Vlado Jurić

Razgovarala:

Blanka Kolenda, prof.

Temelj obrazovanja u svakoj strukovnoj školi svakako je, osim teorijskog, i praktični dio nastave. Naši učenici imaju tu sreću da praksu mogu obavljati u školskom restoranu Europa i učiti iz bogatog iskustva naših stručnih nastavnika. Da je to uistinu tako dokazuje i prošlogodišnje priznanje Britanskog vijeća u BiH koje je našu školu uvrstilo među četiri škole s najboljom praksom u Bosni i Hercegovini. Tako smo naše stručne nastavnike zamolili za mišljenje o nekim temama koje se tiču njihova posla.

Vlado Jurić, stručni nastavnik

Koliko dugo već radite u ugostiteljstvu?

Za posao u ugostiteljskoj djelatnosti zapravo sam vezan još od prvih školskih dana u Ugostiteljskoj školi u Mostaru 1972. Nakon završetka školovanja odmah sam počeo raditi na poslovima konobara, jedno vrijeme i na poslovima kuhara u inozemstvu, da bi se ta veza s ugostiteljstvom nastavila do današnjih dana na poslovima nastavnika strukovnih predmeta, što me posebno ispunjava jer imam mogućnost svojim učenicima prenijeti ogromno iskustvo stjecano u raznim vrhunskim ugostiteljskim objektima u našem okruženju i inozemstvu.

Koji bi, prema Vašem mišljenju, bio način unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva?

To je nesumnjivo praćenje svjetskih dostignuća u oblasti ugostiteljstva i turizma, edukacija osoblja i učenika po najvišim standardima, s posebnim naglaskom na poznavanje stranih jezika, što nam svakako mnogo oteža-

va rad i komunikaciju u poslužnim i prijamnim odjelima s gostima iz inozemstva. Neophodno je i to da se osoblje permanentno educira, obučava i usavršava kako bi jednostavno mogli pratiti novitete u ugostiteljskoj djelatnosti, a isto tako znali udovoljiti svim zahtjevima današnjeg gosta.

Kakva su Vaša iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu?

Svi učenici nisu podjednako zainteresirani ili skloni ovom poslu pa je veliki zadatak na stručnim nastavnicima da kroz svakodnevno praćenje njihova rada i napredovanja učenike potiču, animiraju i usmjeravaju u pravom smjeru kako bi nakon završetka školovanja mogli odmah samostalno raditi ove poslove u raznim ugostiteljskim objektima.

Na koji ste način doprinijeli nastanku knjige Tradicionalna hercegovačka jela i vina?

Za knjigu o tradicionalnim jelima i pićima Hercegovine, koja je u pripremi, svakako sam dao svoj doprinos kako u nekim početnim inicijativama, sugestijama, recepturama pojedinih jela, tako i u određivanju - slaganju pojedinih vrsta vina uz određena jela.

Antonija Škobić, stručna nastavnica

Koliko dugo već radite u ugostiteljstvu?

U ugostiteljstvu radim od svoje 17. godine, kada sam završila Srednju ugostiteljsku školu, dakle pune 34 godine. Radila sam u različitim tvrtkama, pritom usavršavala mnoge ugostiteljske vještine te se paralelno dalje školovala.

Koji bi, prema Vašem mišljenju, bio na-

čin unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva?

Turizam i ugostiteljstvo se susreću s istim poteškoćama kao i sve druge sfere života u BiH. Jedini put prema naprijed je sistematičan i temeljit pristup u rješavanju mnogobrojnih problema. Kao prvo, potrebno je uložiti u kvalitetan marketing, naći načina da se predstavimo svijetu u dobrom svjetlu. Ponuda mora biti kvalitetna da se turist poželi vratiti opet i dalje prenese samo pozitivna iskustva. Također, potrebno je podići opću razinu kulture te ponosno istaknuti sve ono što je autohtono i što Hercegovinu čini posebnom u svijetu.

Kakva su Vaša iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu?

S učenicima koji obavljaju praksu dijelim samo pozitivna iskustva. Najdraže mi je kada na učeniku primijetim da uživa u tome što radi, da osjeća strast prema svom budućem pozivu i uvijek nastoji biti bolji. Iz učenika nastojim izvući vrline koje posjeduje, a mane kroz rad i razvijanje pravilnih manira smanjiti. Voljela bih da kroz svoj rad šire dobar imidž našeg lijepog poziva.

Na koji ste način doprinijeli nastanku knjige Tradicionalna hercegovačka jela i vina?

Moje bogato iskustvo u kuharstvu i slastičarstvu pomoglo mi je pri odabiru i sastavljanju receptata autohtone kuhinje koji će biti dio knjige. Sve što sam doprinijela nastanku knjige proizišlo je također iz suradnje s poštovanim kolegama.

Ruža Aćimović, stručna nastavnica

Koliko dugo već radite u ugostiteljstvu?

U ugostiteljstvu radim više od 30 godina.

Koji bi, prema Vašem mišljenju, bio način unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva?

Unaprjeđenje komunikacijskih sposobnosti djelatnika i suradnje sa socijalnim i međunarodnim okruženjem, razvoj kritičkog i samokritičkog mišljenja i pristupa, razvoj prometne infrastrukture, modernizacija i korištenje Zračne luke Mostar, kao i izgradnja koridora Vc te očuvanje i unaprjeđenje starina i tradicije u Hercegovini.

Kakva su Vaša iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu?

Učenici koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu su odgovorni i željni znanja.

Na koji ste način doprinijeli nastanku knjige Tradicionalna hercegovačka jela i vina?

Pomagala sam u prikupljanju receptata.

Mile Čarapina, stručni nastavnik

Koliko dugo već radite u ugostiteljstvu?

Školu sam završio 1979. i od tada stalno radim, osim za vrijeme Domovinskog rata.

Koji bi, prema Vašem mišljenju, bio način unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva?

Mostar je turističko-tranzitni grad. Sva-ke godine se u grad slijeva veliki broj turista.

Međutim, od toga grad nema velike koristi jer svatko radi za sebe. Trebalo bi to sve ujediniti u jednu organizaciju.

Kakva su Vaša iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu?

Iskustva su dobra, učenici rade što im se kaže. Često me gosti pitaju: "Mile, slušaju li?" A ja im odgovaram: "Bolje nego moja djeca!"

Na koji ste način doprinijeli nastanku knjige Tradicionalna hercegovačka jela i vina?

U nastanku knjige imam određeni udio u 3-4 recepta za pite i jela iz zapadne Hercegovine. Moja žena je iz Tomislavgrada pa mi je njezina majka pravila ta jela koja sam zajedno sa svojim kolegama ugostiteljima kušao i bili smo doista oduševljeni.

Nikola Raič, stručni nastavnik

Koliko dugo već radite u ugostiteljstvu?

U ugostiteljstvu radim od 1978., kada sam završio Ugostiteljsku školu. Uvijek sam radio na poslovima konobara, a posljednjih osam godina radim kao nastavnik praktične nastave za zanimanje konobar.

Koji bi, prema Vašem mišljenju, bio način unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva?

Za unaprjeđenje oblasti turizma i ugostiteljstva potrebna su mnogo veća ulaganja sredstava i mnogo veća organizacija i poticanja za sami turizam i ugostiteljstvo. Jako je bitna edukacija ljudi i veće mogućnosti usavršavanja i stjecanja različitih iskustava.

Kakva su Vaša iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu?

Iskustva rada s djecom su dosta različita od generacije do generacije. Uvijek je bilo učenika koji su bili spremni učiti i raditi, dok s druge strane ima i učenika s lošim navikama, gdje je potrebno više vremena za njihovo usmjerenje kako bi zavoljeli ovu struku i posao.

Na koji ste način doprinijeli nastanku knjige Tradicionalna hercegovačka jela i vina?

Za knjigu o tradicionalnim jelima i vinima Hercegovine, koja je još u pripremi, radio sam na određivanju i slaganju pojedinih vrsta vina uz određena jela.

Miroslav Kujundžić, stručni nastavnik

Koliko dugo već radite u ugostiteljstvu?

U ugostiteljstvu radim već osam godina.

Koji bi, prema Vašem mišljenju, bio način unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva?

Praćenje zakonske regulative s područja trgovine, turizma i ugostiteljstva, suradnja s europskim institucijama i komorama u domeni edukacije, kao i sudjelovanje u zajedničkim projektima, zatim izgradnja, uređenje i rekonstrukcija hotelskih i drugih smještajnih kapaciteta, restorana i objekata sportsko-rekreativnog i zabavnog sadržaja, restauracija ruralnih objekata i njihovo pretvaranje u turističke ka-

pacitete ugostiteljske ponude itd.

Kakva su Vaša iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu?

Iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu su pozitivna. Učenici su spremni na suradnju, motivirani su, žele raditi i sudjelovati u raznim kuhinjskim poslovima kako u kuharstvu, tako i u slastičarstvu.

Na koji ste način doprinijeli nastanku knjige Tradicionalna hercegovačka jela i vina?

Sakupljao sam recepte i pripomogao u kompletiranju sadržaja knjige.

Ivona Bevanda, stručna nastavnica

Koliko dugo već radite u ugostiteljstvu?

Moj rad u ugostiteljstvu počeo je upisivanjem Srednje turističko-ugostiteljske škole. Nakon završene škole radila sam u ugostiteljskim objektima po Hercegovini i inozemstvu. Nakon toga došla sam raditi u restoran Europa, a u tom vremenu sam položila za majstora kuhara i trenutačno obnašam dužnost šefice kuhinje. Do kraja sam posvećena svom poslu i mislim da je upravo to presudno za uspjeh i stjecanje iskustva.

Koji bi, prema Vašem mišljenju, bio način unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva?

Jedan od projekata koje radi naša škola je knjiga o tradicionalnim hercegovačkim jelima. Mislim da je to dobar primjer unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva. Samim time prezentiramo tradiciju naše kuhinje, a odlazeći na gastro susrete prezentiramo i kvalitetu naših jela.

Kakva su Vaša iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu?

Učenici su kao i svi mi kad smo bili u njihovim godinama - jako nestašni. Međutim, ako ih motiviramo i postavimo jasnu granicu između posla i nestašluka, spremni su na suradnju i znaju prema svojim sposobnostima odraditi svoj zadatak. Njihovo razmišljanje se mijenja iz razreda u razred i kad shvate da je

ovo školovanje njihov budući posao, puno je lakše raditi s njima.

Na koji ste način doprinijeli nastanku knjige Tradicionalna hercegovačka jela i vina?

Knjiga Tradicionalna hercegovačka jela i vina zamišljena je da u njoj prikazemo jela koja su pripremali naši preci. Pitajući starije i prelistavajući kuharice iz davnina, sakupila sam puno recepata. Sve je te recepte trebalo dotjerati normativno jer većina naših baka nije ništa vagala, nego je to bilo sve otprilike ili uz pomoć neke improvizirane mjerice. Nakon toga sam ta ista jela napravila u našem restoranu te smo ih slikali fotoaparatom. Za mnoga od tih jela nika da nisam ni čula, što me je dodatno motiviralo da unesem dio sebe u knjigu koja će, vjerujem, naći mjesto u svim hercegovačkim kuhinjama.

Damir Primorac, stručni nastavnik

Koliko dugo već radite u ugostiteljstvu?

U ugostiteljstvu radim već 30 godina.

Koji bi, prema Vašem mišljenju, bio način unaprjeđenja oblasti turizma i ugostiteljstva?

Prvenstveno bi trebalo organizirati sam sustav turizma te poticati oblast ugostiteljstva. Jako je bitno ulagati u mlade ljude i davati im što više mogućnosti usavršavanja i stjecanja iskustva.

Kakva su Vaša iskustva s učenicima koji u našem restoranu obavljaju praktičnu nastavu?

Iskustva su različita. Uvijek ima djece koja su zainteresirana i spremna raditi i učiti. S druge strane ima i djece koja su zalutala u svom izboru zanimanja te rad s njima zahtijeva više truda. Ono što sam primijetio u ovih osam godina rada u školi jest da su starije generacije bile zainteresiranije za rad nego djeca danas.

Na koji ste način doprinijeli nastanku knjige Tradicionalna hercegovačka jela i vina?

Zajedno s kolegama sudjelovao sam u izboru recepata, kao i u kombiniranju vina i hrane. Svojim iskustvom iz prakse davao sam prijedloge i komentare u samom pisanju recepata.

Stručni nastavnici: Marinko Vrljić, Ruža Aćimović, Antonija Škobić i Nikola Raič

Srednja turističko-ugostiteljska škola u suradnji s portalom moj-restoran.info pokrenula Tečaj kuharstva

Kuhajte s nama i živite zdravo!

Tečaj kuharstva usmjeren je na osnove kuhanja, gdje će svaki polaznik imati priliku naučiti pripremati različita jela te se upoznati s nekim od najpoznatijih svjetskih kuhinja

Srednja turističko-ugostiteljska škola je u suradnji s portalom moj-restoran.info pokrenula Tečaj kuharstva za sve one koji žele naučiti kuhati. Naime, formirane su tri skupine sa po 10 polaznika koji su već imali 12 sati teorijskog dijela nastave. Sada je u tijeku praktični dio, točnije 60 sati, a tečaj će trajati ukupno tri mjeseca. Tečaj vode naši stručni nastavnici Vlado Jurić, Jerko Pejić, Ivona Bevanda, Ruža Aćimović, Antonija Škobić i Miroslav Kujundžić, a praktični i teorijski dio odvijaju se u školskom restoranu Europa.

Tečaj kuharstva usmjeren je na osnove kuhanja, gdje će svaki polaznik imati priliku naučiti pripremati različita

ta jela (hladna i topla predjela, juhe, jela od ribe, mesa, peradi, različite priloge, salate i slastice) te se upoznati s nekim od najpoznatijih svjetskih kuhinja. Između ostalog, moći će naučiti i pravilno korištenje kuhinjske opreme, kao i brojne korisne kuharske savjete. Važno je naglasiti da će polaznici po završetku Tečaja kuharstva moći pohađati i Tečaj slastičarstva koji će trajati pet dana, a ono što posebice raduje jest činjenica da vlada jako velika zainteresiranost.

Inače, gastro portal moj-restoran.info postao je respektabilan portal kada je riječ o gastronomiji jer se na njemu oglašavaju ponajbolji ugostiteljski objekti s područja Hercegovine. Portal je na ovu ideju došao zbog nedostatka ovakvih i sličnih tečajeva u Mostaru i okolici, a cilj je također bio da se utječe na ljude svih generacija i podsjeti ih se na važnost zdrave prehrane.

Blanka Kolenda, prof.

Proslava Dana učitelja

Djelatnici Srednje turističko-ugostiteljske škole svake godine tradicionalno obilježavaju Dan učitelja pa smo i prošle godine 5. listopada otišli na jednodnevni izlet. Ovoga puta izabrali smo enogastronomski kompleks *Romanca* koji se nalazi južno od Mostara, u srcu vinograda Konjusi. Budući da je ovaj izlet imao karakter stručnog, prvo smo obišli vinoteku, vinski podrum i kušao-nicu, gdje nas je stručno osoblje ovoga kompleksa informiralo o vrstama vina i načinu njihova pravljenja. Nakon toga smo kušali i odličnu domaću hranu te uz pjesmu i vino nastavili druženje do kasnih poslijepodnevni sati.

Blanka Kolenda, prof.

Izleti uvijek prođu u dobroj atmosferi i druženju

Kako probuditi poduzetnika u srednjoškolcima?

Dan živih reklama

Ono po čemu su se vrjednovalе reklame i naposljetku pobjeđivale jesu: inovativnost, kreativnost, zanimljivi i zvučni slogani, poruka dotične reklame te sam način prezentacije

Županijsko natjecanje pod nazivom Dan živih reklama održano je 12. travnja 2012. u metodičkoj učionici (prostorijama) Zavoda za školstvo u Mostaru. Ciljevi natjecanja bili su poboljšanje kvalitete obrazovanja u strukovnim školama, poticanje učenika na napredovanje, želju za samostalnošću, samopotvrđivanjem, primjenom teorijskih znanja kroz razvoj promocijskih sklonosti, vještina, sposobnosti, suradnje među učenicima, jednom riječju - probuditi poduzetnika u srednjoškolcima. Ciljna skupina natjecanja bili su maturanti srednjih škola. Zadatak je bio osmisliti predstavljanje proizvoda ili usluga zanimljivom propagandnom porukom. Ono po čemu su se vrjednovalе reklame i naposljetku pobjeđivale jesu: inovativnost, kreativnost, zanimljivi i zvučni slogani, poruka dotične reklame te sam način prezentacije. Propagandna poruka treba budućeg kupca provesti kroz četiri faze tzv. AIDA modela:

- privući pažnju - Attention
- zainteresirati - Interest
- stvoriti želju za kupnjom - Desire
- dovesti do kupnje - Action.

Sadržaj reklame treba prikazati pozitivne strane. Potrošač treba biti u središtu pozornosti, nabrojiti argumente s kojima se može privući potrošača, pazeći da se izbjegavaju superlativi. Vrlo su važne slike jer ih mozak automatski obrađuje. One ostavljaju jak dojam, bolje se uočavaju, a upečatljivije boje prenose propagandne poruke (žuta - poticajna, zelena - prirodna, plava - ugodna, crvena - snažna).

Našu školu predstavljali su učenici 4. a

Našu školu predstavljali su učenici 4. a razreda, i to: Ivona Kordić, Silvija Vegar, Ludvig Kvesić, Kristijana Jurić, Lana Hodžić, Dragica Bevanda i Mate Čarapina. Zadovoljni smo izvedbom naših učenika koji nisu pobijedili, ali su zato ostavili snažan dojam na žiri zbog svoje originalnosti i inovativnosti. Prvo mjesto osvojila je Srednja škola fra Slavka Barbarića iz Čitluka. U svojoj pobjedničkoj reklamni prezentirali su hercegovački proizvod i time dokazali kako hercegovački proizvodi trebaju biti na prvom mjestu. Žiri su osvojili duhovitošću, originalnošću i naposljetku sloganom "Hercegovačko prije svega."

Mi smo se predstavili trima reklamama pod nazivom: Extra trip, Pet planet i THC (Technology High Card). Sve tri reklame nosile su snažnu poruku, a to je da čovjek zaslužuje najbolje. Ova godina je prošla bez nagrada, ali smo sigurni da ćemo sljedeće godine biti još inovativniji, originalniji i naravno da ćemo osvojiti nagradu.

Lana Hodžić i Dragica Bevanda, 4. a

Naši učenici sudjelovali u projektu "Građanin"

Natjecanje iz Civitasova projekta "Građanin" održalo se 19. travnja 2012., a naši su se učenici, zajedno s učenicima s posebnim potrebama, potrudili da ga urade najbolje što mogu. Učenici su nam objasnili da sve više mladih ima probleme s odrastanjem. Odgajatelj ih nedovoljno informiraju, smatraju da su oni još uvijek premladi i nezreli za te teme koje su tabu u našem društvu. Među tim temama najčešće su: alkohol, droga, cigarete i spolni odnosi. Učenici misle kako je problem spomenutih tema sve veći zbog utjecaja okoline i medija na mlade, a i slobodan pristup tim sredstvima. Išli su kod mnogih stručnih osoba kako bi doznali što više potrebnih informacija - u Centar za socijalnu skrb, MUP, Caritas, kod svećenika, u Dom zdravlja. Objasnili su nam kako je to razdoblje kad su djeca u srednjoj školi period adolescencije te da se u tom vremenu događaju velike promjene, a to su tjelesne promjene i promjene na nekim drugim područjima. Jedno od tih područja je emocionalno, gdje se događaju brze promjene u našim raspoloženjima, gdje počinjemo malo intenzivnije doživljavati neke stvari. Drugi vid promjena je na kognitivnom planu, tj. planu razmišljanja. Tek u toj dobi se počinje razmišljati o budućnosti i stvarima koje želimo činiti kada odrastemo. Osim što se događaju promjene na našem osobnom planu, događaju se promjene u obitelji. Mlada osoba počinje vidjeti neke stvari iz svoje perspektive, a roditelji s druge strane još ne mogu prihvatiti tu činjenicu da je njihovo dijete odraslo i tu može doći do konflikata.

U projektu su sudjelovali: Martina Sosa, Sandro Dugandžić, Helena Sivrić, Martina Čalić, Nikola Čerkez, Ana Vidić, Martina Petrić, Stefan Delić, Mate Čorić, Andrea Džidić, Marijana Jurkić-Rajić, Josip Miličević i Dženeta Novo.

Helena Sivrić, 1. a

Učenici koji su sudjelovali u projektu s profesorom Robertom Buhićem

Održano natjecanje iz engleskog jezika

Spelling bee ili Pčelica sricanja

S ponosom možemo reći da su naši učenici pokazali iznimno znanje u sricanju engleskih riječi, no pridržavajući se pravila dobili smo pobjednicu - Anu Vučina iz 2. a

U našoj školi ove je godine po prvi put održano natjecanje iz engleskog jezika pod nazivom *Spelling bee* ili *Pčelica sricanja*. Cilj ovog natjecanja je bio dobiti najboljeg učenika koji će predstavljati našu školu na gradskoj razini. Natjecanje organizira Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini te će se održati na tri razine: razini lokalnih škola, regionalnoj razini i državnoj razini u Sarajevu.

Na ovom natjecanju mogli su se natjecati učenici prvih i drugih razreda. Pravila su strogo nalažala da su to mogli biti samo oni učenici koji nisu živjeli u zemljama gdje se govori engleski jezik, te učenici koji su građani Bosne i Hercegovine. Ono što nije bilo dopušteno na ovom natjecanju jest da se riječi nisu smjele pokazivati učenicima prije početka natjecanja, učenici nisu smjeli zapisivati riječi niti su se tijekom sricanja riječi smjeli koristiti knjigama ili rječnicima. Da natjecanje na školskoj razini prođe fer i korektno pobrinule su se profesorice Sanja Miletić i Ines Skoko, koje nisu imale nimalo lak zadatak, među brojnim vrijednim učenicima pronaći najbolje i one koji će predstavljati našu školu. S ponosom možemo reći da su naši učenici pokazali iznimno znanje u sricanju engleskih riječi, no pridržavajući se pravila dobili smo pobjednicu - Anu Vučina iz 2. a.

Ana je na gradskom natjecanju pokazala zavidno znanje i ostvarila dobar rezultat

U subotu, 31. ožujka 2012. održano je gradsko natjecanje na kojem je naša predstavnik pokazala zavidno znanje i ostvarila dobar rezultat. Nažalost, pobjednik je samo jedan, a to je ovaj put predstavnik Stare gimnazije, škole domaćina natjecanja. Svi natjecatelji dobili su vrijedne darove te certifikat o sudjelovanju, a ono što je najvažnije svi smo dobili jedno lijepo i nezaboravno iskustvo koje će ujedno pomoći učenicima da bolje svladaju engleski jezik. I što na kraju dodati nego poželjeti sreću predstavniku našega grada i radujemo se novim natjecanjima i druženjima s ljubiteljima engleskog jezika u godinama koje slijede.

Sanja Miletić, prof.

Održano natjecanje učenika drugih razreda iz pravopisa hrvatskoga jezika

Ana Vučina najbolja u pravopisu

Školsko natjecanje učenika drugih razreda iz pravopisa hrvatskog jezika održano je u travnju. Profesorice Blanka Kolenda i Monika Filipović pripremale su učenike i na kraju provele natjecanje na kojem su najbolje bile: Ana Vučina, Matea Duno i Anamarija Kunštek, sve iz 2. a. Natjecanje je organizirano s ciljem podizanja jezične kulture i boljeg poznavanja hrvatskoga jezika i njegove povijesti, podizanja kvalitete obrazovanja te poticanja učenika na proučavanje područja hrvatskoga jezika koje ih zanimaju.

Nakon školskog natjecanja Zavod za školstvo Mostar organizirao je županijsko natjecanje koje se održalo u Gimnaziji Mostar. Na tom je natjecanju bilo 30 učenika iz 15 županijskih srednjih škola. Svakako treba pohvaliti sudjelovanje Ane Vučina na dvama natjecanjima u kratkom roku - iz engleskog i hrvatskog jezika.

Blanka Kolenda, prof.

Ana Vučina na županijskom natjecanju iz pravopisa hrvatskoga jezika

Članovi Dramsko-recitatorske sekcije priredili prigodan program

Božićna priredba u našoj školi

Učenici članovi Dramsko-recitatorske sekcije Srednje turističko-ugostiteljske škole priredili su božićnu priredbu svojim prijateljima i profesorima. Donijeli su im dašak Božića i podijelili ga s njima, jer Božić je bogatiji samo ako ga dijelimo s drugima. Kroz prigodne pjesme, recitacije i igrokaz učenici su posvjedočili da uz redovitu nastavu naša škola pridaje veliki značaj i izvanškolskim aktivnostima. Učenici su shvatili i pokazali da su pokretači koji na zanimljiv umjetnički način prenose poruke ljubavi i pravih životnih vrijednosti te da se trud i rad isplate.

U sklopu priredbe naši su učenici održali prigodni program koji se sastojao od recitacija i glazbenih točaka kroz koje su nas vodile Marija Žepić i Katarina Rajić. Učenica Ana Cvitković otvorila je program pjesmom *Osmijeh*. Ana Marić

je recitala prigodnu pjesmu *Dobrodošao nam Božić*. Uz prekrasni glas naše učenice i voditeljice programa Marije Žepić te stihove pjesme *All I want for Christmas* u dvorani je zavladalo pravo blagdansko ozračje. Nakon još jedne glazbene točke Lore Cvitković, priredbu je svojom pjesmom *Životna pozornica* uljepšala i Ivana Kalfić. Poznati rokeri predstavili su prigodni božićni igrokaz pod nazivom *Božićni party kod Amy Winehouse*. Učenici: Luka Golemac, Dragica Bevanda, Lana Hodžić, Ana Marić, Martina Sosa, Lora Cvitković, Ana Cvitković i Ludvig Pavlović pokazali su svu raskoš svoga talenta te zaslužili sve pohvale za izvedbu igrokaza koji su sami osmislili i uvježbali.

Članovi sekcije i voditelji su zadovoljni nastupom, a reakcije gledatelja, koji su izvođače pozdravljali gromoglasnim pljeskom i pozitivnim reakcijama, potvrđuje o uspješnosti i zanimljivosti sadržaja koji su im prikazani. Bio je to lijep način privođenja kraju prvog obrazovnog razdoblja.

Sanja Marić, prof.

Članovi Dramsko-recitatorske sekcije izveli su igrokaz

Priredba u Centru za stare i nemoćne

Članovi Dramsko-recitatorske sekcije potrudili su se i angažirali te položili ispit zrelosti, humanisti i osjećaja da i starim i socijalno najugroženijima treba barem malo uljepšati božićne blagdane. To najbolje potvrđuje reakcija nakon priredbe koju su uspješno izveli 15. prosinca u prostorijama Centra za stare i nemoćne u Mostaru. Cilj ovih priredbi bio je prenijeti poruku mira, ljubavi i suosjećanja te barem nakratko uljepšati život našim prijateljima i sugrađanima. Nadamo se da smo uspjeli!

Učenici i profesori na "Kajališnom satu"

Učenici i profesori naše škole nagrađeni su jednom kulturnom porcijom. Naime, 6. ožujka uživali smo u predstavi „Kajališni sat (to be or not to be)“, kazališnom uprizorenju HNK Mostar prema kazališnom satu Jasena Boke. Kao autori koncepta te glumci predstavili su nam se: Sanda Krgo, Robert Pehar, Velimir Njirić, Dragan Šuvak i Jelena Kordić, za glazbeno rješenje pobrinuo se Mladen Andrić, a kostimografija i scenografija djelo je Davorina Briševca.

U središtu dramske radnje „Kajališni sat“ je prikaz HNK Mostar koji igra sam sebe, ironično pokazujući stanje kazališta u današnje vrijeme u Mostaru, kako nastaje jedna predstava, koliko ljudi sudjeluje i kako to sve zapravo izgleda. Glumci su uspjeli pokazati situaciju u HNK Mostar i, kao što to sam njihov naziv kaže *to be or not to be*, biti ili ne biti, hoće li opstati unatoč poteškoćama koje ih snalaze. Na kraju ipak opstaju i uspijevaju sačuvati svoj umjetnički dignitet. Na humoristično-ironičan način uspjeli su pokazati sve čari predstave i na tome smo im iznimno zahvalni.

Predstava je trajala dva sata. Glumci su nagrađeni obilnim pljeskom i prisiljeni da se čak dva puta vrate pokloniti publici. Predstavu su gledali učenici svih razreda i kako je većini ovo

prvi susret s kazalištem, ovakav odabir je pun pogodak. Ovakvo kvalitetnim predstavama kod učenika će se razviti potreba odlaska u kazalište i nakon završetka školovanja. Zadovoljni viđenim i doživljenim jedva čekamo ponovni susret s daskama koje život znače.

Ines Skoko, prof.

Razgovor s učenicom generacije Lanom Hodžić

Uspjeh otvara mnoga vrata

Razgovarala:**Marija Jurković, 2. a**

Lana Hodžić iz 4. a proglašena je učenicom generacije u našoj školi. To je bio povod razgovora s njom.

Na početku ti želim čestitati na tituli učenice generacije. Je li to bilo teško ostvariti i možeš li nam opisati jedan svoj prosječan dan za vrijeme školovanja?

- Hvala na čestitkama. Nastojim svakoga dana izvršavati svoje obveze. Imam pravilo da što god mogu uraditi odmah, ne ostavljam za kasnije. U školi nastojim biti skoncentrirana na gradivo jer je tada lakše pronaći slobodno vrijeme za neke druge aktivnosti. Ima dana kada stignem i izići u šetnju i biti malo na internetu, jer nemam puno učiti budući da sam pratila u školi, dovoljno mi je samo malo ponoviti pred spavanje.

Jesi li ikada došla u situaciju da ti se više ne da? Što te motiviralo da nastaviš dalje davati sve od sebe?

- Jest, naravno, to ovisi o tome kako se osjećam, i tjelesno i mentalno, ono što me uvijek motiviralo jest spoznaja da uspjeh otvara mnoga vrata. Mnogo je bolje kada nekoga prati dobar glas nego loš. Činjenica je da ako si zainteresiran za rad i učenje, profesori će primijetiti i cijiniti to, a samim time dobivam priznanje za sav svoj trud.

Osim odličnog uspjeha tijekom školovanja, je li bilo nekih natjecanja na koja si išla? Jesi li i tu bila među boljima?

- Bila mi je doista čast predstavljati našu školu dva puta na Danima hrvatskog jezika za najbolji literarni rad, nažalost nisam osvojila nagradu, ali ponosna sam samom činjenicom da mi je ukazano povjerenje i izabran baš moj rad. Bila sam iznenađena jer, prema mome mišljenju, bilo je još vrlo kvalitetnih radova. Svakako se nadam da će upravo autori tih radova donijeti u budućnosti nagradu našoj školi. Velika uspomena će mi ostati prošlogodišnje natjecanje u Sarajevu, gdje smo prezentirali Herceg etno selo. Tu smo u timskom radu moje kolegice Ana, Klaudija i ja osvojile prvo mjesto. To je bilo jedno prediv-

no iskustvo i događaj koji ću pamtiti cijeloga života. **Postoje li neke osobe koje su ti bile posebna podrška tijekom školovanja, a kojima bi ovom prilikom zahvalila?**

- Željela bih zahvaliti svim profesorima koji su izdvojili vrijeme i saslušali me kada mi je to bilo potrebno. U tim trenucima imala sam priliku vidjeti koliko im je stvarno stalo do dobrobiti učenika. Još u osnovnoj školi imala sam vrlo dobre odnose s nastavnicima, a kasnije i s profesorima. Oni su prije svega ljudi koji nam pomažu da prođemo jedan složeni odgojno-obrazovni proces kroz srednju školu. Lijepo je znati da se možeš obratiti profesoru ako imaš neki problem i da će oni nastojati pomoći svojim savjetima. Smatram da je svaki njihov savjet koristan i dobronamjeran. Još jednom zahvaljujem svima koji su konkretno pomogli meni i time pokazali da se ne svodi sve na samo tumačenje gradiva. Pokazali su glavnu značajku svakog čovjeka, a to je ljudskost.

Što bi, prema tvome mišljenju, trebalo promijeniti u školi kako bi učenici poput tebe imali priliku bolje razvijati svoje potencijale?

- Mislim da se najveće promjene trebaju dogoditi u pojedincima. Škola ima dovoljno aktivnosti za svoje učenike, ali sami učenici nisu dovoljno zainteresirani. To je sve dio kućnog odgoja. Roditelji su ti koji trebaju usmjeravati svoje dijete. Trebaju mu objasniti pravu vrijednost obrazovanja tako da školu ne doživljavaju kao nešto negativno, nego kao nešto vrijedno što će im pomoći izgraditi bolji život. Školovanje je razdoblje koje se najviše pamti. Moram spomenuti poznatu poslovicu: Od kolijevke pa do groba najljepše je dačko doba. Ta poslovice potpuno je točna, ali to shvatimo tek kasnije kad izrastemo u odrasle osobe. Mislim da se kroz moj primjer

može vidjeti da se trud i učenje isplati i da je duhovno bogatstvo koje sam stekla neprocjenjivo i čvrst je temelj mojem daljnjem radu i napretku.

Što/tko će ti najviše nedostajati nakon završetka srednje škole?

- Najviše će mi nedostajati rutina koju sam stekla tijekom ove četiri godine. Više neću biti u istoj sredini, među poznatim i dragim osobama. Ponovno ću se morati prilagođavati novoj sredini te novim izazovima koji su preda mnom.

Planiraš li nastavljati s fakultetom u ovoj struci ili si planirala nešto drugo?

- Iskreno, još uvijek se nisam odlučila jer ima toliko stvari koje me zanimaju. Fascinira me arheologija te sama povijest starih civilizacija. Razmišljala sam i o psihologiji, ali moram gledati i na mogućnosti zaposlenja nakon završenog fakulteta.

Činjenica je da danas i završeni fakultet nije jamstvo sigurnog posla. U ovo vrijeme svjetske ekonomske krize to je pitanje najvažnije. Treba izabrati zanimanje koje može donijeti sigurniju budućnost, to ću sigurno imati u vidu pri odabiru fakulteta.

2. a - najbolji odjel STUŠ-a

U školskoj godini 2011./2012. odjel 2. a proglašen je najboljim odjelom Srednje turističko-ugostiteljske škole u Mostaru. Ovaj odjel sastoji se od 32 učenika koji svojim radom sudjeluju u školskim aktivnostima, a razrednica im je profesorica Adrijana Bagarić. Potrebno je naglasiti da se imena učenika iz ovog odjela pohvalama spominju na svakoj sjednici Nastavničkog vijeća. Učenica Ana Vučina osvojila je prvo mjesto u natjecanju iz pravopisa, a osim toga osvojila je prvo mjesto na "Spelling bee", natjecanju iz spelovanja. U ovom se odjelu nalaze i mladi novinari koji aktivno sudjeluju u Novinarskoj sekciji i svojim radom svake godine uljepšavaju naše školske novine STUŠKO. To su: Martina Petrić, Marija Jurković i Dajana Jozić. Možemo pronaći i učenike koji redovito sudjeluju na projektu Civitas kojemu je cilj razvijanje informativnog i aktivnog građanina koji će biti posvećen razvoju demokratskog društva. U tom projektu sudjeluju: Stefan Delić, Luka Alilović, Martina Petrić, Dajana Jozić i Anna-Mari Ezgeta. Ovaj odjel ima

i nekoliko sportskih duša kao što su: Martina Vidović, Martina Petrić, Martina Kvesić, Mara Brković, Ivana Batista i Doris Bebek, koje su uspješne odbojkašice. Prošle godine su naše odbojkašice osvojile 5. mjesto igrajući zajedno s učenicama drugih odjela. Učenici su više puta pohvaljeni od hotela Ero u kojem se odvija praktična nastava. Djelatnici hotela su zadivljeni radom ovih učenika i njihovom zainteresiranošću. Važno je spomenuti da je naš ravnatelj Perkan Pervan ovaj odjel posjetio na satu Organizacije rada i bio pozitivno iznenađen aktivnošću učenika. Posebno se rukovao s učenicama Dajanom Jozić i Anna-Mari Ezgetom, a osim toga pohvalio je i Stefana Delića, Martinu Petrić i Doris Bebek na Nastavničkom vijeću. Imamo i pjesničkih duša koje svoje pjesme šalju za STUŠKA, a to su: Ines Martinović, Dragana Zovko, Anna-Mari Ezgeta i Boris Šunjić koji piše na engleskom jeziku. Trudimo se biti najbolji, što smo i pokazali najboljim prosjekom. Nadamo se da će tako i ostati!

Marija Jurković, 2. a

Mirjana Tadić, Zdravka Čuljak i Mirela Vukoja

Tehnički odjel naše škole

Da bi jedna škola u potpunosti funkcionirala svako je bitan i njezin tehnički odjel. Tako i Srednja turističko-ugostiteljska škola ima svoj tehnički odjel koji čine: tajnica Mirela Vukoja, računovotkinja Zdravka Čuljak, osobe koje su zaslužne što je škola čista i uredna Milka Knezović i Mirjana Tadić te domar Mirko Bazina. Svatko od njih dobro radi svoj posao i uvijek su spremni pomoći što treba. U razgovoru s njima doznajemo da se odlično slažu s ostalim djelatnicima tako da se svi u školi osjećamo poput jedne velike složne obitelji.

B. K.

Abrahame! Abrahame!

Piše: Zoran Zekić, vjeroučitelj

Za kršćane, ali i neke druge religije, Abrahama se smatra praocem vjere u Boga. Posebice je zorna slika i primjer njegove vjere kada je na brdu Moriji trebao žrtvovati sina jedinorođenca kojega je inače dobio u starosti. Tim ga je Bog kušao i nakon što je vidio da mu je vjera jaka, dao mu je veliko potomstvo i nezaobilaznu ulogu u povijesti spasenja ljudskog roda.

Područje na kojem se ovo dogodilo i gdje je živio Abraham je današnji prostor Iraka, Irana ili nekadašnje Perzije. Događaj se veže za 1900. godinu prije Krista. Abraham se prije obraćenja zvao Abram, a žena Saraja te nakon obraćenja Sara. U prijevodu riječi Abraham znači „otac je uzvišen“, a Sara kraljica ili princeza. Našli su se u zemlji Kanan (obećana zemlja), a s vremenom ta zemlja će se prozvati Palestina pa Izrael, a kršćani je najčešće zovu Sveta zemlja.

Prije odlaska u Svetu zemlju Abraham je lutao zemljom i zbog gladi otišao u Egipat, gdje je u jednom trenutku došao u pitanje njegov brak jer je zbog interesa i sebeljublja zanijskao da mu je Sara žena, tvrdeći da je sestra. Poslije se podijelio s bratićem Lotom nakon što opet u svojoj sebičnosti nije mogao naći zajedničku riječ. Lot je posebice zaglibio u grijehu i nemoralu gradova Sodome i Gomore, koji su i dandanas ostali sinonimi za užitak i nemoral.

Kako mu Sara godinama nije rodila djecu, na njezin nagovor uzeo je za ženu jednu sluškinju Egipćanku po imenu Hagara. Kasnije se uvidjelo da to nije bila dobra ideja i nije bila dio Božjeg plana. Iako je s njom dobio sina Jišmaela, i to u 86. godini života, nije bilo sreće i blagoslova. Abraham se moli i od Boga traži blagoslov.

Abraham je od Jahve dobio nadnaravnu objavu da ide iz svoje zemlje u obećanu zemlju u kojoj će biti blagoslovljen. On je sa svojih 75 godina poslušao Boga. Prekinuo je s prošlo-

I danas Bog od nas traži žrtvu, da se odrekemo grijeha, poroka, pića i duhana, loših misli i ideja, ugodnosti u životu

šću i krenuo u kuću očinsku, što nam može biti uzor kako i sami u osobnom životu možemo posavjetovati druge ili samoga sebe da je potrebno izići iz grijeha, ovisnosti, nemorala itd. te prekinuti s prošlošću i potražiti novi dom. Uz Božju potporu događa se nemoguće - da mu žena Sara u starosti začne i rodi sina Izaka.

Bog kuša Abrahama i to tamo gdje je „najtanji“ - traži da mu žrtvuje sina Izaka. Zapovijeda mu: „Prinesi mi Izaka kao žrtvu paljenicu.“ Što je tada Abraham proživljavao, samo on zna. Odlazi s Izakom prinijeti žrtvu, a ženi Sari ništa ne govori, iako ga ona kao žena počne ispitivati jer joj je nešto bilo sumnjivo. Zna da joj ništa ne smije reći jer ga je ona prije nagovorila na nešto što nije smio, uzeti onu poganku za ženu, a „žene k'o žene“. Dok idu k žrtveniku i nose drva Izak pita oca gdje je janje za žrtvu paljenicu, ne sluteći

da je on to „janje“, ali otac mu strpljivo odgovara: „Bog će već providjeti janje za žrtvu paljenicu, sine moj.“ Na brdu slijedi providenje, začu Božji glas: „Abrahame, Abrahame.“ On odgovori: „Evo me.“ Začu: „Ne spuštaj ruku na dječaka niti mu što čini. Sad, evo, znam da se Boga bojiš jer nisi uskratio ni svog sina, jedinca svoga.“ Iza sebe vidio je ovna s rogovima zapetljanim u grm i njega žrtvuje umjesto Izaka.

I danas Bog od nas traži žrtvu, da se odrekemo grijeha, poroka, pića i duhana, loših misli i ideja, ugodnosti u životu, od svećenika još i više, da se odreknu svoje obitelji, a Isus još i dalje traži od nas da se odrekemo sami sebe, odnosno da sebe žrtvujemo na životnom žrtveniku. Bog je poštedio Abrahama od žrtve sina Izaka, dok sebe nije od smrti sina Isusa Krista, i to na križu. Svi smo mi Izaci.

Tko želi dublje produbiti vjeru i duhovnost o starozavjetnoj objavi praoca vjere Abrahama može, osim Svetog pisma, koristiti knjigu našeg mjesnog biskupa dr. Ratka Perića koji u knjizi „Abrahame! Abrahame!“, koja je izašla u nakladi Crkve na kamenu 2009. godine, slikovito i dramaturški opisuje ove događaje.

Jedina stvar koja nema definiciju, koju ne treba objašnjavati i tražiti joj razloge

Ljubav i zaljubljenost

Ljubav zvijezdama daje sjaj, a nama želju da hodamo po njima, daje nam pjesme da pjevamo, snove da sanjamo...

Prave definicije za ljubav i zaljubljenost nema. Ono što jedni podrazumijevaju pod ljubavlju, drugi podrazumijevaju pod zaljubljenost. Ljubav i zaljubljenost dva su različita emocionalna stanja. Zaljubljenost je emotivno stanje na početku veze koje intenzivno, ali samo povremeno zadovoljava našu potrebu za ljubavlju. Kod zaljubljenosti u prvi plan dolazi vanjšina neke osobe. Kad je netko u nekoga zaljubljen, tad voli nečiju pojavu, glas, stas. Pritom je nerijetko slijep za meni voljene osobe, jer zaljubljenost ne zahvaća u dubinu bića. Možda je upravo to i razlog da se čovjek može zaljubiti više puta.

Simptomi ljubavi i zaljubljenosti

Zaljubljenost je osjećaj koji nas čini ovisnima o drugoj osobi. Kao i u svakoj ovisnosti najbitnije je da tu ovisnost zadovolje jer ne razlikuju odricanje od davanja. Zaljubljeni je koncentriran samo na svoje osjećaje. Kad misli da mu onaj drugi uzvraća osjećaje, sretan je, kad misli da to nije istina, nesretan je. Simptomi između ljubavi i zaljubljenosti u početku su isti: znojenje, vrućina u obrazima, lupanje srca, ludo ponašanje. Ali u ljubavi postoji i osjećaj radosti proizašao iz davanja. Za razliku od toga, u zaljubljenosti se često nečega odričemo, od slobodnog vremena do dostojanstva, pa često osjećaj radosti izostaje. Ushićenost, sreća, iščekivanje, tako se opisuje početak i ljubavi i zaljubljenosti. Biti zaljubljen ne znači nužno i voljeti. Biti zaljubljen je određeno stanje, voljeti je čin. Stanje podnosimo, za čin se odlučujemo. Ljubav se razvija sporije i ona je sna-

*"Teško je voljeti, još teže ne voljeti, a najteže je naći voljenog koji te voli."
(Aleksandar Sergejevič Puškin)*

žan osjećaj koji zadovoljava osnovne emocionalne potrebe. Potreba za ljubavlju u samom je središtu ljudskog postojanja. Ljubav pruža najintenzivniji osjećaj bliskosti. Ljubav je u svojoj biti okrenuta prema drugoj osobi. Ne volimo nekog zbog procjene kvaliteta i mana te osobe, nego ga volimo zbog njega samoga, radujemo se njegovoj ljepoti i dobroti ne misleći ni na što drugo. Nije nam bitno je li ta osoba ima nepravilne crte lica, višak kilograma, atletsku građu, ona je takva kakva jest nama najljepša na svijetu.

Bitna je ljepota duše

Nije bitna tjelesna ljepota nego ljepota duše, ono nešto što nas izdvaja od ostalih bića i po čemu smo posebni. Onaj tko nas voli, voljet će nas baš onakve kakvi jesmo. Ljubav podrazumijeva trajnost odnosa i odgovornost za drugoga, zahtijeva napor i trud jer uvijek traži obostranost. Ljubav je najljepši osjećaj našeg života jer ljubav je zapravo život. Ljubav je tren, poseban i neponovljiv. Ljubav nas čini boljim osobama, su-

osjećajnijim, veselijim i ljepšim. Ljubav ispisuje osmijeh na našem licu. Osmijeh kojeg darujemo slučajnom prolazniku, prijatelju ili dečku koji je osvojio naše srce. Sve manje je žrtvovanja, zalaganja, darivanja drugima i za druge. Sve više je ljudi koji žele da mijenjaju ljude, a ne da ih prihvaćaju onakve kakvi jesu. U životu postoji mnogo stvari kroz koje ne možemo prolaziti sami, a sve i da tih stvari postoji mnogo manje, ljepše ih je proživjeti s nekim. Mnogo ljudi prođe kroz naš život, uzme što im je potrebno i ode, ali ostaju oni koji su tu zbog nas, a ne zbog sebe, oni koji daju, a ne traže ništa zauzvrat. Ljubav se ne bira, ona biva ko zna zbog čega, ljubav je valjda jedina stvar koja nema definiciju, koju ne treba objašnjavati i tražiti joj razloge. Ako ne vjerujete u ljubav, to je zato što je još niste našli ili se plašite voljeti, a srce ispunjeno ljubavlju nikad se neće slomiti. Ponekad ne razumijemo kako nam dobre prilike iskliznu iz ruku i ostane samo praznina, mučnina, muče nas jednadžbe života, brojevi godina, datumi... Ipak ima nešto tajanstveno u toj neprestanoj borbi nesigurnih riječi, strepnja nad svakim buđenjem...

Julineta Jurić, pedagoginja

Nemirno i hiperaktivno dijete

Hiperaktivna osoba je izrazito aktivna osoba, ima mnogo energije u fizičkom i intelektualnom radu, a osobito u igri. Ona je sva u pokretu, sve radi forsirano, brzo, nema umora. Rezultati te pretjerane aktivnosti nisu u skladu s poduzetim, a takva aktivnost je nesvrhovita i besciljna. Možda bi se u ovih nekoliko rečenica moglo reći ukratko što je hiperaktivno dijete, ali to nije dovoljno, ovo je mnogo složeniji pojam. Mnogi ga danas rabe i ne znajući njegovu pravo značenje. Roditelji, učitelji i odgajatelji čim su djeca nemirna, neposlušna ili „zločesta“ najčešće će reći da su hiperaktivni, time samo lijepe etiketu nečega što u većini slučajeva i ne znaju što znači niti koja je razlika između nemirne i hiperaktivne djece.

Što su jedna, a što druga?

Ako je dijete nemirno, smeta drugima, ne dovršava stvari koje je počelo raditi, nezrelo je u ponašanju i ophođenju, znatizljivo, brbljavo, puno energije, eksplozivno, tvrdoglavo, brzo se zamara ili ima usporene psihofizičke funkcije, nemojte ga odmah proglasiti hiperaktivnim ili reći da ima hiperaktivni poremećaj. Hiperaktivni poremećaj ili kako ga danas skraćeno nazivamo ADHD je ozbiljan poremećaj koncentracije i pažnje koji se dijagnosticira nakon seriozne opservacije i pregleda tima stručnjaka. No, vratimo se još malo na nemirnu djecu. Njih ćete lako prepoznati još u vrtiću, već tada imaju poteškoće sa svojim ponašanjem, a što može biti i zbog nekih bolesti. Učitelji i odgajatelji misle kako je zakazao odgoj, a roditelji krive sebe gdje su pogriješili, zašto su djecu razmazili, popuštali im i ispunjavali svaki zahtjev. Često se takva djeca u vrtiću i školi ne prilagođavaju zahtjevima discipline koju odjednom svi strogo nameću te šeću po razredu, mašu nogama ispod klupa, lupkaju, pričaju, puze ispod klupa, slabo prate, slabo čitaju i pišu, gube koncentraciju. U takvim slučajevima se može pravilnim pedagoškim postupcima dovesti stanje u red, potrebno je s djecom razgovarati o onome što ih muči, pomoći im naći prijatelje, potrebna je ljubav, strpljenje, pohvale i nagrade, ustaljeni dnevni režim i dosljednost u odgoju, jasno postavljanje zahtjeva i ciljeva u radu. Važan je i sreden obiteljski život, treba ih uključiti u sport, razumjeti njihovu potrebu za kretanjem i dati im prigodu da se dobro izaigraju. Svakako je potrebno isključiti bilo kakvu bolest ili oštećenje. Međutim, ako se nemirna djeca nikako ne mogu obuzdati, prave velike poteškoće svima pa i sebi samima, onda oni postaju hiperaktivna djeca i to je trenutak kad treba potražiti drugu vrstu stručne pomoći.

Kad se javlja i koji su uzroci hiperaktivnosti?

Normalno je da su mala djeca hiperaktivna, stalno u pokretu, istražuju, nemirna su, ako to izostaje, posumnjat ćemo da nešto nije u redu s djetetom. U okvirima normalnog razvoja motorička aktivnost povećava se do treće godine života, nakon čega se smanjuje. Hiperaktivnost se katkad dijagnosticira i kod djece mlađe od četiri godine. Ona su već u dojenačkoj dobi neuobičajeno aktivna: puno plaču, do kasnije dobi noću traže da jedu, imaju teškoće sa spavanjem, često se bude, teško ih je smiriti i utješiti. U kasnijoj dobi stalno su u pokretu, ne mogu mirno sjediti, sve diraju, stalno nešto zapitkuju, pažnja im je neprimjerena za dob, teže se sama igraju. Zbog nemira hiperaktivna djeca u većoj su opasnosti od povreda. Iako vrlo često rano prohodaju, nespretnija su od druge djece, puno padaju, loše planiraju i predviđaju posljedice svojih aktivnosti.

Kakav je to poremećaj i je li izlječiv?

Hiperaktivnost je višak aktivnosti uzrokovan viškom energije. No to nije samo faza koju će dijete prerasti niti je znak djetetove zločestoće, to je stvarni biološki uvjetovani poremećaj, češći kod dječaka nego u djevojčica. Danas se smatra kako 3-5 % školske djece ima simptome ADHD-a. Uzroci su različiti, mnogobrojni i često nepoznati, a kao najčešći se spominju oštećenja mozga, prijevremeni ili teški porodi, traume glave, socijalno nepovoljni razvojni uvjeti i utjecaji okoline, emocionalni problemi djeteta i nasljeđe, a u posljednje vrijeme su neka istraživanja pronašla za uzroke pušenje majki te uzimanje droga i nekih lijekova u trudnoći. Skraćenica ADHD dolazi od engleskog izraza Attention Deficit Hiperactivity Disorder (deficit pažnje/hiperaktivni poremećaj). Povijest ADHD-a proteže se od 1920., kada je američki liječnik F. Still uočio problem među djecom koja su bila hiperaktivna, impulzivna i nepažljiva. Opisao je ponašanje te djece kao abnormalno. Kasnije su stručnjaci podržali ovu teoriju i nazivaju takvo stanje MCD ili minimalna cerebralna disfunkcija. Američka psihijatrijska udruga dala je naziv ADHD – poremećaj pažnje i hiperaktivni poremećaj. Poremećaj ADHD obuhvaća ponašanja u kojem dominira nepažnja i/ili hiperaktivnost, javlja se prije sedme godine života i u najvećem dijelu ostaje karakteristika ponašanja čitav život s razlikama u kliničkoj slici u zavisnosti od dobi. Ako je dijete mnogo aktivnije od ostale djece svoje dobi, ima česti nemir ruku i stopala, stalno vrpčenje na stolici, nije u mogućnosti dovoljno dugo sudjelovati

u igri s drugom djecom, zaboravljivo je, neorganizirano i gubi stvari, ne može sjediti i biti tiho, ustaje se na satu, udara predmetima, istrčava s odgovorima iako nije prozvan, upada drugima u riječ, obraća preveliku pažnju događajima u okolini više nego onome što bi trebalo raditi i ponaša se agresivno, čini se da ne sluša, govori prekomjerno, teško se igra mirno, daje odgovor prije nego je saslušalo pitanje, ne može pričekati svoj red, često se uključuje u fizički opasne situacije bez razmatranja mogućih posljedica (pretrči ulicu bez gledanja), emocionalne veze su im površne, čak i s roditeljima, često mijenja jednu nezavršenu aktivnost drugom, ne mogu se prilagoditi grupi te imaju potrebu za dominacijom, može se procijeniti da ima ADHD, tj. ulazi u skupinu djece i adolescenata s različitim stupnjem razvojnih poremećaja od kojih su dominantni hiperaktivnost, impulzivnost i poremećaj pažnje.

Načela u radu sa hiperaktivnom djecom

Hiperaktivna djeca su iznimno zahtjevna i zahtjevni učenici. Važno je imati na umu da ta djeca drukčije doživljavaju svijet, nisu zločesta te da problemi proizlaze iz specifičnog načina funkcioniranja njihova središnjeg živčanog sustava. Najvažnije je da dijete ima sređenu i stabilnu obiteljsku atmosferu. Ovo dijete mora imati striktan režim dana, nema preskakanja određenih aktivnosti, reducirati podražaje iz okoline, biti strpljiv u radu, nagrada za dobro ponašanje mora uslijediti odmah, kazne izbjegavati, a primjenjivati kratkotrajno isključivanje. Omogućiti pravilnu izmjenu učenja i odmora, jer ovakvo dijete ne može mirno sjediti na nastavi 45 minuta i sudjelovati u radu, stoga mu treba omogućiti kraće promjene motoričkim angažmanom vezanim za nastavu. Važno je zadovoljiti potrebu za kretanjem te omogućiti više promjena aktivnosti tijekom jednog sata. Valja objasniti drugim učenicima na njima prihvatljiv način zašto se netko tako ponaša jer u suprotnom će dijete biti obilježeno kao zločesto, lijeno, neposlušno, tvrdoglavo, nerazumno, bit će objekt izrugivanja i zadirkivanja, a to će imati druge opasne posljedice za takvo dijete.

Neke od poznatih osoba kroz povijest koje su imale navedeni poremećaj su: Michael Phelps - plivač, osvajač 14 zlatnih medalja na Olimpijskim igrama, Beethoven - skladatelj, Thomas Edison - izumitelj, Albert Einstein - fizičar, Isaac Newton - fizičar, Leonardo da Vinci, Mozart, Tom Cruise, Steven Spielberg, Bill Gates, Jim Carry.

Naša posebna dječica

Učenici su za Božić priredili odličan program

Ova školska godina počela je sa sedam novih polaznika upisanih u 1. razred našega odjela te je ukupno odjel imao 21 učenika. Nakon početne prilagodbe novi polaznici su raspoređeni na teoriju u 1. smjenu te na praksu u dvije smjene zajedno s ostalim učenicima poštujući sva načela individualnosti i mogućnosti svakog učenika. S obzirom da smo dobili još dva učenika s epileptičkim napadima, bilo je potrebno educirati sve koji rade u odjelu, a i učenike senzibilizirati za pomoć i prihvaćanje svojih prijatelja s takvim teškoćama.

Izlet u Struge

Već u listopadu na poziv roditelja našeg učenika Brune Sutona odlazimo u Struge na izlet, točnije na poljoprivredno imanje

Srednje poljoprivredne škole u Čapljini, gdje roditelji našeg učenika imaju obiteljsku kuću i rade na imanja za praktičnu nastavu navedene škole. Usput smo posjetili obližnji park Mogorjelo, obišli povijesne i kulturne ostatke, a i družili se s konjima koji su navikli na posjetitelje te su ubrzo došli k nama i djeca su ih mogla slobodno pomilovati. To je doista bilo nezaboravno iskustvo. Potom smo otišli do poljoprivrednog imanja gdje su nas dočekali i lijepo pozdravili profesori praktične nastave, a Brunin otac nas je proveo kroz cijelo imanje puno voća i raznog bilja. Ispred konobe nas je dočekala ravnateljica Škole, pozdravila je djecu i razgovarala sa svima. Učenici su joj darovali cvijeće, bila je dirnuta tom gestom i ostala je s nama na ručku. Nakon bogatog ručka koji

Učenici s posebnim potrebama sa svojim nastavnicima vole pripremati pizzu - omiljeno jelo djece i mladih

su pripremili Brunini roditelji uz pomoć radnika i profesora koji ovdje rade, nastavili smo druženje u dvorištu kroz igru i rekreaciju. Na polasku smo svima zahvalili i ponijeli doista lijepe dojmove, bilo je super. U studenome su nas posjetili štićenici Centra iz Širokog Brijega "Marija naša nada" sa svojim odgovajateljima i dva profesora iz Italije. Naši profesori su ih srdačno dočekali i lijepo ugostili. Razmijenili smo iskustva

Konačno minibus!

Ono najvažnije što se dogodilo u ovoj školskoj godini jest da je Škola kupila minibus za prijevoz učenika s posebnim potrebama. Minibus marke Ford Transit je 2009. godište, ima 17 sjedećih mjesta, potpunu opremu, klimatiziran je i prilagođen našoj djeci koja će se sada bezbrižno voziti u školu i natrag kući.

u radu i ponešto novoga naučili. Zatim je slijedila proslava Blagdane sv. Nikole, sve je bilo kao i prošlih godina, gospodin ravnatelj je iznašao sredstva i sponzore za paketiće, a u restoranu škole smo se svi dobro počastili. Učenici su izveli kraći program i dobili bogate paketiće od Sv. Nikole. Sve je snimio OskarC i podijelio učenicima DVD-e. Moram spomenuti akciju koju su pokrenuli profesori naše škole, sakupljanje novčanih sredstava za socijalno ugrožene učenike iz našeg odjela. Tim je sredstvima kupljeno pet paketa hrane, a dva učenika su dobila novac za lijekove. Uključili smo i tri učenika lošeg imovnog stanja koji su već završili školu.

Blagdansko raspoloženje

Vijeće učenika je sakupilo novac našem uzornom i vrijednom učeniku Nebojši Stvanoviću za bicikl i svima od srca zahvaljujemo na ovim akcijama. Naši učenici su uz pomoć roditelja i profesora opremili božićni stol u razredu raznovrsnim nakitom, a nakon izvedenog igrokaza "Isusova rođ. proslava" nakit smo prodavali nazočnima po simboličnoj cijeni i sav prikupljeni novac je za sitnice i potrebe razreda. Posebno nam je bilo drago što je predstavi nazočio i gospodin ravnatelj. On je pohvalio naš rad te održao prigodan govor za blagdane i uputio blagdansku čestitku svima. Naši učenici su mu čestitali blagdane, zahvalili na svemu što čini za ovaj odjel, uručili mali dar pažnje, a posebno smo mu svi zahvalni što je dao postaviti natpis „Kabinet za učenike s posebnim potrebama“ iznad ulaznih vrata u naš odjel. Sve je zabilježio info.ba portal, a gospodin Škobić, koji nas je snimao, darovao je stol za računalo. S vremena na vrijeme u naš razred navrati i gospođa Gupta, unese dah optimizma, svježine i nađe i ono najvažnije - konkretnu pomoć za naše učenike. Zahvalni smo joj, kao i svima koji potvrđuju da ljubav i podršku donose oni obični ljudi, a oni kojima bi trebali biti na prvom mjestu, posve su nas zaboravili. Ne smijemo zaboraviti spomenuti i našeg ravnatelja koji svaki dan omogućuje topli obrok za nas sve. Našim učenicima ne trebaju mrvice sažaljenja što su drukčiji i nemoćni, oni su veliki ljudi sa srcem i dušom djeteta dostojni pažnje, ljubavi, brige i poštovanja koju im naši profesori nesebično daruju i od srca ih nazivaju: "Naša posebna dječica."

Daria Pavlović, profesor defektolog

Hrvatski jezik - mnogo više od materinskog jezika

Kada je stvorio cijeli svijet i sve nas ljude Nebeski Kralj je svaku zemlju nagradio čudesnim blagom. To blago nije ni zlato, a ni srebro, zapravo i nema nekakvu materijalnu vrijednost. Začudo se pitate: "Kakvo je to blago ako nema materijalnu vrijednost?" Zato ovo blago ima jednu ogromnu duhovnu vrijednost i vrijedi mnogo više od bilo kakve materijalne vrijednosti. To najvrjednije blago naziva se materinski jezik, a naše blago naziva se hrvatski jezik.

Hrvatski jezik već godinama krase našu zemlju, obogaćuje naš narod pravim riječima i mudrim izrekama, stvara različite knjige, priča različite priče, pjeva različite pjesme te daje svima nama lice i identitet. Naravno, ima i onih ljudi koji svakim danom sve više i više gaze i pljuju našu svetinju svojim stranim i ispraznim riječima. Takvi ljudi su obični nitkovi koji ne znaju cijeniti prave ljepote i vrijednosti u životu. Hvala dragome Bogu, ja nisam jedna od takvih ljudi, ja sam, kako bi se danas reklo, potpuna suprotnost. Vidite, još u ranom djetinjstvu, kada sam počela izgovarati svoje prve riječi, osjetila sam nešto u svom malenom srcu. Budući da sam tada bila sklona maštarijama i lažnim uzorima, nisam uopće mogla odgonetnuti taj misteriozni osjećaj. To me nije previše zameralo, no kasnije, kada sam pošla u školu i počela učiti slova, taj me je osjećaj ponovno obuzeo. Nažalost, ni tada nisam znala pravo značenje tog osjećaja. Tako su išle moje godine u osnovnoj školi i taj čudesni osjećaj koji je sve više i više rastao u meni svaki put kada bismo na satu Hrvatskog jezika učili nešto novo ili kada bih samo dodirnula i čitala svoju čitanku. Bila sam slijepa sve te godine, nikada nisam pogledala duboko u svoje srce, nikada nisam

shvaćala što taj osjećaj uopće znači i zašto me čini tako sretnom sve dok me jedne besane noći nije obuzela ogromna količina mašte i navela me da napišem nekoliko pjesama. Kada sam pročitala sve svoje pjesme i vidjela sve te riječi i tematiku, napokon sam shvatila: "Zaljubljena sam u hrvatski jezik!" Shvatila sam koliko sam samo sretna i ispunjena zbog toga, osjetila sam veliku snagu i moć u sebi, osjetila sam svoje pravo lice i identitet. Napokon sam shvatila zašto me je neka čudna milina obuzimala svaki put kada sam bila na satu Hrvatskoga jezika.

To je zapravo bio hrvatski jezik koji me je svojom ljepotom i jakim riječima uvijek čuvao, prostranstvom odlučnih riječi u zagrljaj primao, toplinom blagih riječi uvijek tješio, hrabrim riječima od svakog zla me branio te svojim bogatstvom u mene prave riječi stavljao. Moja ljubav prema hrvatskom jeziku svakim danom raste poput stabla i vjerujem da će preskočiti čak i nebesa. Svi mi govore da nisam normalna zbog te ljubavi te kako ga ne mogu uopće ni poljubiti. Istina, možda ga ne mogu fizički osjetiti, ali zato mogu osjetiti njegovu ogromnu snagu i moć kako dopiru do mene, daju mi radost, vjeru u bolje sutra te volju za borbu i pobjedu nad svim zlim i okrutnim stranama. Da nije hrvatskoga jezika, ja bih bila samo još jedan slabić, još jedna tmurna, monotona slika u okviru. To bismo zapravo bili svi mi da nam nije hrvatskog jezika. Zato svi ljudi ove zemlje neka poslušaju ovaj imperativ: "Hrvatski jezik je svetinja, neprocjenjivo blago, ogromna moć, sve ono što blista i neka mu se svi dive i neka ga kao bit života gledaju jer bez nje ga je svačija duša prazna."

Ana Marić, 3. a

KADA BIH BILA HRVATSKI JEZIK

Kada bih bila hrvatski jezik
Sjajila bih više od bilo kojeg sjaja
Sjajila bih, ne bi mi bilo kraja.
Rađala bih se u prvim riječima
Činila bih sve ponosnima.
Bila bih govorena svaki dan,
Svaku noć, čak i kroz san.
Pjesme bi se na meni pisale
Knjige bi se na meni tiskale
Priče bi se na meni pričale.
Svuda ja bih se širila
Svaka duša bi mi se divila.
Letjela bih poput ptice
Od usta do usta, s lica na lice.
Dječica bi na meni brojalice smišljala
Jedna učenica bi na meni poeziju recitirala.
Pjevači na meni bi pjevali
Popularni glumci na meni bi drame izvodili.
Majka bi na meni svoje dijete uspavljivala
Udovica bi na meni za svojim dragim tugovala.
Mladić bi na meni djevojci poeme citirao
Pjesnik bi od mene svoju inspiraciju dobivao.
Ljudi bi se na meni boljem životu nadali
Sanjari bi na meni o nečem velikom sanjali.
Bila bih dio ljubavi i ponosa
Bila bih cvijet koji vjetar nosa.
Bila bih najljepša slika
Bila bih svoga roda dika.
Bila bih stablo što raste sve više i više
Bila bih glazba, uz mene nikada ne bi bilo tiše.
Bila bih zid što se ne može srušiti
Bila bih snaga koja se ne može nadmašiti.
Bila bih vrata koja se otvaraju svima
Bila bih nebesa pa neka me svugdje ima.
Bila bih oblak i sve bih znala
Bila bih most i svakoga bih spajala.
Bila bih proljeće
I donosila bih cvijeće.
Bila bih ljeto
Odmor, uživanje i sve to.
Bila bih jesen
Bogatih plodova znamen.
Bila bih zima
Snijeg, ali i ugodna rima.
Bila bih ja savršen lik
Eh, kada bih bila hrvatski jezik!

Ana Marić, 3. a

Znameniti dubrovački književnici

Dubrovnik, osim što je poznat po svojoj ljepoti i svojoj povijesti, poznat je i po književnicima koji su djelovali u razdoblju renesanse (16. stoljeće). Najpoznatiji hrvatski renesansni književnici koji su bili iz Dubrovnika su: Marin Držić, Džore Držić, Šiško Menčetić i Mavro Vetranović.

Marin Držić zvan Vidra rođen je u Dubrovniku 1508. Boravio je u Italiji i ondje upoznao talijansku komedijografiju. Pred kraj života boravi u Firenci i piše pismo toskanskom vojvodi s namjerom da mu pomogne srušiti dubrovačku vlast. U njima predlaže da se svrgne, prema njegovu mišljenju, nesposobna i neodgovorna vlast u Dubrovniku i ocrta plan budućeg ustroja Republike u kojoj bi plemići trebali dijeliti vlast s predstavnicima puka. Ne primivši odgovor, umire 1567. u Veneciji. Njegova najznačajnija djela su: *Dundo Maroje*, *Skup*, *Arkulin*, *Novela od Stanca*, *Hekuba*,...

Džore Držić se rodio u Dubrovniku 1461., u imućnoj građanskoj obitelji. U Dubrovniku je završio i humanističku

školu, a u Italiji je studirao pravo i tu se vjerojatno upoznao s onodobnom petrarkističkom lirikom. Godine 1497. se zaredio. Najznačajnija djela su mu: *Radmio* i *Ljubmir*. Umro je 1501.

Šiško Menčetić se rodio 1457. u Dubrovniku, u staroj plemićkoj obitelji, gdje je završio humanističku školu, a 1483. stupio je u državnu službu. Godine 1521. bio je knez na Šipanu, a potom i knez Republike. Oženio se s 40 godina, imao dva sina i kćer i oba njegova sina umrla su za vrijeme epidemije kuge u Dubrovniku 1527. Menčetić je najpoznatiji po svojim petrarkističkim pjesmama zabilježenim u Zborniku Nikše Ranjine. Umro je 1527.

Mavro Vetranović (1482. - 1576.) rodio se u Dubrovniku, u trgovačkoj obitelji. Pučku i humanističku školu završio je u Dubrovniku. Pristupajući benediktinskom redu mijenja svoje ime Nikola u redovničko ime Mavro. Pet godina je proveo u progonstvu zbog sukoba s duhovnim vlastima. Nakon pet godina bijeg mu je oprosteno te se on vraća na Lokrum obnašajući i dalje važ-

Spomenik Marinu Držiću, koji se nalazi u Dubrovniku

ne dužnosti. Osim knjiženošću, bavio se i astronomijom. Najznačajnija djela su: *Suzana čista*, *Prikazanje od muke Isukrstove*, *Posvetilište Abramovo*.

Književnost grada Dubrovnika, kao i njegovi književnici, u velikoj su mjeri utjecali na razvoj hrvatskog knjiženog jezika.

Martina Petrić, 2. a

Zašto mladi ne čitaju knjige?

U svijetu modernizacije društva, digitalnih signala i televizije sve više se osjeti nedostatak načitanih ljudi. Mladi su knjigu odlučili zamijeniti filmovima, serijama, raznoraznim reality emisijama iz kojih ne dobivaju nikakvu kulturu. Mlade nitko ne potiče na čitanje pa se tako u časopisima za mlade ljude ne mogu pronaći preporučene knjige, a pogotovu ne ozbiljna literatura. Kao da su i mladi i stari izgubili volju za pokušavanjem oživljavanja tog plemenitog hobija koji bi trebao puniti ljudske duše toplinom riječi. Ako ljudi radije provode večeri gledajući kako izgleda nečiji život umjesto da uzmu knjigu u ruke i pročitaju koje poglavlje, možemo li uopće kriviti medije što nude ono što se prodaje? A u posljednje vrijeme prodaje se magla. Lažni osjećaj znanja. Ljudi kao da ne vide da su se zapustili, prepustili se televizijskom programu i življenju iz

dana u dan, puni nezadovoljstva i duhovne gladi. Ne događa se to samo u jednome gradu, jednoj državi, cijeli svijet ima isti problem. Više od polovine stanovništva je nepismeno, čak i onaj dio koji se obrazuje u školama i na fakultetima. Ne bismo li se trebali razvijati s knjigama, napredovati fizički, psihički i duhovno. Danas je čudno čitati. Uistinu, mladi to smatraju gu-bitkom vremena. Kasnije u životu žale što nisu pročitali knjige za koje u toj životnoj dobi više nemaju vremena. Nije dovoljno pročitati lektiru, za ljubav prema knjizi potrebno je njegovanje navike čitanja. Potrebno je shvatiti pisca, djelo, likove, događaje. Svaka riječ u knjizi treba pronaći svoje mjesto u čitatelju. Jer, nije dovoljno pročitati stranice, treba ih i osjetiti. Gdje odlazi sva ta pisana umjetnost ako ne dolazi do srca i uma mladih čitatelja? Zašto ne postoji nijedan časopis za mlade

Istraživanja kažu da ljudi sve manje čitaju knjige

koji bi govorio o vrijednosti knjige? Mnogi mladi ne vole čitati jer misle da to nije dovoljno cool ili da će ispasti štreberi ako kažu u društvu da su pročitali neku dobru knjigu. Neki ne bi čitali ni u ludilu i misle da su sve knjige dosadne i nerazumljive, no to je vjerojatno baš zato što nisu pokušavali pročitati ništa izvan školske lektire. Dakle, ne treba zazirati od čitanja jer to može biti izvor zabave, opširna tema za razgovor, inspiracija za nešto.

Anamarija Vujević, 1. a

JE LI MI GRIJEH

Je li mi grijeh
Što je on jedini za mene
Je li mi grijeh
Što sam ja dio njegove sjene.

Je li mi grijeh
Što volim ga više od svega
Je li mi grijeh
Što je on moja najveća snaga.

Je li mi grijeh
Što o njemu sanjam,
O njemu maštam
Je li mi grijeh
Što nikome vrijeđati ga ne dam.

Je li mi grijeh
Što on me diže do nebesa
Je li mi grijeh
Što on u meni pravi čudesa.

Je li mi grijeh
Što ga neprestano uzdišem
Je li mi grijeh
Što pjesme, posvećene njemu, pišem.

Je li mi grijeh
Što se za njega borim
Je li mi grijeh
Što ga uvijek štitim.

Je li mi grijeh
Što njegovim očima
Cijeli svijet gledam
Je li mi grijeh
Što bez njega slaba sam.

Je li mi grijeh
Što se za njega svaku noć molim
Je li mi grijeh
Što ga previše volim.

Je li mi grijeh
Što govorim samo o njemu
Je li mi grijeh
Što s njime sam u svemu.

Je li mi grijeh
Što posvuda ga pratim
Je li mi grijeh
Što njegove riječi širim.

Je li mi grijeh
Što je on moja opsesija
Je li mi grijeh
Što mi je uz njega,
Nepoznata riječ depresija.

Je li mi grijeh
Što u njegovom duhu sve radim
Je li mi grijeh
Što se toga nimalo ne stidim.

Je li mi grijeh
Što sam njegov rob
Je li mi grijeh
Što ću uz njega biti
Sve dok me ne odnesu u grob.

Je li mi grijeh
Što ga u zvijezdama,
Svaku noć pronalazim
Je li mi grijeh
Što njegovim stazama gazim.
Reci mi sada, reci mi nekada
Je li mi grijeh
Što mi je u srce uplovila njegova posada.

Reci mi, ti što ga svaki dan prljaš
Svojom zlobom, u sitnice ga pretvaraš.
Nemaš stida, on je uz tebe uvijek bio
Svojim bogatstvom, svaki problem ti je riješio.

Govoriš strane riječi, njemu nepoznate
I tako ga samo slamaš na komade.
On je snaga, on je moć
On je dan, on je noć.

On je jači od svake osobine
Od njega svaka zloba gine.
Zato, je li mi grijeh
Što je on moja radost
Je li mi grijeh
Što mi uz njega ne gine mladost

Hrvatski jeziče, ljubavi moja
Ničija nisam, samo sam tvoja.

Ana Marić, 3. a

GOVORE, SMAK SVIJETA ĆE

Govore, smak svijeta će
Da sva bića nestat će
I sva strast ispariti
Sva sjećanja zaboraviti.

I opet govore da je došao svijetu kraj
I da će svaka duša u raj
A meni ne treba raj
Ako tebe nema znaj.

Ma neka govore
Kako život prestaje
Ali moja ljubav prema tebi
Nikad ne prestaje.

Neću dati da mi drugi sude
Pa i kad kraj svijeta bude
I tad će moja duša besmrtna biti
Ali će i dalje tebi pripadati.
Možda je to mnogima kraj
A za mene je početak znaj.

Dragica Bevanda, 4. a

NA JEZERU GARDA

Na jezeru Garda
Nevjerojatna čarolija vlada.
Preljepi labudovi u njemu se kupaju
Vesele patke svoju pjesmu pjevaju.
Leptirići se njegovoj ljepoti dive
A ribe u njemu sretno i spokojno žive.
Ljubav čista na jezeru se rađa
Širi se sreća, zla se oslobađa.
Zaborave se problemi tamne strane
Čim se njegov miris udahne.
Rješava se lažnih lica i maski
Rješava se pohlepe i raznih varki.
Čistoća i iskrenost u srcima
Veliki osmijeh na svačijim licima.
Ako se ijedna zapovijed prekrši
Ispovijed na jezeru odmah se vrši.
Staro jezero sve nas razumije
Zna ono iskrenog i onog tko se krije.
Svačije živote jezero promatra
Vodičem kroz život ono se smatra.
Kada sam ga gledala,
Nijednu brigu više nisam osjećala.
Sva tama u meni je nestala
Ogromna sreća odjednom me je obuzela.
Bila sam svoja, ponovno sam disala
U mašti i čaroliji ja sam se kupala.
Bila sam puna najljepših emocija
Bila sam puna svakakvih čarolija.
Sve mi je bilo duga i cvijeće
Sve mi je bilo puno sreće.
Bila sam kao ponovno rođena
Od svake muke potpuno izliječena.
Moja duša napokon je od sreće skakala
Samo vesele note ona je svirala.
Inspiraciju ogromnu jezero mi je davalo
Kako bi moje srce poeziju pisalo.
Krenula sam u pravom smjeru
Zahvaljujući tom predivnom jezeru.
Vratit ću se tamo gdje čarolija vlada,
Na prelijepo jezero Garda.

Ana Marić, 3. a

USAMLJENOST

Sjedim sama u mraku
I čekam sunčanu zraku
Čekam je ali uzalud
Nema je kao ni tebe.

Ne volim te više
Govorim svima
Ali sebe lažem
Jer te još u meni ima.

Kao trava zelena u jutarnjoj rosi
Tvoj miris je ostao u mojoj kosi.
Svi mi govore nade ima
Nije jedini još ih ima

Nekad sam tvoja jedina bila
A tvoja prevara me ubila.
Još uvijek sam okružena mrakom
I čekam te prvom sunčanom zrakom.
Dragica Bevanda, 4. a

MOJA NAJDRAŽA ČUVARICA

Na nebesima prostranim
Ima mnoštvo anđela
Čija je duša puna ljubavi i vesela.
Svatko od njih poslan je da nas čuva i voli
Znam to, jer upravo takav jedan
Više od svakog zlata vrijedan
Nalazi se u mojoj školi.
Ona je obilje dobrote i mudrosti
I svoj djeci daje mnogo sreće i radosti.
Ona u nama uništava zvijeri
I nakon toga svi postaju pravi biseri.
Svima je najdraža, a posebice meni
Zahvaljujući njoj, u meni se sigurnost
pjeni.
Uz nju meni ne treba liječenje,
Jer za svaki problem ona nađe rješenje.
Kada sam u velikoj depresiji i ledu
Ona me tješi, govori: "Sve će biti u redu."
Njezine blage riječi meni snagu daju
Uvijek se boriti i ostati pri kraju.
Raduje se sa mnom kada mi dođe petica
Ma ona je jedna velika svetica.
Ona je otjerala
I nemilosrdno porazila
Svaki moj strah
I ponovno mi vratila životni dah.
Nju mi je znam poslao dragi Bog
Ona je najbolji pedagog.
Ona je moje škole kraljica
Ona je moja najdraža čuvarica.

Ana Marić, 3. a

POPOT MORFEMA

Još od početka ljudskih bića
Život je smatran jednim od najčudesnijih
otkrića
Život je vrijedniji od samog bogatstva,
Život je poput najljepšeg carstva.

Neke osobe ne poštuju pravila ta,
Pa prave sebi života dva.
Time se ne treba uopće ponositi,
Posljedice gadne, za to će se snositi.

Velika nesreća sada im se sprema,
Jer dijele svoj život poput morfema.
Živimo savršen život, poput svetaca,
A s druge strane okrutni smo poput
kriminalaca.

Život podijeljen napola ništa ne vrijedi,
On nas vodi samo k bijedi.
Svaki dan lažemo i dijelimo svoje živote,
Zar od ovoga može biti veće sramote?

U životu se treba uživati,
A ne ga na beskorisne dijelove dijeliti.
Život trebamo u ljubavi i dobroti
proživjeti
Kako pred Kralja nebeskog ne bi došli
rogati.

Život dijeljenja više nema,
Tko još želi živjeti poput morfema?

Ana Marić, 3. a

UMJETNIČKI SNOVI

U mekan krevet ja legoh
I maštati samo htjedoh
Dok me vodio mašte duh
Jedan san, ja usnuh.
Prirodom čistom okružena bijah
Šarenilo predivno oko sebe gledah.
Kakva ljepota u sebi pomislih
Stih po stih u glavi si stvorih.
Prođe pored mene zečić koji skakuće
Bez ikakve brige veselo se kreće.
Leptirić se odmara na šarenim laticama
S njima šarenilo dijeli na svojim krilima.
Ptice i vjeverice upoznaju čarolije drveća
Dok pčele i bumbari vode svađu oko
cvijeća.
Oblačići slatki sve to gledaju
U ljepotama prirode oni uživaju.
U rijekama hitrim sirene se odmaraju
Anđeoskim glasovima himnu prirodi
pjevaju.
Vještice zlobne davno su odletjele
Ovakvu ljepotu njihove duše nisu
podnijele.
Patuljci se s vilama po čitave dane igraju
Skaču, trče, vesele se i smiju.
Pauci svoje ljubavne mreže pletu
Zaljubljenim srcima oni su već u letu.
Princeze i prinčevi na prostranoj livadi
leže
Od loših misli oni bježe.
Čarobnjaci se dive predivnom Božjem
planu
Čarolije šire gdje god stanu.
Nema zime, nema leda
Toplina i proljeće gdje god se gleda.
Svaka travka od čiste mašte je
napravljena
Sreća je ovdje glavna emocija
Ne postoje ovdje mržnja i recesija.
Pravo bogatstvo krije se u srcima
Svi su ovdje smatrani anđelima.
San prestade i ja se probudih
U okrutnu stvarnost ponovno se vratih.
Lijepi su bili trenutci ovi,
Ali to su ipak umjetnički snovi.

Ana Marić, 3. a

TE NOĆI...

Te noći tvoj me pogled pratio
Znala sam da je od mene nešto tražio.
Nosio je vatru u očima
Sanjala sam ga noćima.
Upitao me zašto od svega bježim
zašto gubim sve što želim.
Iskre, ni sama nisam znala
Pokoru tešku sam izdržala.
Život me nikad mazio nije
Zato tužno lice mi je.
Evo me sada pred tobom stojim
Tek sada se života ne bojim.
Te noći tvoj pogled me pratio
Znala sam da je od mene nešto tražio...

Dragica Bevanda, 4. a

SLOMLJENO SRCE

Govoriš mi da je kraj
Ali život je kratak znaj
Ako kreneš dalje, možda ćeš drugu naći
A bez tebe mi je život kraći.

Pogledom te pratim dok zatvaraš vrata
Rušiš moje snove od zlata
Ostavljajući sve što smo zajedno stekli
Zaboravljajući kako su nam trenutci tekli.

Prošla su mnoga proljeća i zime
Ali u srcu je ostalo tvoje ime.
Mnogi su mi srce osvajali
Ali u njemu nisu ostajali.

Pokupit ću ove krhotine srca
Jer ovo ludo srce nakon svega još za tebe
kuca
Samo ostaju mi naše slike stare
I nada da postoje ljubavi prave.

Dragica Bevanda, 4. a

PATNJA, BOL I SMRT

Suza jednog djeteta
Nevinog i čistog
Suza jedne djevojčice
Zbog ljubavne iskrice.

Patnja jedne djevojke slomljena srca
Čežnja za nedostižnim
Zbog kojeg joj srce kuca.

Bola koja razdire dušu
Što svoje srce dala je mušku
Gubi vjeru za život i san
Osvanuo je poguban dan.

Mutna rijeka nosila je tijelo
Tako nevino, tako blijedo
Majka joj je suzu pustila
I njeno ime izustila.

Crna zemlja odnese nevino dijete
Odnese u dvore svete
A mogla je sretna biti
Po stare dane unuke ljubiti...

(Ovu pjesmu posvećujem svim curama
koje se ovako završile zbog nesretne
ljubavi.)

Dragica Bevanda, 4. a

Spomenar škol

1.a

Razrednik: Robert Buhić

1.b

Razrednica: Ines Skoko

1.c

Razrednica: Monika Filipović

2.a

Razrednica: Adrijana Bagarić

ske 2011./2012.

2.b

Razrednica: Draženka Perić

2.c

Razrednik: Vlado Jurić

3.a

Razrednica: Dražana Dujmović

**Učenci s posebnim
potrebama**

Razrednica: Daria Pavlović

Moje svjetlo u tami

Ponekad pogledam oko sebe i vidim mnoštvo uspješnih ljudi. Zamišljam i pokušavam u toj gomili truda, rada, reda, discipline, uspona i padova pronaći sebe i svoju budućnost. Znam da ću sve ove godine što me čekaju prolaziti kroz duboki, mračni, crni tunel ispunjen onim lošim, ali i dobrim stranama, ali isto tako znam što me čeka na kraju, a to je svjetlo. O jačini i trajanju svjetla ovisim samo ja. Kada budem pala, svjetlo se gasi, kada budem u velikom usponu, svjetlo će postati zasljepljujuće.

Ali, sigurna sam u jedno, to je da će svijetlo trajati dugo, jako dugo. Želim da mi budućnost bude baš onakva kao što je upravo sada zamišljam. Možda i tražim puno, ali želim da mi se svijetlo na kraju moga tuNELA nikad, ali baš nikad na ugasi. Znam da sam ja ta koja svjetlo na prekidaču može upaliti, ali isto tako i ugasi. U svemu što me okružuje i svim osobama oko sebe vidim tu snagu, upornost, volju, nudi sve ono što želim da me prati do kraja mog životnog putovanja. To je sve ono što želim u sebi posjedovati dok polako budem koračala do kraja svjetla. Znam da će put bit dug, pun uspona i padova, želja, snova, mogućnosti i nadanja. Smo što želim jest da kroz cijeli put netko stoji iza mene. Netko tko će me uhvatiti ako se slučajno spotaknem, netko tko će me vratiti na pravi put ako slučajno skrenem, netko tko će mi pomoći da otvorim oči i da kroz cijeli put ne budem zasljepljena onim svjetlom na kraju i treba mi netko koga ću jako zagrliti kad dosegmem sam vrhunac. Mnogi sebe vide u velikom okružju obitelji, za neke to je cilj života, to je ono čime pridaju veliko značenje. I ja sam među takvima. Želim obitelj, djecu, dobar posao, a sve drugo će doći uz to. Nadam se da ću ispuniti svoju dužnost na zemlji i da ću ustrajati u onome o čemu sanjam, o čemu maštam...

Znam da će mi se, ako budem kroz cijeli taj put radila nešto loše, vratiti na kraju puta sve natrag, jer život je opasna igra, bez pravila, uputa i sve ono što gradiš godinama može se srušiti u samo u jednoj sekundi. Zato, ustraj u životu, budi ono što jesi, živi ga punim plućima, iskoristi ga onoliko koliko možeš i ne zaboravi da je sreća oko nas, samo moraš biti spretan i dovoljno brz da je stigneš na vrijeme.

Dragana Zovko, 2. a

Voljela sam ga tako lako i tako sam teško to znala pokazati

Voljela ga je. Puno. I previše ako mene pitate. Mislim da ni sama nije znala kako i na koji način, ali voljela ga je. Smješkala se drugima i koketirala s njima. Ali nikada nije imala tu istu iskru u očima i taj smiješak kao kad bi ga ugledala. On to nije znao. Nije mu ni namjeravala reći. Bojala se, ali ne ljubavi nego rizika, zavisnosti i mogućeg bola. Bojala se pokazati što osjeća. Zato ga je voljela svom svojom energijom. Nije bio prvi s kojim

je željela da traje, ali je bio prvi s kojim je željela da ne prestanu te iskrice koje je osjećala i svi oni leptirići u trbuhu. Bila je normalna djevojka. A on... On je bio dečko kojeg su sve cure voljele, a ona je mislila da ga nije vrijedna. Ali jednog dana u školskom dvorištu stajala je sa svojim prijateljima, a on ju je promatrao preko oka. Bila je nasmijana, sretna i ponašala se tako jednostavno, kao što je ona to i bila. I tek kad je vidio da ona zapravo nije kao ostale cure, odlučio joj je prići. Kako je uvijek bio arogantan prema njoj, bilo mu je malo teže, ali se trudio. I kad je skupio hrabrosti svaki njegov pokušaj je bio neuspješan, jer bi

ona svaki put kad bi joj prišao ponašala se suprotno od onog što je vidio i što mu se svidjelo. Sve ono lijepo palo je u vodu. Htjela je to promijeniti. Htjela je sebe promijeniti, ali je bila osoba kojoj je tako teško pokazati što osjeća i želi. Nije nalazila pravi način da mu pokaže da bi za njega sve dala i da ga istinski voli. Jer bez njega ništa nije imalo smisla. Kad bi ga vidjela ili kad bi ga netko spomenuo, ona bi lebdjela, bila bi pozitivna, vesela i nasmijana osoba. Ali njegova prisutnost u njezinoj blizini stvarala bi joj nelagodu jer je uvijek mislila da radi nešto pogrešno. Kad bi se pojavio u njezinu društvu, ona bi odlazila, kad bi joj se obratio, ona bi ga ignorirala, kad bi je pozvao na piće, lagala bi da ima već dogovoreno i tako bi nizala razne isprike.

Ali ga je, zapravo, voljela. Iako se borila sa sobom, stvarala je pogrešnu sliku o sebi, znala je u čemu griješi, ali nije mogla protiv sebe. Nažalost, on je odustao od nje i ona je ostala bez njega. Ali onaj sjaj u njezinim očima kad bi ga vidjela i dalje je imala i uvijek će ga imati. I ostaje joj samo nada da će jednog dana znati pokazati svoje osjećaje i ljubav na pravi i najljepši način kako samo to zna zaljubljena osoba. Laže tko kaže da ljubav jednostavno prođe. To je ono što se tako, tako teško nađe, a lako izgubi.

Brigita Beno, 1. c

Moj voljeni čovjek

Kada čujem nekoga da govori o svojoj voljenoj osobi, uvijek sama sebi postavim pitanje: Koje sve vrste ljubavi postoje na ovom svijetu?

Za mene voljena osoba može biti prijatelj, posebna osoba koja ima važno mjesto u mom životu. Naravno, izabranik mog srca mora biti drukčiji od ostalih. Čitajući svoju omiljenu knjigu stvorila sam sliku idealnog mladića. Taj lik mi je uzor i ideal i prisutan je u mom životu kao stvarna osoba. Ponekad mislim da je u mojoj blizini, da me čeka i da ću ga uskoro upoznati. U svojim snovima čujem njegov anđeoski glas, vidim njegove modrozeleno oči. Njegov osmijeh ispunjava me radošću i učini da moje srce zatreperi. On je kao moj anđeo čuvar, moj zaštitnik. Znam da ću uz njega biti sigurna i voljena onakva kakva jesam. Uzalud pokušavam oko sebe pronaći nekoga sličnog, svi su blijede kopije. Ponekad se osjećam razočaranom i tužnom jer su mi svi snovi često stvarniji i ljepši od prave svakodnevice. Htjela bih da je stvaran, da mogu pričati s njim i primiti ga za ruku. Htjela bih

da on nije samo dio moje mašte, nego da stvarno postoji u mom životu. Jednom kad prođu ove tinejdžerske godine, vjerojatno ću se smijati svojim maštarijama o zamišljenom liku. Tada ću možda voljeti obične smeđe oči. On će biti moj suđeni i stvarni zaštitnik i ići ćemo u susret onome što je sudbina odredila.

Lana Hodžić, 4. a

Knjiga je najbolji prijatelj

Što o knjizi reći, ona je tako posebna i nezamjenjiva. Na početku, da budem iskrena, nisam voljela čitati knjige, no priča koju mi je ispričala baka potaknula me da zavolim knjigu. Bila je to priča o jednoj slatkoj, krhkoj djevojčici koja je postala siročić nakon prometne nesreće u kojoj su joj poginuli roditelji. Ta je djevojčica imala sedam godina i trebala je ići u školu, no nakon nesreće nije imala nikoga da se skrbi o njoj i bila je beskućnica. Život joj je bio tmuran i tužan sve dok joj jednog dana nije prišao dječak koji je imao 12 godina i zvao se Franjo. Franjo je imao gustu smeđu kosu i duboke crne oči, lva ga je odmah zavoljela. On je nju doveo u svoju kuću koja je bila puna ljubavi i topline. Ona se konačno osjećala zaštićenom i voljenom. Ona je bila neuka i Franjo ju je učio pisati i čitati, on joj je bio sve, i učitelj i ljubav sve dok nije naučila čitati i pisati. Riječ po riječ ona je zavoljela knjigu. S mnogo uzbuđenja je pročitala svoju prvu knjigu. Bila je to Tena Josipa Kozarca. Ta knjiga ju je potakla na nešto više, zavoljela je romane, pripovijetke, poeziju, željela je postati spisateljica.

Godine su prolazile, a ljubav prema knjizi je rasla i već je bila Franjina supruga. Došla su ratna vremena, ta burna vremena puna krvi i nedaća. Franjo je otišao u rat. Svaki dan mu je pisala pisma, pisala mu je o svemu, a najsretnija je bila kada je saznala da je trudna. Jednog dana je došao brzopuz da je Franjo poginuo, a što je najteže poginuo je čitajući pismo svoje ljubljene. Njegov prijatelj joj je prenio njegovu posljednju želju, a to je da ispuni svoj san i postane spisateljica. Nakon nekog vremena ona je rodila sina koji je sličio ocu. Imao je duboke crne oči baš kao on. Nazvala ga je Franjo na spomen ljubavi vječnoj i beskrajoj. Ta priča mi je bila jako poznata, ta krhka, slatka djevojčica koja je kasnije napisala djelo i postala spisateljicom je zapravo moja baka. Baka mi uvijek govori kako je u životu imala dvije velike ljubavi, a to su knjiga i moj pokojni djed. Uvijek mi govori knjiga je najbolji prijatelj koji me nikad neće napustiti. Na početku se nisam slagala s tim, no kasnije sam shvatila kako je knjiga uvijek uz mene i kako me nikad neće napustiti. Moj pokojni djed je napustio baku, a knjiga to nikad nije učinila, stoga s razlogom mogu reći da je knjiga najbolji čovjekov prijatelj.

Dragica Bevanda, 4. a

To je to

Jednom u životu osjetiš da možeš sve, cijeli svijet je tvoj... Ne dotiču te sve te priče kojima žele uništiti ono za što si se borio... Ono što ti je sveto... Svi težimo nekom savršenstvu, a to smo samo

onda kad nađemo nekoga za zauvijek... Nekoga tko je najbliži kad nam treba jaka riječ utjehe, iskren osmijeh ili snažan zagrljaj... Nekoga tko će plakati s nama, a ne brisati nam suze, nekoga tko će se smijati onda kad smo sretni, nekoga tko će prepoznati značenje svake crte našeg lica... Dugo lutamo tražeći nešto posebno, a na kraju se vratimo na početak jer shvatimo da je oduvijek bilo tu, samo nesvjesno nismo znali, nismo osjetili... Kad shvatiš da se vrijedi truditi, ta tanka nit koja vas veže s vremenom postaje sve čvršća dok ne postane tako jaka da je nitko i ništa ne može prekinuti... Tad shvatiš da imaš sve i da nema mjesta za druge... Pronađi sebe u drugoj osobi - to je savršenstvo! Možete provesti sate i sate zajedno bez da išta kažete i opet je to to, jer i kad šutite, razumijete se... Svaki dan shvatite nešto novo, svaki dan upoznate novu stranu života... I tek onda kad prihvatite prošlost, imat ćete sadašnjost i želju za zajedničkom budućnošću... Kad sve mane postanu ono što vam nedostaje kad nije tu, to je onaj dio kad shvatite da volite... Nakon nekog vremena priznate sebi da ne možete zamisliti da vas ljube druge usne i grle tuđe ruke jer imate osjećaj da ste već obilježeni do kraja života... Kad se snovi pretvore u stvarnost nije vam žalio nijedne suze koja je prešla preko lica jer to lice diraju ruke koje su me držale kad sam padala i vraćale me na novi početak... Kad nađete nekoga kome vjerujete u potpunosti, pred kim nema tajni, nekoga tko vam jednim pogledom popravi dan, nekoga tko vam nedostaje prije nego što se odvojite od njega i poželite zaspati što prije jer svaka sekunda kad niste zajedno traje čitavu vječnost! Zar postoji nešto ljepše? Zar vam treba još nešto? Meni ne!

Ines Martinović, 2. a

Volio sam je tako lako i tako sam teško to znao pokazati

Za ljubav nije potreban razlog. Ljubav je nešto što se svakom čovjeku dogodi, ona se ne događa stalno. Kada se dogodi, onda srce lupa kao da će iskočiti iz grudi. Ponekad u ovom svijetu sudbina je jača od ljubavi, ponekad previše tuge i boli zakuca na naša vrata. Jer što ne boli, to nije život, što ne prolazi, to nije sreća. Nada pomaže da se snađemo u šarenom spletu misli i osjećaja. Daje nam snagu da se borimo kroz život i da nastavimo dalje kad god nam loše krene. Ljubav je teška karta u igri života, a srce nas vodi i pokazuje nam pravi put. Lako se lomi, sporo raste, ali onaj tko ga dobije, može se doista osjećati sretno. Najveći je dar kada nekome pokloniš svoje srce. Voljeti znači biti strpljiv, ali i dosljedan. Voljeti se može na različite načine. Različiti ljudi imaju različita mišljenja o ljubavi. Treba voljeti srcem, ali i umom. Ponekad nas srce zaslijepi toliko da ne vidimo pravu istinu pa budemo razočarani. Ljubav može biti lijepa poput raja, ali može biti poput pakla. Prava ljubav je kao rijeka, ona nikada neće presušiti. Ljubav ne možemo opipati, čuti, ali je uvijek možemo osjetiti.

Ivan Krešić, 1. b

Knjiga je najbolji prijatelj

Pripovijest o mom djetinjstvu može se na trenutke činiti običnom, ni po čemu posebna priča jednog dječaka, a danas odraslog čovjeka. Ta priča je dio moje prošlosti koju ću uvijek pamtit. Čudno je kako neka osoba može obilježiti čovjekov život. Moj život je obilježila Učiteljica, osoba koja me upoznala sa svijetom koji nisam poznavao. Pokazala mi je pravu vrijednost života, najvredniji izvor ljudskog znanja. Mislim da možete pretpostaviti o čemu se radi. Pokazala mi je čarobni svijet knjiga. Nikad nisam vjerovao da postoji nešto drukčije od mog načina života. Moje dane ispunjavala je briga o životinjama. Moj otac bio je obični seljak, čovjek koji je oduvijek radio teške poslove. Moja majka bila je vrijedna žena, ali i boležljiva. Bio sam im sin jedinac. Voljeli su me, ali bilo im je žao što mi nisu mogli pružiti mogućnost školovanja. Mislili su da me osuđuju na to da ostanem neuk, kao što su i oni bili. Živjeli smo u jednoj kolibici koja je bila premala za nas troje. Moji roditelji radili su za bogatog zemljoposjednika koji nije bio baš darežljiv čovjek. Dopustio nam je da živimo u kolibici kao čin milosrđa. Znali smo svoje dužnosti. Otac je radio u polju, majka se brinula o kući zemljoposjednika, a ja sam brinuo o životinjama. Mogu reći da su mi bili jedini prijatelji. Uz njih se nisam osjećao usamljenim. Jednog jutra majka me je poslala da odem kupiti nešto u obližnje selo. Padala je kiša i po glavi mi se motala misao kako će se majka zabrinuti za mene. Ali tada se pojavila žena dobroćudnog izgleda i pozvala me u svoju kuću. Bilo mi je čudno što me nepoznata žena poziva u kuću, ali kao da me nešto vuklo k njoj, odlučio sam ući. Ona se predstavila i rekla mi je kako me je ugledala kroz prozor kako hodam po kiši. Dala mi je ručnik i ponudila mi je šalicu toplog čaja da se ugrijem. Ta žena je bila neobično ljubazna i komunikativna. Saznao sam da živi sama i da nema djece. Samo bi ponekad jedna susjeda došla da joj pravi društvo. Zvali su je Učiteljica jer je podučavala djecu iz sela. Iz mog izgleda i mog priprostog govora, shvatila je kako je težak moj život. Odlučila me podučavati, naučiti me pisati i čitati. Oduvijek mi je bila želja naučiti čitati, još dok sam gledao police pune knjiga u kući u kojoj je moja majka radila. Otišao sam kući i sve ispričao majci. Ona je bila sretna i dopustila mi je odlaske kod Učiteljice. Ubrzo sam naučio pisati i čitati. Učiteljica je bila uvjerena da sam rođeni talent. Dala mi je svoju najdražu knjigu na čitanje, *Prijan Lovro Augusta Senoe*. Taj osjećaj neću zaboraviti kad sam pročitao prvu rečenicu te knjige. Osjećaj sreće što mogu samostalno čitati, što mogu ući u čarobni svijet knjiga. Čitao sam je svaki dan pomalo jer sam imao obveza kod kuće. Još uvijek sam brinuo o životinjama. Majka je bila zadovoljna mojim napretkom i bodrila me. Njezino zdravstveno stanje se pogoršalo i umrla je. Bio sam shrvan, ali ruku utjehe pružila mi je Učiteljica. Ona je za mene postala druga majka iako je u mom srcu ostala velika praznina nakon smrti moje majke. Otac je bio

osamljen, u svom svijetu, nije razgovarao puno, bio je pomalo izgubljen. Većinom sam bio kod Učiteljice koja me je podučavala i koja mi je objašnjavala važnost knjiga. Uvijek mi je govorila da su knjige najbolji čovjekovi prijatelji. Jedino one odolijevaju vremenu i uvijek možemo naći nadahnuće u njima.

Za nju su knjige bile nepresušni izvor života i naučila me da nikad ne sudim knjigu po koricama. Ni ona meni nije sudila po izgledu, nego je vidjela nevjerovatni talent u meni. Rekla mi je da imam smisla za pisanje i da ću možda postati pisac jednog dana. Te riječi i ta žena su obilježile moj život. Zbog tih riječi odlučio sam kao dječak napisati svoju prvu pripovijetku. Znam samo da nikad neću zaboraviti osjećaj kad sam napisao svoju prvu priču i sav sretan pošao kod Učiteljice. Zanimalo me što će ona reći za moje skromno djelo. Htio sam joj pokazati da nije pogriješila što je vjerovala u mene. Tada sam ugledao uplakanu susjedu ispred kuće, koja mi je rekla da je Učiteljica umrla u svojoj stolici, okrenuta prema prozoru. Čekala me je i nije uspjela pročitati moje prvo književno ostvarenje. Učiteljici sam zahvalan za sve što je učinila za mene. Zbog nje danas znam tko su moji najbolji prijatelji, to su knjige koje zauzimaju posebno mjesto u mom srcu. Zato ovo posvećujem mojoj drugoj majci, Učiteljici, koja me učinila piscem kakav sam danas. Hvala joj za to.

Lana Hodžić, 4. a

Svatko je kovač svoje sreće

Često se predamo bez borbe i odustanemo na pola puta. Možda zbog straha, nesigurnosti ili ne vjerujemo sami sebi. Teško je napraviti prvi korak koji je presudan i zato treba biti čvrst i odlučan. Nema tu nekih većih sila, sve je na nama. Sve puteve koji nas vode kroz život sami biramo. Sami odlučujemo na koja ćemo vrata pokušati. Na nama je koji ćemo san ostvariti, a svaki može postati stvarnost ako smo dovoljni hrabri. Čuda ne postoje. Gubimo vrijeme čekajući, a na kraju shvatimo kako smo mogli svaki trenutak učiniti savršenim. Iako za sve treba podrška onih osoba koje su uz nas, a ne pokraj nas, ako to nemamo, onda tražimo razloge zbog kojih bismo se uopće trudili i upustili u nešto nepredvidivo. Ali, i te osobe sami biramo! Najgori su oni koji odustanu, a nisu ni pokušali. Zamaraju se mišljenjem nebitnih ljudi koji su tu samo u prolazu i pričaju priče u prazno koje su nekima postale gadne navike ili čak svakodnevno zanimanje. Ne razumiju da uvijek postoje oni ljubomorni, puni zavisti koji će dati sve da oduzmu nešto za što smo se dugo borili, molili i trudili. Njima to nije teško, ne boje se riskirati ionako nemaju ništa. I zar onda nije preglupost pustiti sve samo tako u ruke nekoga kome nije stalo i ne zna cijeniti ono što ima? Ne treba se sklanjati da drugima krene. Svi smo stvoreni jednaki, iako ima Netko iznad nas koji nam je dao sve, ali sami trebamo znati iskoristiti to. Uvijek će biti prepreka, ali svako jutro treba započeti osmijehom i određenim ciljem. Tek kad shvatimo koju moć imamo, bit ćemo sretni.

Ines Martinović, 2. a

Volio sam je tako lako i tako sam teško znao to pokazati

Mislio sam da nikada u životu neću voljeti niti jednu ženu jer sam ih samo znao ljubiti, a zatim zauvijek zaboraviti. Ni u snu nisam mogao zamisliti da ću se toliko zaljubiti u nju, izgubiti glavu zbog nje, sanjati o njoj, pustiti suze... a posebno nisam mogao zamisliti da ću toj istoj ženi uništiti život i prouzrokovati toliko boli i patnje.

Sjećam se večeri kada sam je upoznao. Svirao sam gitaru u jednom bendu i imali smo svirku, no nju sam zamijetio tek na kraju. Djevojke su se okupile oko mene, šarmirale me, zavodile i plijenile moju pažnju i točno sam znao što svaka želi od mene, a i ja sam znao što želim od njih. Tako sam provodio vrijeme dok nisam ugledao nju. Stajala je sama za visokim stolom. Imala je dugu, kovrčavu, crnu kosu, bujne usne boje trule višnje, zelene oči i piercing na obrvi. Nosila je čipkasti crveno-crni korzet, crnu suknju do koljena, mrežaste čarape i marte. Nikada nisam vidio ljepšu gotičarku. Glazba se odjednom ugasila u mojim ušima, glasovi djevojaka utihnuli i istog sam trenutka krenuo prema njoj. Pitao sam je zašto stoji sama, a ona mi je drsko odgovorila da produžim dalje jer nije cura kakvu tražim i da neću ništa postići. Ostao sam zbunjen jer je to bila prva cura koja me odbila. Pokušao sam joj prodati priče koje obično prodajem drugim curama, a ona me samo tupo pogledala i rekla: "Ako već moram slušati te gluposti barem me časti pivom!" Uzela je pivo i izišla iz kafića. Potrčao sam za njom i viknuo: "Mogu li barem znati tvoje ime?" a ona mi je uzvratila samo: "Molly" i otišla. Pola godine nakon tog "lijepog" upoznavanja smo stupili u vezu. Moj bend je postajao sve poznatiji i imali smo mnogo svirki. Uskoro su me ostali članovi benda počeli zezati i soliti pamet zbog Molly. Govorili su mi da je iznenada upala u moj život, da ne trebam toliko komunicirati ni izlaziti njom, da je sada najvažnije da se držimo zajedno i da će biti više žena nego ikada do sad. Poslušao sam njihove "savjete". Molly me zvala vani, a ja bih joj rekao da sam se već dogovorio da ću ići piti s dečkima ili da moram na probu. Tjedno sam je viđao svega 2-3 sata. Ona me čekala i imala strpljenja iako sam ja nju skoro pa ignorirao. Govorio sam joj da mi je stalo do nje, ali da to ne znam pokazati, a u stvari joj nisam mogao reći da je volim da pred prijateljima ne bi ispio neki osjećajni tip koji trči za curom. Jedne večeri sam se zapio s njima i oni su mi rekli da je vrijeme da nađem drugu. Te večeri sam je prvi put prevario s njezinom poznanicom Andrejom. Šutio sam o tomu jer mi nije ništa značilo i jer je nisam želio povrijediti. Ona bi me svaki put pitala: "Je li ti stalo do mene?" Ja bih samo rekao da jest i dalje bih zašutio. Nikada nije očekivala neko objašnjenje jer je znala da ga neće dobiti. Prevario sam je još nekoliko puta s Andrejom, ali ni sam ne znam zašto. Jedne večeri me oštro pogledala i rekla: "Znam sve! Znala sam sve otpočetka. Samo sam htjela vidjeti hoćeš li prestati s tim i napokon dokazati svoje riječi da ti je stalo." Počela je plakati i pokrivati lice rukama. Čvrsto sam je stisnuo u svoj zagrljaj da otjeram njezine suze i bol, a ona me odgurnula od sebe i glasom popraćenim jecajima rekla: "Nemaš pojma koliko sam te čekala da mi se javiš, da mi kažeš da me želiš i trebaš kraj sebe, da barem nešto osjećaš prema meni, makar to i ne bila ljubav. Znaš, ja tebe volim, VOLIM TE! I mrzim se zbog toga." Rekao sam joj da i ja nju volim, a ona me prekinula i nastavila: "Kakva ti je to ljubav? Ti ne znaš što je ljubav. Kažeš mi kako me voliš, a važnije ti je što tvoji prijatelji misle, a ne ono što ti osjećaš. Rekneš mi koliko ti je stalo do

mene, a trčiš za Andrejom u strahu da je ne izgubiš, a nije ti važno hoćeš li izgubiti mene. Ja ne želim biti tvoja samo kada mi ona to dopusti." Tjednima me izbjegavala, nije se javljala na moje pozive niti išta odgovarala na moje poruke. Bio sam uporan i rekla mi je da će mi dati samo dvije minute za opravdanje. Odmah sam prešao na stvar i rekao joj: "Iskreno te volim iako ti to nikada nisam rekao, stalo mi je do tebe iako ti to nikada nisam pokazao. Iskreno bio sam s njom samo radi zabave. To tebi nisam mogao učiniti jer sam se bojao da te ne izgubim. Postoji velika razlika između tebe i žena koje sam ljubio - tebe volim, a one su samo broj i svaka je pala u zaborav, svaka osim tebe!" Nježno me pogladila po kosi i rekla: "Kada se nešto dogodi ljudima koji se vole, oni se ne prave da se to nije dogodilo, nego si oprostite jer ne mogu živjeti jedno bez drugoga. Također, sudbina neke ljude rastavi samo da im pokaže koliko znače jedno drugom, a ti si konačno shvatio i dobit ćeš drugu priliku." Viđali smo se često, svaki dan samo joj preko poruka govorio da je volim, vodio je na kolače, u luna park, napisao joj pjesmu, ljubio je svom dušom i srcem. Sve je bilo savršeno dok je nisam posljednji put prevario! Te večeri je dolazila do mene, ušla bez kucanja i viknula (u šali): "Vidjela sam Andreu nedaleko odavde!" i ušla u spavaću sobu. Zatekla me kako se oblačim i na krevetu vidjela zgužvanu posteljinu. Samo je zatvorila oči, a njihovim otvaranjem se slilo more suza. Pošao sam prema njoj, a ona je na mene bacila našu zajedničku sliku i istrčala. Ostao sam izbezumljen, vrtio se po sobi držeći se za glavu, razvaljivao stvari po kući, bacio posteljinu u smeće i pitao se što ću dalje jer sam znao da me neće ni pogledati, a ne oprostiti mi. Tri dana nisam ništa jeo, pio niti sklopio oka. Buljio sam samo u našu slomljenu sliku dok nisam primio poziv iz bolnice. Nisu mi rekli je li živa ili mrtva, a na putu do tamo umalo nisam prouzrokovao prometnu nesreću. Samo sam uletio u bolnicu i ugledao njezinu prijateljicu. Ispričala mi je što se dogodilo. Te noći kada je otišla kući, uzela je žilet i prerezala si vene. Sve što je ostavila za sobom bio je papirić i na njemu nekoliko stihova:

Someday you'll understand
how much you mean to me
For every day that passes me by
I long for the person you will become.

To su bili naši stihovi, prva dva su bila njezina, a zadnja dva moja. Počeo sam plakati, kleknuo sam na pod i jecao. Ustao sam se i otišao do njezine sobe. Nije bilo nikoga ispred ni unutra. Roditelje i brata je izgubila još kao dijete. Ušao sam u sobu laganim koracima i promatrao je. Bila je sva blijeda, imala je crvene oči od plakanja, zavoje na rukama i prazan, beznadan pogled. Izgledala je kao da je umrla. Sjeo sam kraj njezina kreveta i šutio, ona je također šutjela. Užasavajuća i glasna tišina mi je parala uši. Uhvatio sam je za ruku koja je bila hladna kao led, ali nisam osjetio njezin stisak. U očima joj se pojavila bol, željela je zaplakati, ali suze kao da su presušile. Pitao sam se kako sam joj to mogao učiniti iako sam je volio. Volio sam je više od svega na svijetu, želio sam skinuti svaku zvijezdu s neba za nju, pokloniti joj mjesec, dati joj svoje srce, ali ni za to nisam bio sposoban. Kroz bol, jecaj i očaj izustio sam: "Volim te", a ona je i dalje šutjela. Na kraju je smogla snage i rekla: "Odlazi", pomaknula svoju ruku i skrenula pogled. Znao sam da je gotovo zauvijek i da ne mogu više tražiti oprost od nje. Ustao sam se i pogledao je posljednji put i pogladio je po licu. Izlazio sam iz bolnice s neizmjernim kajanjem i pitao se kako ću živjeti bez nje, kako će ona živjeti bez mene, hoće li se opet pokušati ubiti. Nisam je više tražio, samo bih ponekad stajao ispred njezine zgrade ne bih li je vidio i uvjerio se da je dobro. Tako sam je povremeno viđao, a onda ni traga od nje. Poslije sam saznao da se odselila. Prolazila su godišnja doba, a ja joj nisam rekao da je volim, poljubio je, zagrlio... Dani su bili sumorni i prazni bez nje. Nisam se znao nositi s ovim što osjećam i koliko još mogu izdržati jer se utapam u svojoj patnji, tuzi i čežnji za njom. Smrt nije kada umreš! Smrt je kada voliš nekoga, a bez njega ostaješ. To boli više nego kada nestaješ jer sve u tebi umire, a živ ostaješ.

Jetmire Čočaj, 3. a

POPULAR TOURIST ATTRACTIONS

London Eye - One of the world's largest observation Farris wheels

London Eye is the most popular tourist attraction in the United Kingdom, because of its beauty and height

Design and construction

32 sealed and air-conditioned passenger capsules are carried by the wheel, and they are attached to its external circumference, so each of these capsules represent one of the London

Boroughs. Each 10 tonne capsule can hold 25 people, who are certainly free to walk around inside the capsule, although the sites are provided. Its rotation is 26 cm (10 in per second) about 0.9 km/h or 0.6 mph, so one revolution takes 30 minutes. The wheel usually does not stop to take on passengers, because the rotation rate is so slow to allow passengers to walk on and off the moving capsules at ground level. However, it stops to allow disabled or

London Eye (Millennium Wheel, Merlin Entertainments London Eye, British Airways London Eye) is one of the world's largest 135-metre (443 ft.) observation Farris wheel, located on the banks of the River Thames. It is the most popular tourist attraction in the United Kingdom, and it is visited by over 3.5 million people annually. It is situated at the western end of Jubilee Gardens, on the South Bank of the River Thames in the London Borough of Lambeth, between Westminster Bridge and Hungerford Bridge.

elderly passengers time to embark and disembark safely. Tie rods are supporting the rim of the Eye, so it resembles a bicycle wheel.

History

Prime Minister Tony Blair formally opened The London Eye on 31st December 1999, but it was not opened to the public until 9th March 2000 because of the technical problems. Since that opening London Eye became a major landmark and the most popular tourist attraction. 8.5 million people had ridden The London Eye, by July 2002. The Eye has been the local point of London's New Year celebrations, with 10 minute displays taking place, involving fireworks fired from the wheel itself. The London Eye celebrated its 12th anniversary on 9th March 2012.

Ana Marić, 3. a

Long Live The Queen

Queen Elisabeth II was born on 21st April 1926 in Mayfair, UK. Her father was George VI and her mother was Elizabeth Bowes-Lyon. Her full name is Elizabeth Alexandra Mary and she has been on the throne of United Kingdom since 6th February 1953. She has 4 children: Charles who is the oldest, Anne, Andrew and Edward who is the youngest. She is adored by millions of British and she is the symbol of a loved leader.

Before becoming a queen

She was the first child of George VI. No one expected young Elisabeth to become a queen since she was the third in line of succession behind her father George VI and her uncle Edward VII. After Edward made the controversy, in which Edward VII abdicated, she was

the one to succeed her father. After her father's death on 6th February 1952 she was automatically chosen to be the queen. Since she married prince Philip in 1947 she took the crown of United Kingdom.

The Queen

Since she was elected queen she is quite popular with people. She rarely gives interviews and is a very quiet leader. Anywhere she rules people love her and the Queen's painting or poster is put in many houses as a sign of good luck. She loves animals and owns 17 Pembroke Welsh Corgies which are her favourite breed. Her son's wife princess Diana was the only person that was more loved in United Kingdom.

Miran Kohnić, 3. a

MELODY

Everyone has a problem
We can't live without them.
Everyone has a fear,
Evil and cruelty are always near.
We all suffer, and just want to leave,
But good things will happen
We must believe.
Now, I'm not a wizard
With a magic word,
But I have a way
To make your day.
When things go bad
Don't grab a knife
Don't be so sad
Don't let the fear rule your life.
You need to smile
Smile for a while.
Listen to your heart
Create some art
Enjoy the world
Feel the warmth, don't be cold.
Release your true power
Reach the happiness tower.
It doesn't matter if you are a girl or a boy
We are all connected in love and joy.
Love is our biggest medicine
It gets rid of an evil sin.
Believe, believe in a power of prayer
Believe, and you will find your way.
We all have a powerful halo
We can only go up, never low.
Let's play this life, like a melody
We will all get love and remedy.

Ana Marić, 3. a

PUPPET SHOW

What happened to this world, I ask
Everybody is wearing a mask.
Angels above us are crying,
Because of our insults and lying.
We have no shame
Malice is our first and greed is our last
name.

Our souls are so dark
They leave a terrible mark.
Our minds are filled with filth and evil
To get rid of them, we have no will.
What is wrong with our world
Why are our hearts full of mold
Why is everyone so cold
Why are only insults and curses told?
Everyone is just one big slave
That is digging his own grave.
People follow cruel and false leaders,
Who are just the biggest cheaters.
This way of life, filled with wrath
Leads us straight to death.
Nobody knows how to stop
Bad stuff, everybody must drop.
Stop, just for a second
Stop, and everything bad will end.
We must break every wall
We must throw everything evil in the
hole.
Just have courage
We will get the advantage.
Malice, shame and cruelty are gone
Now we are all happy and alone.
You see, bad things can go away
We just have to say our prayer.
Don't ever go low
Don't ever be like puppet show.

Ana Marić, 3. a

15 REASONS

I'm in love with you
That is my only truth.
I will give you 15 reasons
Why should we start our love seasons:
First, I need you more than air
You are a flower in my hair.
When you look at me, I blush
Guess I have a big crush.
Your eyes are like sky
They make me wanna fly.
You make me smile
You are my perfect couple.
When you walk,
You make everyone dance
We would have a perfect romance.
You are in my fantasy
You are the only man I see.
Everything in life is so blur
But my feelings for you are pure.
You are my bridge
With you I'm never at the edge.
With you I'm always at the top
With you my happiness will never stop.
You are my rainbow after rain
When you are around I don't know pain.
You are my knight in shiny armor
Love knocks on my door more and more.
You are my sun
You are my greatest fun.
You are my water
Thanks to you,

My heart is bigger and bigger.
You are my sand
You are my love land.
Last reason, is the biggest true
I love you.

Ana Marić, 3. a

THANKS TO FRIENDS

Sometimes I wish that I really don't care,
but baby please understand I looked at
you and I fell in love again.
I tried to forget you but I looked in sky
and saw you again.
Please give me a chance that one last
chance
'coz baby I love you and that's the end.

Fine, I finally understand,
you don't wanna give me an other chan-
ce,
you said you loved me
but you just used me so you can get to
him.
Don't worry, I forgive you,
but instead of staying friends I'm taking
my life back and turn to my real friends.

They were saying it from beginning
but I was stupid 'coz I wasn't listening.
My life with you ended, goodbye and see
you in heaven.

So youngsters, if you heard my song
correctly,
let me give you some advice.
This girl will always show up once in a
while
and don't do my mistake to cry about her
all the time.
It will be one of the hundred girls in your
life which you'll get by some time.
Maybe now, maybe later,
you'll understand me that it's not worth
it to cry.
My story here ends, goodbye and I hope
you'll understand it.
And remember this, there are a lot of girls
here in the world,
so don't sweat it, friends will always be
there for you.

Boris Šunjić 2. a

Rund ums Lernen

Gut geplant ist halb gewonnen!

Am nächsten Morgen ...

Lerntips

1. Nie gleich nach dem Unterricht lernen!
2. Nie länger als 30 Min. dasselbe Fach lernen!
3. Das Wichtigste herausuchen!
4. Beim Lernen an nichts anderes denken!
5. Pausen einlegen!
6. Wiederholen! Wiederholen!
7. Einen Lernplan entwerfen!
8. Nicht vergessen, sich selber zu belohnen!
9. Beim Lernen schreiben, zeichnen, sich bewegen, singen!

Es ist ein großer Unterschied, ob ich lese zum Genuss und Belebung oder zur Erkenntnis und Belehrung.

Johann Wolfgang von Goethe

Für mich gibt es wichtigeres im Leben als die Schule.

Mark Twain

Es ist eine alte Wahrheit, dass man in der Politik oft vom Feinde lernen muss.

Wladimir Iljitsch Lenin

Lernen, ohne zu denken, ist eitel; denken, ohne zu lernen, gefährlich.

Konfuzius

Chinesischer Philosoph

Man muss viel gelernt haben, um über das, was man nicht weiß, fragen zu können.

Jean-Jacques Rousseau

Die meisten Menschen sind bereit zu lernen, aber nur die wenigsten, sich belehren zu lassen.

Winston Churchill

Wenn ich mein Leben noch einmal leben könnte, würde ich die gleichen Fehler machen. Aber ein bisschen früher, damit ich mehr davon habe.

Marlene Dietrich

Man braucht zwei Jahre um sprechen zu lernen und fünfzig, um schweigen zu lernen.

Ernest Hemingway

Pripemile:

Ana Subašić i Klaudija Prce, 4. a

Vacanza indimenticabile

La mia vacanza estiva in Gardaland

Quest'estate ho trascorso in Gardaland, uno dei più grandi e più belli parchi divertimenti in Europa, anche una dei più visitate destinazione turistiche in tutta Italia

Insieme con il padre e la sorella, mi sono diretto verso l'Italia, alla città Peschiera del Garda, sul lago di Garda. Quando siamo arrivati nella città, ci siamo sistemati nell'albergo San Marco. Ci siamo riposati nell'albergo, e poi siamo andati in Gardaland, la più grande partita del mondo. Gardaland è uno dei più grandi e più belli parchi divertimenti, è grande come un intero Mostar. Gardaland ha un sacco di divertimenti, guide, che sono divise in categorie:

Energia

In questa categoria rientrano giri più veloci ed eccitante guide, che causando urlo, volti terrorizzati, ma entusiasti di nuovo. Dopo queste guide, il stomaco e sottosopra, e il cuore è felice. Le guide di Energia sono: "Blue Tornado", "Top Spin", "Ortobruco Tour", "Mammut", "Colorado Boat", "Inferis", "Sequoia Adventure", "Magic Mountain", "Magic House", "Ikarus", "Space Vertigo", "Fuga da Atlantide" e il nuovo "Raptor".

Avventura

Questa categoria comprende la ricerca e introduzione alle esotiche e belle regioni, come il mare profondo, le città perdute, le bellezze del fiume, la storia dei corsari e molti altri fatti interessanti. Le guide di Avventura sono: "I Corsari", "Ramses: Il risveglio", "Time Voyagers" e "Jungle Rapids".

Fantazia

Questa categoria è destinata per i più giovani, e bambini da tre a sette anni. In questa categoria c'è un sacco di palloni, giocattoli di peluche, giochi, Una varietà di maschere, costumi e dolci. Le guide di Fantazia sono: "Volaplano", "Do Re Mi Farm", "Trans Gardaland Express", "Giostra Cavalli", "Funny Express", "Peter Pan", "Monorotaia", "Super Baby", "Kaffeetassen", "Baby Corsaro", "Baby Pilota", "Saltomatto", "Albero Di Prezzemolo" e "Flying Island".

Altre guide di Fantazia sono: "Volaplano", "Do Re Mi Farm", "Trans Gardaland Express", "Giostra Cavalli", "Funny Express", "Peter Pan", "Monorotaia", "Super Baby", "Kaffeetassen", "Baby Corsaro", "Baby Pilota", "Saltomatto", "Albero Di Prezzemolo" e "Flying Island".

Altri luoghi

Tranne le guide spettacolare, Gardaland ha anche molte altre attrazione, come le memorabili, con una varietà di abbigliamento e oggetti, scattare fotografie con le guide, ristoranti con abbondanza di cibo gustoso, giochi con gli performer eccellenti, bevande calde e bevande fredde, le stanze dei giochi e le pasticcerie con una varietà di dolci, come le banane condite con cioccolato, biscotti, gnocchi e mele candite. Ci sono spettacolari 4-D film e sezioni con molti argomenti: Texas, dove si possono incontrare antiche tradizioni dal Texas, India, dove hanno copiato le torri indiane e il ristorante in forma di Taj Mahal, I Corsari, dove è mostrato la tradizione dei corsari e la bellezza del mare, Mexico, l'abbondanza di cibo gustoso e piccante, e danze tradizionali e Rinascimento, con i castelli, i maghi, i re e le regine. Il soggiorno in Gardaland, era qualcosa di più bello nella mia vita.

Ana Marić, 3. a

San Marino - uno dei più antichi paesi del mondo

San Marino è uno dei più antichi paesi del mondo. È stato fondato da 301 dallo scultore Marin dall'isola di Rab. A causa della persecuzione dei cristiani si rifugiarono su una vicina collina di Monta Titano. Il centro di San Marino, protetto da tre torri sulle cime del Monte Titano. Durante le Crociate del 13 secolo è costruita la seconda torre, Cesta, e la terza Montale, il più piccolo

in cima alla collina è stata costruita nel 14 secolo. Oltre alla Basilica e castelli, musei e musei di armi di immigrati a San Marino c'è Wax Museum, che contiene alcune affascinanti ricostruzioni storiche e l'abbigliamento proveniente dal suo tempo.

Centro storico di San Marino e Monte Titano iscritto nel 2008 alla lista UNESCO del Patrimonio Mondiale in Europa come un esempio unico di sopravvivenza della Repubblica indipendente del Medioevo, il cui centro urbano non è stato interrotto lo sviluppo industriale, come in altre città medievali. Attrazioni principali sono: la Basilica di San Marco, si trova ai margini nord-est della città. Dedicata al santo patrono di San Marino, le cui reliquie sono custodite all'interno, le torri sul Monte Titano, piazza del Titano con il teatro e il Monastero di Santa Chiara. San Marino organizza inoltre un campionato nazionale di calcio. Esiste una squadra che partecipa ai campionati professionistici italiani. Il calciatore sammarinese Massimo Bonini partendo dalle giovanili della Associazione Calcio Juvenes/Dogana raggiunge numerosi successi con la Juventus. Il San Marino Baseball Club partecipa al campionato italiano di baseball con buoni risultati militando in Italian Baseball League: ha conseguito due volte il titolo di Campione d'Italia vincendo le Italian Baseball Series nel 2008 e nel 2011.

Zdravka Jurić, 2. a

Čitanje nas mijenja

Kako nas čitanje može mijenjati? Samim uzimanjem knjige u ruke i čitanjem znak je da smo mi ti koji odlučujemo kako raspolagati i provesti svoje slobodno vrijeme, da nas nešto zanima i da moramo sada i ovoga trenutka doći do željenoga, a knjiga je taj izvor i sredstvo koje će nam pomoći. Čitanjem se odvajamo od jednog dijela stvarnosti koji nas okružuje i u tom trenutku osjećamo punu neovisnost. Vrijednost knjige također je u tome što se uvijek možemo vratiti na prethodnu stranicu, iste rečenice pročitati stotinu puta, a ona je i dalje tu i ništa nam ne može promaknuti. Iz knjiga se učimo živjeti humano i pametno. Iz iskustva drugih koji su ta životna iskustva pretočili na stranice knjiga, učimo racionalno organizirati svakodnevicu u privatnom i poslovnom pogle-

du, osvježivati se na društvenom području, stvarati dobre međuljudske odnose, zanimati se za ono što oko nas postoji, u tome vidjeti bit i biti ohrabreni optimizmom drugih. Već samim tim što svojevolumino odvajamo vrijeme za čitanje, što svojevolumino odlazimo u knjižnicu i bira-
mo knjige ne bismo li pronašli ono što nam treba, s knjigom postajemo zreliji jer nam je ona poput dobrog sugovornika uz kojeg smo neprestano u doticaju pametne i korisne misli. Knjiga bi nas trebala rekreirati, obnoviti dušu i tijelo, inspirirati dobrim idejama i znanjima. Zato bi bilo dobro čitati ona djela koja nas ponajprije intelektualno i duhovno obnavljaju i snaže. Knjiga ne služi samo za razonodu i zabavu, kako se često misli, nego nam i te kako pomaže upoznati samoga sebe na psi-

hološkim primjerima ili u doticaju sličnosti s nekim od junaka kakvog romana ili novele, prepoznati sudbinu sličnu svojoj. Čitanjem se odvajamo od jednog dijela stvarnosti koji nas okružuje i u tom trenutku osjećamo punu neovisnost.

Anamarija Vujević, 1. a

Govori da te vidim

Danas su srednjoškolci sve više zaokupljeni novim tehnologijama, društvenim mrežama i sličnim stvarima te zaboravljaju istinske vrijednosti, a jedna od njih je i čitanje. Umjesto radosti čitanja i saznavanja životnih istina, čitanje često postaje omraženom prisilom i sredstvom torture. Pisana riječ je jako važna koliko god mi bili orijentirani na digitalne medije, internet, mobitel i na

takvu vrstu komunikacije. Zastrašujuće je da u svijetu ima tako puno djece kojoj je uskraćeno obrazovanje, a njima bi to zasigurno tako puno značilo, a s druge strane imamo one koji imaju tu priliku i ne znaju je koristiti, samu školu, a u ovom slučaju lektiru smatraju nemogućće dosadnom i nezabavnom, na kraju krajeva ne shvaćaju što čitanje zapravo znači, vjerojatno jer im je to nametnuto,

a ono što je nametnuto, najčešće postaje i mrsko. Smisao lektire je zabaviti se, puno toga naučiti, ne samo o tom djelu, nego i nešto o životu, kako ga živjeti, koje su prave i istinske vrijednosti života i koje stvari trebamo cijeniti.

Učenici danas čitanje lektira često znaju zamijeniti gledanjem filma koji je snimljen isključivo po tom djelu, ali to je neispravan način jer u filmu nemamo izbora, sve vidimo na onakav način na koji nam je prikazano, dok u čitanju lektire imamo slobodu mašte, možemo na neki svoj osobni način doživljavati određene uloge, mjesta i događaje, dok je to u filmu nemoguće.

Najbitnija stvar kad je u pitanju čitanje lektire jest da kroz ta djela mi srednjoškolci postajemo nešto novo, uviđamo neke dobre i loše stvari, kroz sve te dobre i zle likove pokazuje nam se koji je ispravan put i da na kraju krajeva pravednost, dobrota i iskrenost uvijek pobjeđuje bez obzira koliko joj je se zlo protivilo. Te lektire nas uz naše roditelje na neki način odgajaju, prema njima mi postajemo nešto. Zbog čitanja tih istih lektira obogaćuje se naš rječnik, naše umijeće pisanja i naša kultura komuniciranja s drugim ljudima.

Ivana Kalfić, 1. a

37

Europsko nogometno prvenstvo održat će se u Poljskoj i Ukrajini

Sve spremno za EURO 2012.

Nogometne momčadi koje su se kvalificirale za Euro su domaćini Ukrajina i Poljska te Švedska, Francuska, Italija, Republika Irska, Hrvatska, Nizozemska, Danska, Njemačka, Portugal, Grčka, Rusija, Češka i Španjolska koja brani naslov europskog prvaka

Europsko prvenstvo u nogometu glavno je nogometno natjecanje država članica Uefe. Održava se svake četiri godine od 1960. Izvorno se zvao Kup europskih nacija, a natjecanje je 1968. preimenovano u Europsko nogometno prvenstvo. Ove godine Europsko nogometno prvenstvo se održava u Poljskoj i Ukrajini. Nogometne momčadi koje su kvalificirane za Euro su domaćini Ukrajina i Poljska te Švedska, Francuska, Italija, Republika Irska, Hrvatska, Nizozemska, Danska, Njemačka, Portugal, Grčka, Rusija, Češka i Španjolska koja brani naslov europskog prvaka. Završnica se sastoji od 16 reprezentacija u formatu korištenom od 1996. Neki su europski nogometni savezi bili za to da se završnica igra s 24 ekipe, iako se broj Uefinih novih saveza nije puno povećao od 1996. Izvršni odbor Uefe je službeno odbio proširenje na 24 momčadi u Euro

2012., međutim Uefa je odlučila proširiti natjecanje u Francuskoj 2016. na 24 momčadi.

- U Francuskoj je 1960. održano prvo europsko prvenstvo, a naslov je osvojio Sovjetski Savez pobijedivši Jugoslaviju s 2:1.

- Drugo europsko prvenstvo igrano je u Španjolskoj 1964. Naslov je osvojila Španjolska pobijedivši Sovjetski Savez u finalu s 2:1.

- 1968. Europsko prvenstvo igrano je u Italiji. Naslov je osvojila Italija pobijedivši Jugoslaviju s 2:1 nakon produžetaka.

- 1972. Europsko prvenstvo igrano je u Belgiji. Naslov je osvojila SR Njemačka pobijedivši SSSR s 3:0.

- 1976. Europsko prvenstvo se igralo u Jugoslaviji. Naslov je osvojila Čehoslovačka pobijedivši SR Njemačku na jedanaesterce (5:3), dok je u regularnom vremenu bilo 2:2.

- 1980. Euro je igrano u Italiji. Naslov je osvojila SR Njemačka koja je u finalu pobijedila Belgiju s 1:2.

- 1984. Euro je igrano u Francuskoj, a igralo se u sedam gradova, na sedam stadiona. Naslov je osvojila domaćin Francuska koja je pobijedila Španjolsku s 2:0.

- 1988. Euro je igrano u SR Njemačkoj. Prvaci ovog Europskog prvenstva su bili Nizozemci koji su u finalu savladali SSSR s 0:2.

- 1992. Europsko prvenstvo je igrano u Švedskoj. Naslov je otišao Dancima koji su u finalu pobijedili Njemačku s 2:0.

- 1996. Euro je igrano u Engleskoj. Naslov je otišao u ruke Nijemaca koji su pobijedili Češku s 1:2.

- 2000. Europsko prvenstvo je igrano u Belgiji i Nizozemskoj, a naslov je osvojila Francuska koja je pobijedila Italiju u finalu s 2:1.

- 2004. Euro je igrano u Portugalu. Naslov europskih prvaka iznenađujuće je ponijela Grčka koja je s 1:0 u finalu

pobijedila domaćina Portugal.

- 2008. Euro je igrano u Austriji i Švicarskoj. Europskim prvacima postali su Španjolci minimalnom pobjedom u bečkom finalu nad Njemačkom od 1:0.

Najviše osvojenih naslova europskog prvaka ima Njemačka koja je osvojila tri naslova (1972., 1980., 1996.), za Njemačkom idu odmah Francuska s dva osvojena naslova (1984., 2000.) i Španjolska s također dva naslova (1964., 2008.).

Euro 2012. otvaraju domaćin Poljska i Grčka 8. lipnja 2012. s početkom u 18 sati, a Hrvatska igra 10. lipnja 2012. u Poznanu s Republikom Irskom s početkom u 20.45 sati.

Službeni slogan Eura 2012. glasi: "Stvaramo povijest zajedno" i najavljen je isti dan kad i logotip. Slogan predstavlja činjenicu da su Poljska i Ukrajina najistočnije zemlje koje su ugostile Europsko nogometno prvenstvo. Službena lopta prvenstva je Adidasova lopta TANGO 12.

pripremili:

Dario Čakarić i Krešimir Sesar, 1. c

Učenici naše škole sudjelovali na različitim športskim natjecanjima

Mario Petrić najbolji strijelac prvenstva

U sklopu natjecanja srednjih škola grada Mostara i ove su školske godine učenici naše škole nastupali na natjecanju iz atletike – I. kolo, košarke (učenici), odbojke (učenice) te skijanja. Na natjecanju u košarci naši su učenici zauzeli drugo mjesto u skupini i time stekli pravo prolaska za daljnje natjecanje. U četvrtfinalu naša škola je izgubila utakmicu od Srednje škole Fausta Vrančića rezultatom 40:43 i time izgubila mogućnost natjecanja za medalju. Važno je naglasiti da je utakmica izgubljena samo s tri pogotka razlike, gdje su učenici dali sve od sebe i borili se do zadnje sekunde. Ovim porazom učenici su zauzeli 6. mjesto od mogućih 17 mjesta. Mario Petrić proglašen je za najboljeg strijelca prvenstva s ubačenih 125 pogodaka, od čega je 13 pogodaka za tri poena (trica). Košarkašku ekipu činili su: Mario Petrić (kapetan), Dominik Karačić i Miran Kohnić iz 3. a, Luka Alilović, Mateo Drinovac, Roberto Ivanković i Marko Tomić iz 2. a te Denis Voloder, Ro-

bert Knezović i Damir Čarapina iz 3. b.

Ženska odbojkaška ekipa ove je godine bila oslabljena za nekoliko igračica koje su završile školu. Međutim, stare članice ekipe marljivim trudom i zalaganjem te kontinuiranim treniranjem vođene Martinom Vidović iz 2. a uvele su u igru nove učenice koje su se priključile ekipi. Odbojkašku ekipu čine: 1. Martina Vidović (kapetan), Martina Kvesić, Doris Bebek, Martina Petrić, Ivana Batista i Mara Brković iz 2. a; Maja Komlen; Kristijana Jurić, Jelena Bošnjak iz 4. a; Andrea Džidić iz 3. a. Učenice naše škole zauzele su drugo mjesto u skupini i prošle dalje u doigravanje zajedno sa Školom sestara milosrdnica. U završnici natjecanja izgubile su utakmicu od škole JU Druge gimnazije i time zauzele 6. mjesto u ukupnom poretku. Na natjecanju je sudjelovalo 17 srednjih škola grada Mostara. Učenicima iskrene čestitke na trudu i zalaganju te velikoj borbenosti budući da su ih pratile ozljede tijekom natjecanja.

Mario Petrić proglašen je za najboljeg strijelca prvenstva s ubačenih 125 pogodaka

Natjecanje u skijanju za učenike i učenice srednjih škola grada Mostara održano je 3. ožujka 2012. na Ruištu. Učenica naše škole Jelena Bošnjak osvojila je 3. mjesto u konkurenciji učenica 3. – 4. razreda. Iskrene čestitke Jeleni!

Svim učenicima koji su sudjelovali na športskim natjecanjima iskrene čestitke od srca!

Ana Kovačević, prof.

Bez gostujućih navijača do kraja sezone

Odbor za normalizaciju NS-a BiH, koji je imenovala Svjetska nogometna federacija (FIFA) kako bi pomogla u rješavanju problema u nogometu u BiH, priopćio je da se još nisu stvorili optimalni uvjeti koji bi omogućili navijačima organizirani odlazak na gostujuće

stadione. Ovakvoj odluci prethodile su serije incidenata na stadionima diljem Bosne i Hercegovine. Nakon nekoliko manjih incidenata uslijedilo je utrčavanje navijača Slavije na teren u utakmici protiv Sarajeva, a samo nekoliko dana kasnije bordo fanovi su izazvali kra-

ći prekid utakmice u Trebinju. Sedam dana kasnije u susretu osmog kola Premijer lige BiH između Borca i Željeznčara domaći navijači su u 33. minuti istrčali s tribina te zasuli kamenjem i bakljama skupinu gostujućih navijača na montažnoj tribini i tako izazvali potpuni prekid utakmice. Sukobi navijača i policije nastavljeni su izvan stadiona.

U susretu osmine finala nogometnog Kupa BiH između Zrinjskog i Veleža navijači Zrinjskog su nakon pogotka gostujućih igrača u 90. minuti utrčali na teren i napali igrače i tako izazvali prekid utakmice. Kap koja je prelila čašu bila je prijateljska utakmica između Željeznčara i splitskog Hajduka u povodu 90. rođendana sarajevskog kluba, koja nije ni odigrana zbog sramotnih nereda na i izvan stadiona Grbavica. Nakon dužeg sukoba u kojem su letjele boce, baklje i kamenje policija je uspjela razdvojiti suprotstavljane skupine.

Dario Čakarić, 1. c

Poznati hrvatski gradovi

Novigrad - Ljepota i ponos Istre

Novigrad je jedan od najljepših i najznamenitijih gradova u Hrvatskoj, a nalazi se na zapadnoj obali Istre

Na putu do Italije odlučili smo se odmoriti i prespavati u gradu pod nazivom Novigrad ili, kako ga Talijani nazivaju, Cittanova, a koji se nalazi na zapadnoj obali Istre i 15 km je udaljen od gradića Buje. Novigrad je jedan prelijepi znameniti grad, kako po mnogim prirodnim, tako i mnogim društvenim i kulturnim znamenitostima.

Povijest Novigrada

Novigrad je antički grad i nalazio se na rubu same kletske migracije. Tijekom svoje povijesti Novigrad je bio na raskrižju brojnih i burnih povijesnih događanja, a svjedoci tome su razni pisani i materijalni izvori, arheološki lokaliteti i spomenici koji se i dandanas nalaze u samom gradu i njegovu bogatom lapidariju. Novigrad se također spominje u starim spisima još iz doba rimske vladavine i o njegovu značaju kao političkog, gospodarskog i vjerskog središta najbolje govori činjenica da je još u 5. stoljeću, pod nazivom Naepolis, postao središtem biskupije pod čijom su se vlašću nalazili teritoriji između rijeka Dragonje i Mirne. U 8./9. stoljeću, u vrijeme franačke vladavine i čuvene karolinške renesanse, Novigrad doživljava svoj procvat i postaje uporišna točka feudalizacije i kulturnog preporoda cijele oblasti. U svojoj burnoj povijesti Novigrad je bio u rukama mnogih osvajača, napadan s mora i kopna i uništavan kugom koja je ubila skoro cijelo stanovništvo. Do Novigrada je stigao i odred osmanskih konjanika i tom prilikom

zatočio veliki dio stanovništva. Neki od naroda koji su pod okrilje svojih carstava i država prisvajali ovaj grad su: Langobardi, Franci, Mlečani, Habsburgovci i Talijani. Otuda su nastale česte demografske izmjene i obilje kulturne raznolikosti koja predstavlja svojevrсни pečat i specifičnost Novigrada, time i cijele Istre. U doba novije povijesti, nakon što je poslije Drugog svjetskog rata pripadao dijelu Okupacijske zone B, ulazi u sastav SFRJ, time i u sastav Hrvatske.

Prirodne i kulturne ljepote

Novigrad je bogat raznim prirodnim ljepotama zbog kojih je jedan od najposjećenijih gradova. Njegove najvažnije prirodne ljepote su prelijepo i prostrano more i ugodne plaže gdje se uživa u suncu i ugodnom ljetnom vremenu i u isto vrijeme se opušta od mnogih briga i problema, zatim parkovi s mnogo zelenila, cvijeća i drveća, u kojima se također možemo opustiti i diviti se toj prirodnoj ljepoti i čistom zraku. Zbog bogate i burne povijesti Novigrad ima mnoštvo društvenih i kulturnih znamenitosti koje stvarno vrijedi posjetiti. Neke od tih znamenitosti su:

Stari dio grada koji će zadiviti sve posjetitelje, a posebice one koji uživaju u starinama i različitim rustičnim znamenitostima. Središte Staroga dijela grada su Veliki trg i Velika ulica. U Velikoj ulici može se uživati u mnogobrojnim građevinama te posjetiti bazilika Sv. Pelagija.

Bazilika Pelagija izgrađena je u 6.

Bazilika Pelagija jedna je od najstarijih i najznačajnijih kulturnih ljepota Novigrada

ili 7. stoljeću. Unutar nje nalazi se glavni barokni oltar ispod kojeg je skrivena rimska grobnica. Sarkofag iz grobnice najvjerojatnije je iz 12. stoljeća, baš kao i neki rimski kameni spomenici koji su u Istri rijetkost. Bočne strane oltara napravljene su od mramora 1790.

Crkva sv. Agate je malena crkva koja se nalazi na ulazu u groblje. Potječe najvjerojatnije iz 10. ili 11. stoljeća i na njoj se nalaze tri aspidalne rimske sakralne građevine.

Crkva Gospe od Karmela je također malena ortodoksna crkva koja pripada Novigradu i uz koju se nalazi groblje.

Novigrad je pun mnogih prirodnih, društvenih i kulturnih znamenitosti i baš mi je drago što smo baš njega izabrali kao mjesto za odmor i odsjedanje, jer bilo mi je prelijepo u njemu i uživala sam u svakoj njegovoj znamenitosti. Dok smo prolazili cijelom Hrvatskom uvidjeli smo neke znakove s nekim hrvatskim i slovenskim gradovima i naseljima i njihovim talijanskim nazivima: Novigrad - Cittanova, Dubrovnik - Ragusa, Rijeka - Fiume, Pula - Pola, Poreč - Parenzo, Umag - Umago, Buje (gradić blizu Novigrada) - Buie, Stancijeta (naselje prema Novigradu) - Stanzieta, Sveti Servul (naselje kod Novigrada) - San Servolo, Nova Vas (naselje u sastavu Poreča) - Vita Nova, Brtonigla (općina u Hrvatskoj) - Verteneglio, Savudrija (malo ribarsko mjesto u sastavu Umaga) - Salvore, Kopar (grad u Sloveniji) - Capodistria.

Ana Marić, 3. a

Ljubaznost i srdačnost kao važne osobine prodavača usluga

Kako steći i zadržati povjerenje gosta?

Dobra usluga stvara potpunu i ugodnu atmosferu

Kako steći povjerenje gosta pitanje je na koje nema jednostavnog odgovora, nema ni sigurne recepture niti sigurnog načina, jednostavno za ugostitelja je svaki gost priča za sebe, sa svim svojim osobinama.

Pružiti kvalitetnu uslugu

U svakoj prilici ugostitelj treba znati pronaći način i minimalnu mogućnost da stekne njegovo povjerenje. Dakle, treba se prilagoditi određenoj situaciji kako bi se odnos gosta i ugostitelja uskladio i na taj način prodajni razgovor koji slijedi protekao jednostavnije i uspješnije. Nekada izrečena misao kaže: "Srdačnost je provjeren i siguran način da se usklade međuljudski odnosi jer je bez toga praktički nemoguće nešto uspješno prodavati. Srdačnost je upravo ona osobina koja u kupca pobuđuje osjećaj povjerenja i sigurnosti u prodavača usluge. Ljubaznost i srdačnost vrlo su važne osobine prodavača usluga jer među kupcima usluga ima i neugodnih osoba, sklonih svađi, nervoznih i s njima je vrlo teško uspostaviti poslovnu vezu. Dakle, treba biti prijazan, pažljiv i susretljiv kako bi se zadržala pažnja kupaca i samo na taj način i poslovanje će biti uspješno."

Istovjetne stvari se događaju i u ugostiteljstvu. Gost mora steći dojam da ugostitelj vodi brigu o njemu, njegovu interesu, što je sigurno ogromni doprinos stvaranju povjerenja između gosta i ugostitelja te temelja za dobivanje čestih i stalnih gostiju. Gost mora steći dojam da je za svoj novac dobio kvalitetnu uslugu i uslugu u onoj mjeri koju je očekivao, pa i

više od toga. Treba stalno imati na umu da najveću vrijednost nekom ugostiteljskom objektu daju upravo njegovi gosti, odnosno njihov broj i njihova vjernost tom objektu. Lijepo je da do gosta koji blaguje u blagovaonici (još bolje poslije blagovanja) dođe netko od vlasnika ili voditelja objekta, da ga oslovi prezimenom ili titulom, pozdravi, malo porazgovara, da čuje od gosta kako je zadovoljan uslugom, kvalitetom usluge, osobljem, atmosferom u objektu i slično. Cilj ovakvog razgovora je da vlasnik objekta dobije jasnu sliku o svojoj restauraciji onako kako je gosti vide i doživljavaju kako bi nešto eventualno trebao mijenjati, osuvremeniti, proširiti asortiman usluga, podići razinu usluge i slično radi povećanja zadovoljstva gosta, većeg prometa i u konačnici veće zarade.

Jelo - piće - usluga

Većina gostiju prihvaća ovaj razgovor, drago im je što ih je došao pozdraviti i pitati za njihovo mišljenje. Ovaj razgovor ne traje dugo, svega nekoliko minuta, jer se ne smije pokvariti raspoloženje gosta niti mu uzeti dragocjeno vrijeme uživanja u jelu i piću. Tijekom vođenja prodajnog razgovora gost često postavlja i „neugodna“ pitanja vezana za određenu uslugu, što ugostitelj ne smije protumačiti kao da gost traži pogrešku ili želi odustati od određene usluge, on jednostavno želi pravu informaciju o toj vrsti usluge i ukoliko je ne dobije, onda može odustati od određene usluge te otići iz objekta, što pravom ugostitelju svakako nije cilj. Na preporuku određene usluge gostu se

treba ostaviti malo vremena da se odluči, dakle treba se nakratko udaljiti, a ne ostaniti kod gosta i stvarati određeni pritisak na gosta, dakle dati mu vremena da razmisli i sam se odluči o tomu što želi. Važno je ono što gost misli i zna o usluzi, kako je doživljava i osjeća, jer on je konzumira i plaća. Stoga svakom prigovoru gosta treba prići vrlo ozbiljno, shvatiti ga i razmotriti, riješiti ga na najbolji mogući način u interesu gosta prvenstveno, a svakako i u interesu kuće - objekta. Primjedbe i prigovori gostiju najčešće se zasnivaju na tome: što gost ima loše iskustvo s tom uslugom ili je čuo loše mišljenje o njoj (mala količina za ponuđenu cijenu, slabo poslužena usluga i sl.); što gost ne poznaje osobine usluge i ne želi to priznati; što usluga za njega ima previsoku cijenu; što je ugostitelj previše uporan u preporučivanju određene usluge itd. Dakle, treba razlikovati prigovor gosta tijekom vođenja prodajnog razgovora od žalbe i prigovora na uslugu nakon konzumiranja - blagovanja. U svakom ozbiljnom ugostiteljskom objektu treba vladati princip da sve ono što se gostu nudi, mora odgovarati istini, dakle ne smije se događati da se čuje: "Ovoga jela ili pića nema, ovdje piše teleći odrezak, a ja sam dobio juneći ili svinjski, tu piše ovaj prilog, a na tanjuru je nešto drugo itd." Može se dogoditi da nekog jela ili pića trenutačno nema, nedostaje, prodano i sl., ali se to gostu mora reći na vrijeme i naći neko zamjensko jelo ili piće. Vrlo je nekorektno dati gostu neku imitaciju prave usluge, pripremljene od neke druge namirnice, uz uvjerenje da to gost neće otkriti. Gost će tu prijevaru vjerojatno otkriti, a poslije toga slijedi blamaža, nepovjerenje gosta i u konačnici se takav gost gubi. Smatra se da ugostitelj koji želi biti uspješan u svom poslu i steći povjerenje gosta treba biti: ljubazan, učitiv i ugodnog glasa, lijepog, kulturnog ponašanja i susretljiv, uredne i ugodne vanjštine, odličan poznavatelj usluga koje nudi i prodaje, treba voljeti svoj posao i zanimanje i biti sklon suradnji s drugim uposlenicima, inicijativan u predlaganju novih usluga, a istovremeno nenametljiv i pošten.

Dobra usluga je na neki način odlučujuća u ugostiteljskoj djelatnosti. Jedna odlična kuhinja ne može stvoriti stalnog i čestog gosta ukoliko usluga ne da svoj doprinos tomu. Dobra usluga stvara jednu potpunu i ugodnu atmosferu i gosta ispunjava u potpunosti, dakle sve treba biti na visini: jelo - piće - usluga.

pripremio:

Vlado Jurić, stručni nastavnik

Sve veći broj mladih ljudi koji su pretili

Pretilost nosi brojne zdravstvene rizike

U svijetu je 1,7 milijardi odraslih s prekomjernom tjelesnom težinom

Pretilost je kronični poremećaj koji uključuje ozbiljne zdravstvene posljedice kao što su šećerna bolest, povišen krvni tlak, srčane smetnje i koji ugrožava psihološko funkcioniranje i kvalitetu života. Karakteriziran je prekomjernim nakupljanjem masnoća u organizmu najčešće zbog neravnoteže između količine unesene i potrošene energije, tj. kada se jede više nego što treba, a to što se pojede organizam ne potroši. Pretila djeca imaju veći rizik za razvoj pretilosti u odrasloj dobi nego djeca s normalnom težinom. Pretilost mladih je rezistentnija na liječenje i češće povezana s emocionalnim smetnjama nego pretilost odraslih. Raširenost poremećaja ozbiljan je javnozdravstveni problem. Kao i kod odraslih, pretilost kod djece nosi brojne zdravstvene rizike kao što su krvne bolesti, dijabetes, problemi sa zglobovima, a česte su i smetnje s disanjem tijekom spavanja. Zbog svog punašnog izgleda takva djeca mogu imati brojne psihičke tegobe. Tijelo nagomilava mast povećanjem broja i obujma masnih stanica. To je važno za kontrolu dječje pretilosti jer se masne stanice stvaraju uglavnom u dječjem uzrastu. Pretilost je često nasljedna. Punašni će roditelji najvjerojatnije imati debelu djecu: ako je punašan jedan od njih, rizik za pretilost kod mališana je 40 posto, a ako su pretila oba roditelja, do 80 posto. Nasljeđe se očituje u sklonosti prema pretilosti, rasporedu masnih naslaga i reakciji na preveliko unošenje hrane. Djeca pretelih majki su manje aktivna i u prvim mjesecima više napreduju u tjelesnoj težini od djece čije majke nemaju prekomjernu težinu, što ukazuje na urođenu sklonost nagomilavanju energije. Naime, pretili roditelji djeci nameću loše prehrambene navike od najranije dobi. A nasljeđuje se i sklonost prema određenoj hrani, npr. slatkima (koji su vrlo kalorični). Mališani koji vole slatko sigurno su redovito konzumirali slatku hranu u dojenačkom razdoblju.

Statistički podatci govore da je u svijetu 1,7 milijardi odraslih s prekomjernom tjelesnom težinom, 30 milijuna je ozbiljno debelo, a svake godine umire 2,5 milijuna ljudi od posljedica prekomjerne tjelesne težine. U Americi je svaka četvrta osoba pretila, a tri od pet osoba imaju prekomjernu tjelesnu težinu. U Europi je oko 50% muškaraca i 35% žena s povećanom tjelesnom težinom. Od posljedica pretilosti umire svake godine 320 000 ljudi. Svaki drugi Nijemac predstavlja ugroženu grupaciju, a Britanci prednjače. Hrvati su na petom mjestu u Europi po broju pretelih osoba.

Dajana Jozić, 2. a

Makrobiotika kao umjetnost produženja života

Makrobiotička prehrana

Prema suvremenoj znanosti, makrobiotika je zdraviji način prehrane s ciljem dobrog održavanja i produženja ljudskog života. Sam pojam makrobiotika dolazi od grčke riječi *macro* - velik i *bio* - život, i znači dug život.

Makrobiotički pristup ishrani i liječenju bolesti je potpuno prirodan način da se tijelo vrati u optimalnu ravnotežu koja treba osigurati pravilno i zdravo funkcioniranje organizma, pri čemu se prednost daje lokalnim i sezonskim namirnicama. Poželjne su namirnice poput integralnih žitarica, mahunarki, soje i povrća, algi, sjemenki voća. Ograničena je uporaba mliječnih proizvoda, mesa i obrađene hrane, a treba izbjegavati slatkiše, alkohol, kavu, gazirane sokove i tropsko voće. Makrobiotička prehrana je bogata vitaminima, mineralima i vlaknima (celulozom), a siromašna kolesterolom i zasićenim masnim kiselinama. Pogodna je za prevenciju i tretman probavnih, srčanih i tumorskih oboljenja, a rezultira niskim postotkom broja oboljelih od raka debelog crijeva, dojke i prostate.

Makrobiotičke sugestije:

- *Jedite samo kada ste gladni i dobro sažvačite hranu.
- *Jedite uredno i opušteno uz osjećaj zahvalnosti za hranu koju imate ispred sebe.
- *Tekućinu pijte umjereno, samo kada ste žedni.
- *Izbjegavajte jesti najmanje 2 do 3 sata prije spavanja.
- *Provedite što više vremena na otvorenom u prirodi.
- *Redovito vježbajte i održavajte dobru kondiciju.
- *Smijte se i pjevajte što više.

Na kraju ne zaboravite izreku da je makrobiotika umjetnost produženja života, zato budite umjetnik.

Helena Sivrić, 1. a

Svoje slobodno vrijeme možemo provoditi na različite načine

Iskoristite slobodno vrijeme na najbolji način

U današnje vrijeme u kojem nam je puno toga dostupno možemo dosta toga raditi u slobodno vrijeme. Najbolje iskoristiti vrijeme za mene znači korisno ga iskoristiti, a ako je to i zabavno, tim bolje. Za neke je zabava na prvom mjestu, a ostalo pada u drugi plan. Svatko ima svoje prioritete. Najbolje iskoristiti svoje slobodno vrijeme možemo ako otkrijemo koje talente imamo i onda te talente koristimo u dobre svrhe. Dok se djeca vole igrati vani raznim igrama, mladi svoje vrijeme provode radeći mnoge stvari kao što su npr. učenje, rolanje, slušanje glazbe, druženje s prijateljima, izlasci u grad itd. Odrasli najčešće provode slobodno vrijeme sa svojom djecom koja od najranije dobi imaju potrebu provoditi vrijeme u igri i drugim aktivnostima. Slobodno vrijeme možemo provoditi na mnogo načina kao što su:

1. DRUŠTVENE IGRE

Društvene igre su uvijek zanimljive i dobrodošle u trenucima kada imamo slobodnog vremena, one su vrlo vrijedne jer razvijaju mišljenje, pažnju, pamćenje i zaključivanje, a također poštivanje pravila, uvažavaju se drugi igrači i vlada se

emocijama.

2. VRIJEME ZA IGRU

Obične igre mogu se igrati na neobičnim mjestima: tijekom vožnje u automobilu, u čekaonici kod zubara, u trgovini, na putu do škole, u šetnji. Igre riječima su najpogodnije za to: Na slovo, na slovo... Kaladont, Započni riječ posljednjim slogom, Zamislio sam životinju, Pantomima, Tajanstveni predmet. Govornim se igrama osim razvoja govora i bogaćenja rječnika razvija zaključivanje i pamćenje te koncentracija.

3. OBITELJSKI HOBI

Obiteljski hobi je odličan za provođenje slobodnog vremena: to može biti pecanje, odlasci na utakmice, vrtlarstvo, voćarstvo, njega cvijeća, vožnja biciklom ili rolanje, izleti itd.

4. SPORT

Zajedničke tjelesne aktivnosti važne su za razvoj djeteta jer ne samo da jačaju tijelo, nego po-

mažu u izgrađivanju ličnosti, povećavaju motivaciju i upornost. Ovo su samo neki od primjera koji nam govore kako sve možemo provoditi slobodno vrijeme. Bez obzira planirate li izići vani ili ostanite kod kuće, jedno je sigurno – treba vam odmor, a odmor je često povezan sa stvarima za koje nismo ni svjesni da nas mogu odmoriti. Umjesto dosadnog izležavanja pred televizorom, nazovite vaše najmilije te vidite imaju li oni štogod danas ili ovaj vikend u planu. Ukoliko nemaju, pozovite ih u vašu ekspediciju kamo god da krenuli. Osim toga, nikad ne znate kamo će vas put odnijeti i koga biste sve mogli upoznati.

Dajana Drljo, 1. a

Moda kao izvor zarade, ali i zabava

Moda dugi niz godina predstavlja najbolje što može ponuditi. U svim poznatim gradovima moda predstavlja velik izvor zarade, ali i zabavu. Predstavljanjem nekih novih modnih događanja uzdiže je na visok nivo popularnosti u svijetu. Predstavljanjem novih modnih kreacija postiže veliku gledanost ili praćenje svih većih modnih zbivanja u svijetu. Moda iz godine u godinu predstavlja sve bogatije kolekcije koje se mogu pronaći na svakom koraku. Moda isijava ljepotom i bogatstvom, time zapravo i privlači publiku u tako velikom broju. Moda je u današnjici nezaobilazna jer je postala svakodnevica koja je dana u dan bogatija i privlačnija zbog svog promjenjivog oblika. Od svih gradova najviše modnih događanja se odvija u Parizu, gradu u koji većina kreatora hrli ne bi li se proslavila u svojim kreacijama i izgradila dizajnersku karijeru koja će iz godine u godinu postajati sve veća i obnavljati se, kao i sama moda.

Marinela Kožul, 1. a

Mostarci rade čuda u izradi novoga projekta Lyonian Warfare

LYONIAN WARFARE

"Dragi momče, u životu ne postoji sreća. Postoji samo splet pozitivnih i negativnih stvari složenih kao karte." (Ivan Smajlović)

Sve počinje uvodom u kojem se spominju dva protagonista Ivić i Smajlović. Njih dvojica su časnici IRA snaga (Irejska Republikanska Armija) koji žive u bazi Irejske vojske nazvanoj Vučja jazbina. Nakon što saznaju za ratne zločine koje su izvršavali njihovi suborci, oni se odluče na bijeg. Nakon propale pobune njih dvojica zapeli su u Zapadnoj Lyoniji. Tu susreću mnoge saveznike i suprotstavljaju se Irejskome "Velikome Planu" zauzimanja svih zemalja.

Gameplay

Gameplay je iznimno složen i dijeli se na tri glavne kampanje. Smajlović era (koja traje do njegove pogibije), Ivić (koja traje sve do njegova napuštanja vlasti i Lyonije) te kampanja još nepoznatoga protagonista (navodno u toj će se ulozi naći jedan od tvoraca igre). Igra je iznimno kompleksna ne samo po vrstama misija (iskrcavanja na plažama St.Nevisa, borbe na Lyonskome Frontu, pucnjava u arapskom stilu itd.), nego i po stilovima borbe. Dok će se u jednoj misiji zahtijevati "razvaljivanje strjeljiva", u drugoj će se morati ići "tiho" i to daje igri čar.

Kritika

Igra je iznimno pohvaljena, a i te kako se mora istaknuti da se radi ina drugome paralelnom projektu **Yvette** čiji bi demo mogli vidjeti krajem svibnja na internetu. Lyonian Warfare je jedan od velikih uspjeha Lyonia Gamesa koji se nadaju da će u budućnosti izdati još koji veliki hit za ove prostore i označiti Bosnu i Hercegovinu kao zemlju s ogromnim gamerskim potencijalom bilo u Sarajevu (**Bosnae**), Zenici (**Life Is Hard**) ili Mostaru (**Lyonian Warfare**, **Yvette**). Nadajmo se da će ovakvih blistavih primjera biti u budućnosti i da ćemo se ovoga sjećati s ponosom.

Miran Kohnić, 3. a

Ovako izgleda učionica budućnosti!

Panamska vlada je s francusko-kanadskim proizvođačem stolnih LCD ekrana ExoPC potpisala ugovor o nabavi high-tech opreme za sate fizike u školama. Njihov projekt pruža uvid u to kako bi mogla izgledati učionica budućnosti, i to ne samo na satima fizike nego i drugih školskih predmeta. Sve knjige, bilježnice, sredstva za pisanje i drugi školski pribor su pohranjeni na memoriju multimedijalnog stola te mu učenici mogu pristupiti i od kuće u bilo koje doba. "Učitelj za vrijeme nastave upravlja sa svog stola sadržajem na velikoj

multimedijalnoj ploči, ali i kontrolira čime se učenici bave. Cilj ovoga pilot projekta je istraživanje koliko je moguće modelirati i učiti ne koristeći ništa osim tableta i softvera", istaknuo je osnivač ExoPC **Jean Baptiste Martinoli**.

Kada učitelj kaže: "Otvorite udžbenik na stranici 57.", on će moći sam učenicima otvoriti knjigu na željenu stranicu, pa čak i označiti učenicima na koje dijelove stranice da obrate pozornost, i to sve uz pomoć nekoliko klikova. Učenici se ovim high-tech stolovima neće moći koristiti u neškolske svrhe, tj. za slobodno surfanje internetom, tako da će učenici jedino zureći u plafon izbjeći učenje za vrijeme nastave. Stol sadrži Intelov procesor i5, a pokreće ga operativni sustav Windows 7. Svi će stolovi biti bežično umreženi s multimedijalnom pločom ispred koje stoji nastavnik, tako da će učenici i učitelj moći dijeliti sadržaj, raditi na zadacima te međusobno surađivati. Osim panamske vlade za ovaj je projekt zainteresirana i američka, s tim da je otvorena mogućnost uvođenja tableta umjesto LCD multitouch stolova.

Ragamuffin - mačka za svakoga

Prelijepa maca velikog srca

Ragamuffini su poznati po prijateljskome raspoloženju i debelome krznu

Ragamuffin je američka vrsta domaće mačke koja je jedna od većih vrsta domaćih mačaka. Prvi put prepoznata je 1994., a nastala je pokušajem da mačke vrste ragdoll (koje su im najveći rođaci) budu još više bijele. Ragamuffini su poznati po prijateljskome raspoloženju i debelome krznu.

Izgled

Ragamuffini su mačke velike mišićne mase, teški su te

odrastaju 4-5 godina. Krzno im je srednje dužine i čupavo, no ne linja se pa ga je lako održavati. Svi mačići se kote bijeli, a boje dobivaju kako rastu. Teže 8-12 kg.

Ponašanje

Ragamuffini su društvene mačke, jako vole ljude te biti blizu njih. Ponekad su nesvjesni svoje težine jer čak teški do 12 kg oni će htjeti da ih čovjek nosi baš kao i ragdoll mačka od kojeg su nastale.

Kako su dobile ime?

1994. ova vrsta je nastala te jedini problem oko njezina priznavanja bilo je njezino ime. Naime, nisu ih mogli nazvati ragdoll jer to je ime bilo zaštićeno. Tijekom sastanka na pauzi netko se našalio da ih nazovu ragamuffin te su to ime i zadržali do današnjega dana.

Zanimljivosti:

- ragamuffini obožavaju djecu
- ragamuffini se još nazivaju i mačjim psima jer ih se lako može naučiti da love lopticu
- ragamuffina čuvajte u kući, jer se zbog svoje osobnosti ne bi snašao u prirodi
- ragamuffini obožavaju ležanje, spavanje i ležanje u vlatnikovu krilu.

Miran Kohnić, 3. a

Kraj serije Dr. House

Povlačimo se dok smo na vrhuncu

Producenti su odustali od nove sezone

Nažalost, Dr. Housea više neće biti. Naime, kako smo doznali Hugh Laurie je izjavio da se, nakon što se nisu mogli dogovoriti oko nastavka, Hugh Laurie (koji glumi Dr. Gregoryja Housea) povukao iz ekipe. To je jako žalosna novost za sve fanove ove serije koja se emitirala osam sezona, a od 2009. se prikazuju i na HRT-u 2. Hugh Laurie je izjavio da ekipa nema više energije snimati nove epizode, dok su producenti na sve to izjavili da se žele povući dok je serija na vrhuncu gledanosti. Podsjetimo, 2009. serija je proslavila 100. epizodu. U razdoblju emitiranja seriju je gledalo oko 81 milijun gledatelja u 66 zemalja. Glavni lik Gregory House je za snimanja serije dobio i tri Emmy nagrade i jedan Zlatni globus.

Miran Kohnić, 3. a

Idete li na ljetovanje?

Među učenicima naše škole proveli smo anketu o tome idu li na ljetovanje i koja im je omiljena destinacija. Evo rezultata:

Miran Kohnić, 3. a

Prema izboru časopisa Restaurant

Danska Noma opet proglašena najboljim restoranom na svijetu

Restoran Noma iz danskog Kopenhagena i ove je godine proglašen najboljim na svijetu u izboru časopisa Restaurant koji sponzorira San Pellegrino. Ovo je jedanaesta godina u kojoj se proglašavaju najbolji restorani svijeta, njih pedeset, odnosno sto. Uz Michelinove zvjezdice riječ je o najuglednijem priznanju u gastro svijetu koje dodjeljuje oko 800 članova žirija, među kojima su najpoznatiji svjetski šefovi i gastro kritičari koji pritom ne smiju glasati sami za sebe ili bliske restorane. Prema tzv. San Pellegrino metodi podijeljeni su u 27 svjetskih regija koje imaju po 31 člana žirija. Cjeloviti rezultati bit će objavljeni u svibanjskom izdanju časopisa Restaurant, ali već su objavljeni na svečanosti priređenoj u Londonu 30. travnja. Iza prvoplasirane danske Noma našli su se, kao i prošle godine, El Celler de Can Roca iz španjolske Girona i njihov susjed Mugaritz iz San Sebastiana. Na četvrto mjesto probio se (lani 7.) D.O.M iz brazilskog Sao Paula, ujedno najbolji južnoamerički restoran, a slijedi na petom mjestu Osteria Franciscana (lani 4.) iz talijanske Modene, restoran koji vodi popularni Massimo Bottura. Najbolji restoran u SAD je Kellerov Per Se, na 6. mjestu u ukupnom poretku (lani 10.), a slijedi ga na sedmom još jedan „amerikanac“ – Alinea iz Chicaga (lani

Noma - najbolji restoran na svijetu

6.). Na osmom mjestu našao se kao i lani Arzak, još jedan restoran iz San Sebastiana, a slijedi ga „new entry“ Dinner By Heston Blumenthal, istoimenog poznatog šefa. Deseti je njunjorški Eleven Madison Park (lani 23.). Nijedan hrvatski restoran nije ušao na ovu prestižnu listu.

Zrnca mudrosti

- Citati su ogledala, u njima vidiš samo ono što već postoji u tebi.
- Ako netko želi biti dio tvog života, potruditi će se da to ostvari. Zato nemoj čuvati mjesto u svom srcu za nekoga tko se ne trudi ostati.
- Toliko je bilo u životu stvari kojih smo se bojali. A nije trebalo. Trebalo je živjeti.
(Ivo Andrić)
- Život ti uvijek daje drugu šansu. Zove se: SUTRA.
- Želiš li biti voljen, voli i budi vrijedan ljubavi.
(Benjamin Franklin)
- Nitko nikad nije nekoga pokušao povrijediti, a da zauzvrat i sam nije bio povrijeđen, ovako ili onako, prije ili poslije.
(William George Jordan)
- Tko ne voli život, taj ga i ne zaslužuje.
(Leonardo da Vinci)
- Danas živi najbolje što možeš, ponašaj se i misli najbolje što možeš, jer danas je priprema za sutra i za svaki dan poslije.
(Harriet Martineau)
- Dok ne pokušate, ne znate što ne možete učiniti.
(Henry James)
- Bolje je činiti malo, a dobro nego puno, a loše.
(Sokrat)

pripremila: Martina Petrić, 2. a

Uvijek trebamo težiti boljemu

Jednom kada okrenemo pogrešnu stranu u životu trebamo se boriti da nam iduće ne budu iste takve nego puno bolje. Život nije samo bajka, život je kao knjiga s uvodom koji predstavlja samo rođenje i dolazak na ovaj svijetu u kojem nas čekaju razne prepreke, trenutci sreće, ali i tuge, boli. U godinama adolescencije i puberteta često stvaramo zaplet koji zapravo u svojoj životnoj priči nije potreban. U tim godinama stječemo nova iskustva kao što su zaljubljenost, sukobi s vršnjacima, obitelji, bili oni u psihičkom ili fizičkom obliku, no uglavnom su nepotrebni. Sitnice kojima ćemo se kada odrastemo smijati sada nas psihički opterećuju i, kako bismo rekli, „ubijaju“. Završetkom osnovne škole i dolaskom u srednju školu stječemo nova prijateljstva, dolazimo do novih kušnji, dolazak u novu sredinu, no već tada očekuje se odraslije ponašanje, razmišljanje. Sam ulazak kroz vrata škole, prvi dan u nama stvara nervozu i nove sumnje hoćemo li sve to moći uspjeti prebroditi. U tom trenutku osjećamo se kao bačeni usred ničega. Kroz školovanje, osim predmetne nastave i znanja o svojoj struci, prolazimo i kroz jednu životnu školu. Prijatelji, profesori, pedagog i sl. još su jedni od krojača našega života, netko tko nas usmjerava na pravi put ili pak vraća s krivog puta. Završetkom školovanja otvaramo nove stranice još nedovršene knjige. Mnogo mladih danas je nezaposleno, no i sve manje zainteresirano za bolji život i stjecanje samostalnosti. Ali, nove generacije trebale bi težiti stvaranju novog sutra. Kao što sam ranije spomenula, trebamo se boriti, prebroditi sve prepreke i kada krenemo prema dnu da uz prijatelje, obitelji i sve druge, možda samo prolaznike u našem životu, težimo ići k vrhu i naš životni put dovesti do sretnog završetka i ostaviti trag u budućnosti kroz koju će prolaziti naši potomci. U ovoj životnoj priči najvažnije je znati da ne postoji gumica koja će izbrisati naše pogreške, a mi jednostavno nastaviti dalje, nego trebamo paziti da pravimo što manje pogrešnih koraka i težimo boljemu.

Marijana Dujmović, 1. c

JESTE LI ZNALI?

Jeste li znali da je kazna za ubijanje mačke prije 4 000 godina u Egiptu bila smrt?

Jeste li znali da prosječna osoba zaspi za sedam minuta?

Jeste li znali da su Kinezi prvi koristili kistove za slikanje i to 3 800 godina prije Krista?

Jeste li znali da je Rusija najveća zemlja površinom na svijetu sa 17,075.200 km četvornih?

Jeste li znali da je američki predsjednik Eisenhower bio izvrstan igrač ragbija?

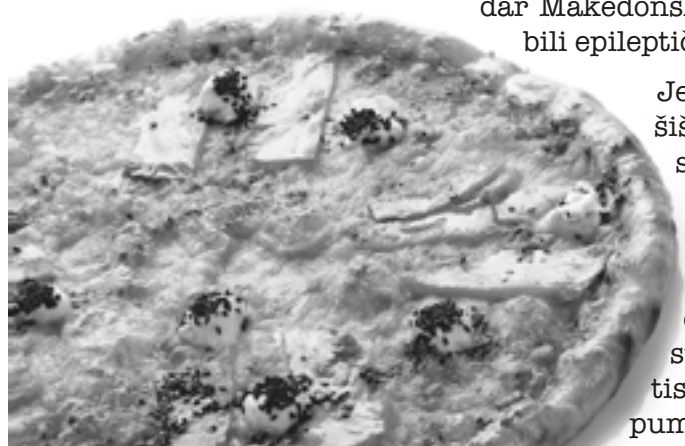
Jeste li znali da je jezero Titicaca najviše plovno jezero na svijetu na otprilike 3.810 m nadmorske visine?

Jeste li znali da suprotno uvriježenom mišljenju čokolada ne uzrokuje akne?

Jeste li znali da je električnu stolicu izumio jedan zubar?

Jeste li znali da je Libija jedina država na svijetu koja ima jednobojnu zastavu - zelene boje?

Jeste li znali da Pizza Hut dnevno u svijetu posluži oko 1,7 milijuna pizza?

Jeste li znali da ne postoji prirodno plava hrana?

Jeste li znali da je Madrid jedini glavni grad u Europi koji nije smješten na rijeci?

Jeste li znali da je prvo javno prikazivanje televizijskog programa u Londonu bilo 1936?

Jeste li znali da je najniža temperatura ikad izmjerena bila -88 °C u Vostoku, Antarktici?

Jeste li znali da u Nizozemskoj možete platiti kaznu ukoliko ne uzmete košaricu u supermarketu?

Jeste li znali da je Napoleon navodno nosio čokoladu na svim svojim vojnim pohodima?

Jeste li znali da su Aleksandar Makedonski i Julije Cezar bili epileptičari?

Jeste li znali da šišmiši uvijek skreću ulijevo kada izlaze iz pećine?

Jeste li znali da ljudsko srce stvara toliki pritisak u tijelu dok pumpa da može iz-

baciti mlaz krvi više od devet metara?

Jeste li znali da se devino mlijeko ne zgrušava?

Jeste li znali da su u srednjovjekovnoj Francuskoj nevjerne žene bile tjerane da gole naganjaju kokoši po gradu?

Jeste li znali da je Rusija gotovo dvostruko veća površinom od Amerike, a da Amerika ima duplo više stanovnika od Rusije?

Jeste li znali da se svake godine u SAD-u dogodi više od 40 000 nezgoda povezanih s WC-om?

Jeste li znali da Las Vegas ima najviše hotelskih soba na svijetu?

Jeste li znali da su se atomske bombe bačene na Hiroshimu i Nagasaki zvale "Little Boy" i "Fat Man"?

Negdje oko Mostara uđe čovjek s bijelom čarapom na glavi u autobus Centrotransa iz Sarajeva. Izvadi pištolj i zadera se:

- Ajmo novce, marke, zlato, sve suncel!

na tom će s kraja autobusa jedan putnik:

- Nemoj kume mene, ja sam Hrvat!

A pljačkaš će:

- Alo, bola, ovo ti je pljačka, ti popis stanovništva.

Umrli Englez, Talijan i Cigo. I idu oni tako prema raju kad ih zaustavi neki čovjek i upita Engleza:

- Zašto si umro? A Englez mu odgovori:

- Kupio ja Jaguara i sletio niz potok.

Čovjek isto upita i Talijana, a ovaj kaže:

- Kupio ja Ferrarija i zabio se u kamion.

Na kraju čovjek isto pitanje postavi i Cigi, a on će:

- Kupio tata fiću i svi pocrkali od gladi!

Medvjed otvori voćarnicu i prvog dana mu dođe zeko i pita ga:

- Medo, imaš jagoda? Medo odgovori da nema. Dođe tako zec pet dana zaredom s istim pitanjem i medo mu ljutito odbrusi: - Pitaj me to još jednom i prikućat ću te na zid!

Dođe zeko sutradan i pita:

- Medo, imaš eksera?

- Nemam!

- A jagoda?

Što bi se dogodilo kada bi se naša vlada odjednom našla u pustinji?

- Prvi dan bi se čudili. Drugi dan bi imali sastanak. Treći dan bi pokušio pijesak!

Koja je razlika između groblja i WC-a?

Nema razlike. Kad moraš ići, ideš!

Na autobusnoj postaji pita jedna plavuša prijateljicu koju dugo nije vidjela:

- Jesi li se ti udala?

- Nisam.

- Pa šta čekaš?

- Autobus.

Na samrtnoj postelji obraća se baka unuku:

- Želim ti ostaviti farmu s velikom vilom, tri traktora, ergelom konja i svom ostalom stokom, kao i 3.567.456 \$.

Oduševljeni unuk:

- Wow! Nisam znao da imaš to sve, a gdje se nalazi ta farma?

Baka odgovara: - Na facebooku!

Pet pravila crnogorskog nogometa:

1. Šutni loptu što dalje od sebe.

2. Ako ne možeš trčati, glumi da si fauliran i odmaraj što duže.

3. Ako ti nije dobro ispala slika u novina, šutni loptu u foto-reportere da se osvetiš.

4. Dodaj loptu golmanu što više puta možeš da bi više odmarao, a da bi on ostao budan.

5. Pazi da ne pokvariš frizuru jer se sve vidi na televiziji.

Ide Mujo Mostarom i vidi Tarzana kako se sprema skočiti s mosta u Neretvu:

Nemoj skakat' majke ti, ima kod nas dolje puno školjki!

Ja sam Tarzan, kralj svih životinja i ne bojim se ni lavova ni tigrova, pa ni tih vaših školjki. Reče to Tarzan, skoči, napravi dvostruki salto i ne izranja pet minuta.

Izlazi sav krvav i pita Muju: Je li, kakve su to školjke tamo dolje?

A Mujo će:

Pa, imaš dvije od Fiće, jednu od Lade...

Nabavili Mujo i Haso psa ptičara i krenu u lov. I cijelog dana nisu ništa ulovili. Dođu oni kući i Mujo mrtav umoran pita Hasu:

- Ili ovo nije pas ptičar ili ga mi ne bacamo dovoljno visoko.

Kako plavuša ubija pticu?

- Baci je kroz prozor

Kako se zove kralj Cigana?

- Alfa Romeo

Što je zajedničko političarima i trakavicima?

- Ništa ne rade, a normalno jedu.

Koja je razlika između Dalmatinaca i Zagoraca?

- Dalmatinci idu na Bačvice, a Zagorci od bačvice do bačvice.

Policijci u jednoj postaji dobili novu opremu, a između ostalog nove i specijalne satove. Narednik im objašnjava:

- Ovo su posebni satovi, s njima se možete i kupati.

A jedan će policajac:

- A gdje se pušta topla voda?

Stoji debeli policajac pred dječjim vrtićem.

Prilazi mu odgojiteljica i pita:

- Oprostite, vi čekate dijete?

- Ne, to mi je od pive.

priredili: Miran Kohnić,
Dario Čakarić i Krešimir Sesar

STUŠKOVA KRIŽALJKA

S.G.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2								☺		☺					
3						☺			☺			☺			
4			☺		☺						☺				
5		☺				☺		☺							
6			☺				☺					☺			☺
7								☺			☺				
8				☺			☺		☺			☺		☺	
9			☺			☺					☺				
10				☺			☺			☺		☺			
11					☺			☺			☺				
12									☺					☺	
13					☺		☺						☺		☺
14		☺		☺		☺			☺			☺			
15			☺					☺		☺	☺				
16							☺								
17													☺		

VODORAVNO: 1) Najbolji školski list u regiji i šire; 2) Neodlazak; zadnje slovo abecede; posljednji otkos; 3) Paljenje gorivih tvari; grčko slovo; skupština općine (skr.); Oliver (od milja); 4) Ivana Filipović; oznaka za Italiju; industrijska biljka; poklecanje; 5) Oznaka za Norvešku; žensko ime; oznaka za Portugal; koje su od koristi; 6) Ante Đapić; naziv za hercegovački reljef, lom; ribarska mreža; kulturno društvo; 7) Koji ima riđu kosu; oznaka za Rijeku; upiši RIAD; 8) Studentska kulturna organizacija; Anita Nikić; veznik; pokazna zamjenica; okrugli samoglasnik; oznaka za Rumunjsku; 9) Kristina Odak; Ano Domini; prihvati; rijeka u Hrvatskoj; 10) Rimski pozdrav; najjača karta; dva samoglasnika; oznaka za Austriju; vrhovno božanstvo; 11) Naprava za sijanje brašna; pokazna zamjenica; oznaka za junior; najzdravije piće; 12) Energentski izvor; pripadnik nomadskog mongolskog naroda; devetnaesto slovo abecede; 13) Jedna od 4 boje u igraćim kartama; tona; odlazak u prirodu; u fizici znak za snagu; 14) Znak za rimski broj sto; Italija, veznik, tvornica kotlova; popularni TV voditelj dr.; poznati TV junak Eliot; 15) Irena Topić; amatersko društvo likovnih umjetnika; samoglasnik; upitna zamjenica; 16) Ime pjevačice Rozge; prezime prof. defektologinje (Daria); 17) Ime i prezime profesorice tjelesnog odgoja; suglasnik i samoglasnik.

USPRAVNO: 1) Jedna od aktivnijih sekcija naše škole; 2) Muslimansko muško ime; naselje u Mostaru; boja i kvoća kože, put; 3) Slobodna teritorija Trsta; prvo slovo abecede, Đapić Olja, fluidni prostori u kojima se emitiraju radiomagnetni valovi; nota solmizacije; 4) Ime str. nastavnika ugostiteljstva (Vrljić); prvi samoglasnik; crnogorsko kolo; grčki nogometni klub; 5) Naftna kompanija; trijem sa stupovima koji su povezani lukovima; oznaka za gram; jedno (bez prvog glasa); 6) Osobna zamjenica; Portugal; športski odbor Neretva; koji je bez grijeha; zvijer iz porodice mačaka; 7) Škorpion (tur.); jedan suglasnik, jedan samoglasnik; Irma Nakić, pokazna zamjenica; Austrija; 8) Znak za jedinicu sile njutn; jedinica električnog otpora; kemijski simbol za kalij; pozadi; odmah pored; Portugal; 9) Otočić u zadarskom arhipelagu; blaža kazna za učenika; posvojna zamjenica; predzadnje slovo abecede; okruglo slovo; 10) Oznaka za Švedsku; napraviti skok; primitivno sredstvo za oranje; 11) Tvornica dječje obuće; bog Sunca Amon; kemijski simbol za kisik; znak za Austriju; vezivo; 12) Upravni od bor; Katica Ivić; promjer; 21. slovo abecede; jedinica snage (W); upiši KOČ; 13) Najviše školsko upravno tijelo; neupotrebljavan; 14) Prezime urednice STUŠKA (prof. Blanka); svojta, rodbina; 15) Male ose; muško ime; sitni novac.

Stjepan Galić, prof.

**SREDNJA TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA
U MOSTARU**

U povodu 15. svibnja, Dana škole i njezina 58. rođendana,
u p u ć u j e m o

Zahvalnicu

kao pismenu izjavu duboke zahvalnosti
svim našim dragima suradnicima,
poslovnim prijateljima i sponzorima:

**Denis Lasić
Rade Bošnjak
Ilija Vrljić
Zdenko Ćosić
Dijana Gupta
Miro Leko
Vlado Leko
Zlatko Hadžiomerović
Andrija Kikaš
Hasan Šišić
Vlado Sopta**

Svoju zahvalnost kao uzdarje izražavamo mišlju:
*Poslije ovoga života ne ostaje ono što smo sakupili,
nego ono što smo dali!*

**RAVNATELJ, NASTAVNIČKO VIJEĆE,
ŠKOLSKI ODBOR, DJELATNICI I UČENICI
Srednje turističko-ugostiteljske škole u Mostaru**

razrednica
Ana Kovačević

3.c

KUHARI

Generacija 2011./2012.

Antonio Bošnjak

Branka Kordić

Dražana Abaz

Ilija Buhovac

Ivan Ivica Zelenika

Ivana Bošnjak

Jerko Vidakušić

Josipa Tomić

Karmela Pavlović

Katarina Čužić

Kristian Kaleb

Luka Goluža

Luka Sesar

Marijan Kraljević

Marko Aničić

Marko Ćorić

Marko Delić

Marko Dugandžić

Marko Ljubić

Marko Soldo

Matej Marković

Milenko Vrebac

Nikola Krešić

Robert Musa

Stefan Belović

Tino Pregelj

Tomislav Šarić

Tomislav Tule

Vedran Mustapić

Zvonimir Čužić

4.a

HOTELIJERSKO-TURISTIČKI TEHNIČARI

Generacija 2011./2012.

razrednik
Jure Filipović

Ana Subašić

Danijel Skoko

Dominik Soldo

Doris Čović

Dragica Bevanda

Hrvoje Knezović

Ivo Prusina

Ivona Kordić

Jelena Bošnjak

Josipa Bradarić

Josipa Vujinović

Klaudija Prce

Kristijana Jurić

Kristina Zovko

Lana Hodžić

Ludvig Kvesić

Marko Sušac

Mate Čarapina

Matea Kraljević

Mirko Jurišić

Sanda Tomić

Silvija Vegar

Vlado Jurić